

**ХРИСТО ПОЩАКОВ
НАШЕСТВИЕТО НА
ГРУХИЛИТЕ**

chitanka.info

НАЗНАЧЕНИЕТО

Лирти BCX-24-2003-5 пристъпи към камерата за нулево транспортиране. По-нататък ще го наричаме само Лирти, понеже генетичните му индекси, серията и номерата на клонинга, както и типът на родилната му колба, сигурно ще останат безинтересни за читателя.

И така, той пристъпи към камерата за нулево транспортиране, която хищно го очакваше — няма, с блестящи стени и все още празна. Въпреки че бе имал щастието да бъде отгледан от несравнимата Бела ACX-10-1001-2, чийто холопочитатели възприеха решението й да стане индивидуална майка като пореден артистичен каприз, полученото добро възпитание не променяше собствената му същност. Нито щателно подбраният генотип, нито безупречните невронни връзки в мозъка му помагаха да се овладее. Мислите му се движеха в затворен цикъл, примесени с чувство на страх. Предположението, че рижавата коса, зелените очи и изпъстреното с лунички лице, заедно със стройното му тяло след миг щяха да се разпаднат на молекули, които да изфирят в съмнително пространствено измерение, не го оставяше на спокойствие. А от допълнителния факт, че това пространствено измерение се разбираше само с няколко полусмахнати физици, кожата му настръхваше. Вонята на страха разлагаше душата му и я превръщаше във вмирисана риба, готова да се изплъзне с остатъците от воля.

Докато собственият му страх беше на път да се превърне в ужас, обслужващият техник го набута във вътрешността на камерата и хлопна безцеремонно зад гърба му дебелата врата от титанова сплав. Затвореният мъченик едва успя замислено да тикне пръст в носа си, за да се отпусне, когато същата поза го завари в друга точка на вселената — на разстояние от няколко хиляди светлинни години, някъде в зоната на галактика № 16, която се бе превърнала в център на сътрудничество между отдавна разселеното из космоса човечество и влезлите в контакт с него разумни галактически раси. Кубичното

пространство на камерата изглеждаше същото, но принадлежеше на друга камера, а след като вратата ѝ се отвори, го посрещна друг техник.

Лирти опира собствените си дрехи, погледна ръцете си и след като се убеди в идентичността им, повдигна глава, за да се запознае с околната обстановка. Помещението не се отличаваше от предишното, приемно-предавателните станции бяха стандартизираны преди хиляди години. Екранът пред него показваше 8:30 часа унифицирано време, от разлагането му на молекули и събирането им в обратен порядък бе изминалата минута.

— Добре дошли на Алимент! — произнесе техникът обичайната фраза. — Карът ви очаква, вече е програмиран да ви отведе до местоназначението.

— Благодаря! — успя да отвърне Лирти, после излезе на външната площадка и се натъхна в тялото на сребристата машина.

— Докосвате този сензор — обясни техникът, който го беше последвал. — След като пристигнете — онзи. Съседните два отварят и затварят вратата.

— Зная, зная — отегчено повтори пристигналият.

— Тогава успех в работата!

— Отново благодаря — отвърна Лирти и побърза да се изолира от физиономията му, защото по необяснима причина техникът с нещо го дразнеше.

Силовото поле плавно повдигна машината и задейства гравитационно-вълновия й двигател. Тя се издигна на около петстотин метра и за пасажера и не оставаше друго, освен да съзерцава панорамата, която се откриваше през прозрачните й подова и носова част. Лирти зяпаше и се наслаждаваше на гледката, като свързваше видяното с прегледания на Земята видеоматериал, предоставен по време на хипнообучението. Под краката му се редуваха квадрати червена, зелена и жълта растителност, а по тях пъплеха точиците на роботизираните машини за прибиране на реколтата. Тук-таме се мяркаха малките правоъгълничета на помпените станции, свързани с централната иригационна система за капково напояване, блъскавите силуетчета на сушилните и кръглите тела на силозите, предназначени за съхранение на прибраната реколта. Високо в небето светеха отражателите на хелиостанциите, които превръщаха нощта в ден; в

далечината, малко над хоризонта висеше изкуствено слънце, предназначено да повишава температурите в зоната на Полярния кръг. Отляво се забелязваха тъмните силуети на планини, изпъстрени с белите петънца на заводите за преработка на минерали, отдясно се виждаше тъмносинята, осияна с близките повърхности на местния океан. Чувството за полет, разнообразният ландшафт и пухестите облачета в чистото небе изпълваша дълбоко сетивната душа на Лирти със задоволство, което се усилваше с всеки изминат миг, придружено от нежен усет за собствена значимост. Местната природа сякаш пееше: „Ето го повелителят, той благоволи да пристигне!“

Настроението му донякъде отговаряше на истината, защото беше назначен за управител на тази планета, предназначена да изхранва десетина хиляди други по-малки и по-големи от нея, пръснати из различни части на познатата вселена. Самата Алиментът бе притежание на галактическия консорциум „Корпорация храна“, чийто оборот надминаваше трилиони кредити. Доставките на корпорацията задоволяваха нуждите на месоядни, тревопасни, каменоядни и всякакви други ядни обитатели на планети с кислородна, хлорна, амонячна, метанова и каквато и да е различна атмосфера, ако те изобщо имаха такава.

Лирти имаше основания да се гордее с поста си. След десетина години получаваната заплата щеше да бъде в състояние да му осигури доживотно пребиваване на Рай-1 и съжителство с някоя от генетичната линия ACX-10, към която принадлежеше и индивидуалната му майка. Жените с такова потекло се славеха с изключителната си красота, задоволителен интелект и страстна същност; за тях се говореше, че са готови да се влюбват във всеки от неговия генотип.

След около час полет отдолу се показва кръгчетата и петънцата на фуражните заводи. От тях тръгваха лентичките на месопроизводителните комплекси, в които са отглеждаха свине, телета и пилета; мири, хвани и посове; рогати и не рогати кракове от Пенидар III, ноктести диплозаври от Мана и какво ли не още, годно да задоволи варварските гастрономически интереси на квазийци, морданийци, миоти, грени, периридийци и всякакви други жители на планети, с които „Корпорация храна“ търгуваше. За съжаление, на майката Земя, седалище на корпорацията, консумацията на натурално месо отдавна бе изчезнала. Още през 2090 година, преди около три

хиляди години, Световната асоциация за защита на животните съвместно с редица религиозни общества беше прокарала забраната ѝ със закон, гласуван на сесия на Световния парламент. И до днешни дни предлаганото на земните пазари месо бе синтетично, произведено на базата на соевопротеинов продукт, внедрен от някога живелите на Земята японци, за които се говореше, че преди да потънат в океана заедно с островите си, били изключително способна и възпитана човешка формация. Геният материал, събран от оцелелите ѝ остатъци, и досега се използва в генетичните линии на художници и технократи.

Примерът на Земята бе последван и от заселниците на други планети, но въпреки това неколкостотин от тях, злобно наричани от соевопротеиноядните варварски, продължаваха да консумират истинско месо, а жителите им гордо се определяха като традиционалисти. Техният лозунг беше: „Живот сред природата, но без заместители!“ Закостенелостта и консерватизмът им бяха толкова големи, че караха собствените си жени да се мъчат при раждане на бебета, вместо за същата цел да използват колби.

След тъмните корпуси на кланичните комплекси, под машината се появиха жълтите сгради на протеиновите — продукт на по-високата цивилизираност на антимесоядните, а те също носеха добри печалби. С всеки изминат ден отказът от ядене на месо се разнасяше по различни планети — нещо като зараза, която плъзваше из многобройните галактически раси, които сякаш с удоволствие следваха почина на Земята.

Независимо от типа на комплексите, всеки от тях завършващ с търговски терминал за нулево транспортиране. Във вътрешността му непрекъснато изчезваха стотонни контейнери, пълни с готова продукция, и на тяхно място почти веднага се появяваха празни.

Докато с непрекъснатата промяна на панорамата самодоволството на Лирти нарастваше, останалите му мисли с благодарност се насочваха към индивидуалната му майка, която независимо от компютърния анализ чрез връзките си бе изиграла определена роля за назначаването му на този пост. Хубаво е да управляваш цяла планета, да се отнасят към теб с уважение и всякакви ракообразни, гущероподобни, паякообразни и какви ли не други служители от различни краища на галактиката почтително да казват:

„Да, господин управител! Разбира се, господин управител! Ще бъде изпълнено, господин Лирти!“

Той се намести по-удобно на седалката и замечтано се загледа в далечината. Бреговата линия на океана се бе доближила, по нея вече се различаваха сградите на хладилните комплекси и разделената на правоъгълници морска шир, в която се отглеждаха различни видове водни обитатели, предназначени предимно да задоволят вкусовите интереси на разумните амфибии от кълбовидния звезден куп МХ-8. Встрани от бреговата зона започваха жилищните комплекси на обслужващия персонал от тази част на планетата, зад тях се извисяваше гигантският огледален корпус на централната администрация — крайната цел на полета.

След няколко минути сребристият апарат се приземи върху плоския ѝ покрив и кратко застина на пътеката, разделила плувен басейн от палмова горичка. Беше пристигнал до местоназначението. Оставаше да отвори вратата на кара и да излезе навън. И той го направи.

— Щастлив съм да ви посрещна, господин Лирти — проскърца гласът на смешно ракообразно същество. Притежаваше два членестоноги крака и четири ръце от същото естество, които оживено ръкомахаха. Една от тях се протегна и доближи щипката си към ръката му, после той се досети, че трябва да извърши ръкостискане.

— Приятно ми е да се запознаем — изрече Лирти фалшиво, защото съвсем не му беше приятно да докосва хитинова обвивка, да не говорим за възникналите опасения от досега с щипката, в която бе пъхнал ръката си, по-точно дали същата без да иска нямаше да му отреже някой пръст. Но ръкощипкостискането мина благополучно.

— Аз съм Прахт 10 от Тешивар III — представи се ракообразното. — Назначен съм за ваш заместник, пристигнах тук преди седмица.

— И вие сте нов — разочаровано произнесе Лирти. — Надявах се да заваря някой с по-голям опит.

— Седмица време е достатъчна за всеки тешиварец — обидено проскърца ракообразното. — Не подценявайте дължината на нашите мозъци. Моят например започва от втория ми опашен сегмент, преминава под целия ми гръб и стига до първия шиен.

Прахт 10 замълча в очакване на ефекта от казаното, защото цялата задна част на тялото му се състоеше от гръб.

— Моля за извинение, не исках да ви обидя, нито да ви подценявам. — Дали тук се намират и други ваши съотечественици със същото име?

— Разбира се, обикновено ни пращат групово и това е известно на всеки цивилизиран разумен от тази вселена. Социалният статус на всеки от нас се утвърждава в поне част от групата, в противен случай всеки отделен индивид изпада в състояние на депресивна меланхолия. Но моето люпило е малобойно и за щастие корпорацията изпрати заедно с мен и останалите деветима.

— Хмм — изсумтя Лирти и се почеса зад лявото ухо. — Още веднъж моля за извинение, но как да кажа, ще задам малко неудобен въпрос. Разбирате ли, за един земен жител е доста трудно да ви различава. А аз все пак трябва да разпознавам заместника си.

— Не се притеснявайте, и ние изпитваме същите затруднения, но вече свикнахме. Слава на Великия Морби! Носите различни дрехи, цветовете и формата на косите ви също са различни. И за да не създаваме излишни неприятности, ние се номерирахме. Ето тук — посочи Прахт конусообразния издатък между чатала си.

Лирти се взря в указаното място с известно неудобство и различи цифрата десет. Беше гравирана върху хитиновата обвивка.

— Защо точно на това място? — попита новият управител на планетата.

— Защото не притежаваме пол, а половите разлики при вас спомагат за идентификацията — отново проскърца Прахт 10 и фацетните му очи се завъртяха на стълбчетата си. — Желаете ли да ви покажа работното място?

— Естествено — смутено потвърди Лирти и едва сега осъзна, че ракообразните от Тешивар III се смятаха за едни от най-интелигентните разумни видове, притежаващи изявени търговски и организационни способности. Беше се държал доста глупаво.

С тихо потракване на плоските си хитинови пънчета, заместващи човешките стъпала, Прахт 10 го поведе към светещото очертание в края на пътеката. Една от ръцете му тикна щипка в чантичката, залепена върху най-широкия му коремен сегмент, извади някакво уредче и очертанието се превърна в отвор, който зейна под краката им.

Откри се вход към широка мраморна стълба, водеща надолу. Слизането по нея ги отведе в огромна зала, натъпкана с холовизионни боксове и сензорни табла. В дъното ѝ се забелязваше массивно бюро, чиято повърхност преливаше в различни цветове на дъгата, зад него се различаваше тъмно кресло, пригодено към бързо нагаждане към формите на всеки известен разумен вид.

— Връзката с фуражния комплекс — посочи Прахт 10 с една от ръцете си най-близкия холовизионен бокс. — В съседство се намира сензорното табло за повикване на подуправителите и диспечерите на всеки блок. Чрез него се осъществява контакт и със счетоводители, служители в търговски отдели, механици, енергетици и така нататък. Сензорните табла на всички комплекси са унифицирани, мощн компютър веднага идентифицира повикания служител. В горната част на холовизионния бокс се появява надпис с името му, галактиката, звездната система, планетата и расата, от която произхожда, заедно с ранга, индекса и квалификационният му знак в системата на корпорацията. Уолненията се извършват чрез докосване на червено оцветеното секторче в долната част на таблото. Обслужването е лесно, предполага бързо свикване. Холобоксовете притежават собствена двигателна система и могат да бъдат извиквани по номера, после сами застават пред бюрото. Бързо ще се уверите, че офис-оборудването е произведено, за да обслужва бързо и удобно. Четирите сензора в лявата част на бюрото ви осъществяват връзка с четирите секретарки. Вероятно са ви уведомили, че всяка от тях произхожда от различна галактическа раса и ако желаете, още сега мога да ги представя.

— Добро предложение — съгласи се Лирти, после заобиколи бюрото и седна на креслото, което нежно се нагоди по найделикатните форми на тялото му. — Започвайте! — нареди.

В съответствие с очакванията му в залата се появи същество, което не се отличаваше от Прахт 10. Върху конусообразния израстък между краката му бе гравирана цифрата 99.

— Абер 99 — представи се то. — Произхождам от доста многобройно люпило.

„Що за секретарка?“ — помисли Лирти, но се сети, че тешиварците нямат пол и някак си се успокои. Всеки от тях сам осъществяваше размножителните си процеси и вътрешните му органи произвеждаха готово оплодени яйца. В техния ареал любовните връзки

бяха нещо съвсем непознато и можеха да се смятат или за много щастливи, или за много нещастни създания на вселената. Съществуваше и третата възможност, анулираща първите две предположения и оправдаваща факта, че бяха станали толкова умни.

— Имам задължението да уговарям среци и да осъществявам контакти с всички членестоноги и паякообразни, с които „Корпорация храна“ е установила делови междугалактически отношения — започна Абер 99.

— Надявам се, че собствените ни контакти ще бъдат полезни — отправи пожелание Лирти. — Расата ви се слави с разумността на постъпките си.

— Така е, хвала на Морби. Освен ако някой неразумен глупак не се заяде с тебе, за да те изкара извън черупката ти. Например някой тъп пандар от Пторемекс V.

— Добре, добре, продължавайте със служебните задължения — отклони темата той.

— Точно за тях исках да поговорим. Настоявам за отделен кабинет.

Лирти хвърли изненадан поглед към Прахт 10, но въпросното същество продължаваше да стои като пън, без да помръдва стълбчетата на фацетните си очи. Управлятелят се сети, че промените в изражението на човешките лица са му непонятни, а разлагането им на деветстотин образа ги правеше още по-загадъчни и реши да уточни:

— Бихте ли определили същността на претенциите?

— Абер 99 се е скарал(а) с Тинадар и изглежда не се понасят. Въпросът е разрешим, има наличие на свободни стаи, годни за преоборудване в кабинети и изчаквахме вашето пристигане, за да решим проблема. Досега секретарките работеха по две в стая.

— Съгласен съм в името на разбирателството — рече важно Лирти. — Да се премести където иска, само да има мир. Повикай следващата!

Докато Абер 99 се изнизваше от залата, в нея се появи женска рогата пандарка, която не се поколеба да я изгледа кръвнишки. Външните ѝ белези подсказваха за произхода ѝ от Пторемекс V и Лирти веднага се досети за намека на Абер 99. Полът на пандарката лесно се определяше от малките ѝ рогца, обкичени със златни украсения. На красивата ѝ, подобна на газела глава, възмутено горяха

две големи влажни очи. И след като отвори изящната си, украсена с два реда зеленикави зъби уста, от същото място избликна ураган от протест, поднесен на перфектна космолингва.

— Или всезнаещото ракообразно, или аз! — заяви твърдо. — Или отделен кабинет, или напускам!

— Какъв е проблемът? — смотолеви Лирти.

— Тика проклетите си щипки навсякъде поради липса на нос. Опитва се да се намесва в личния ми живот. Рогата на партньора ми били дебели, не съм поддържала своите, копитата ми не били полирани както трябва, муцуната ми била грозна, изобщо какво си въобразява това ракообразно?

— Смятам, че чувствата ви са споделени — промърмори новоназначеният управител. — Но в името на добрата администрация приемам въпроса за уреден. Прахт 10 ще ви осигури нова стая.

— Какво?! — изрева грациозната пандарка. — Защото й е роднина ли? Заяявям, че няма да мръдна от моята, да се оправя както намери за добре!

— Конфликтът е приключен — намеси се Прахт 10 и повдигна две от ръцете си. — Като правило винаги по-разумният отстъпва. Ще убедя Абер 99 да се премести.

— По-разумният — изфуча Тинадар и сърдито се завъртя на копитата си. — Не искам никаква щипка около себе си, дори да е пълна с разум!

„Велика галактико, как започвам!“ — проплака душата на Лирти, после чу измъчения си глас да добавя:

— Повикайте следващата!

След минута в залата се появи зеленикаво същество, нещо средно между гущер и жаба, но притежаващо два крака и две ръце. Беше облечено в дреха от блестяща материя, а фигурата му издаваше претенции за стройност.

— Ки-О-Хет — представи се то. — Винаги на вашите услуги!

Раздвоеният му език изчезна в голямата уста, лишена от зъби, докато огромните му очи изльчваха смирение и покорство.

Лирти се сети, че земноводните от Капра VII бяха двуполови. Веднъж в местната им година те се събираха на групи и осъществяваха размножението си, след това грижата за новопоявилите се зародиши се поемаше от компютъризиранi родилни системи. Знанията, получени

по време на хипнообучението, го подсетиха, че същества от този тип бяха склонни към подмазване.

— Как да се обръщам към вас? — попита разколебаният управител, след като допълнително си спомни, че полът на каприянците периодично се променя. — Като към мъж или като към жена?

— Аз съм секретарка и ще остана такава — възмутено отвърна съществото. — Свикнала съм да проявявам стриктност в служебните отношения, в задълженията ми влизат контактите и уреждането на срещи с всички разумни водни и земноводни обитатели на тази вселена. Бъдещата ни взаимовръзка ще се реализира на база на отлично взаимодействие. Вие изглеждате така умен, представителен и енергичен човек, а аз винаги обичам да работя със същества от тъкъв тип.

— Чувствам се поласкан — отговори Лирти, въпреки че думата „същество“ не му се беше понравила. — Продължавайте своята работа! — великодушно нареди той.

Още от близките десетина метра ослепителната блондинка, която се появи, го порази с красотата си. По-нататъшното ѝ придвижване към бюрото му подсили ефекта и го накара да се почувства достатъчно оглупял. Модната ѝ полуопрозрачна пола разкриваща стегнат ханш, който надолу продължаваше в дълги крачета, луминесциращи в светлината, изльчвана от препоръчвания за сезона светещ чорапогащник. Погледът на управителя тръгна в обратна посока, погали изящните колене, премина през тънкото кръстче, достигна до две възбуджащи разума възвищения и се спря върху лицето с ангелско изражение, снабдено с две ясносини очи.

— Марта ACX-2-500-4 — представи се тя.

„Велики разуми, ACX! — почти изкрештя съзнанието на Лирти. — Генетичната линия на индивидуалната ми майка!“

И докато красавицата пред него продължаваше да го наблюдава с неестествена студенина, той ликуваше.

— Няма да го търпя повече! — сряза въжделенията му melodичният и, нелишен от твърдост глас.

— Какво няма да търпите?

— Край! Лигаво земноводно, да си отива в блатата! — заяви русокосото създание още по-твърдо.

— Почакайте! — намеси се Прахт 10. — Съвсем доскоро вие се разбирахте добре!

— Няма да търпя повече тази гадна жаба! — извика Марта. — Искам отделен кабинет!

„Тук става нещо страшно — помисли Лирти. — Още не съм пристигнал, а вече попадам в лудница!“

Той се сети за бъдещата заплата, за важността на решенията, които щеше да взема, за отговорността, която го очакваше, свързана с населенията на десетина хиляди планети и шефовете в „Корпорация храна“, и се почеса по главата. Бе наложително да вземе решение, веднага трябваше да го вземе. Не можеше да си позволи от самото начало да бъде разиграван от някакви си секретарки. И когато юмрукът му се надигна с намерение да се стовари върху бюрото, ангелската физиономия срещу него внезапно доби печално изражение, а сините очи сякаш се напълниха с течност, готова да се превърне в неутешими сълзи.

— Разберете, господин управител, моля да ме разберете! — простена райски гласец. — От малка изпитвам отвращение от жаби. Но да стоиш бюро срещу бюро с тях и те да ти се подмазват! Отвратително е! О, господине, моля за вашето съчувствие!

Гневът на Лирти се стопи като сладолед в сочни устни. Макар и в русо изпълнение, целият тропик на вселената стоеше пред него и го молеше, представете си как го молеше! Тъжните сини очи, втренчени в него, бяха в състояние да разтопят камък, да не говорим за собственото му сърце.

— Какво ще ме посъветваш? — обърна се той безпомощно към Прахт 10.

— Нямаш друг избор — премина на „ти“ ракообразното. — Остава единственото решение: Всяка секретарка в собствен кабинет.

— Ти го каза, но съм съгласен — облекчено изпъшка Лирти. — Предполагам, че осъществявате връзките с месоядните планети? — обърна се той към русокосото създание.

— Така е — отвърна тя. — Твърдението, че няма да бъда достатъчно натоварена със задължения, ще звучи пресилено.

— Свободна сте! — рече управителят, въпреки че съвсем не му се искаше да се освобождава от присъствието й. — Прахт ще ви настани в нов кабинет.

Не го нарече Прахт 10, което показваше началото на зараждаща се интимност в служебните отношения.

— Приятна работа! — изчурулика блондинката и поклати бедра. Докато напускаше залата, ритмичните им движения поглъщаха вниманието на Лирти, но след като изчезнаха от полезрението му, той се отпусна на креслото и въздъхна. Ако се бе родил няколко хиляди години по-рано, сигурно щеше да запали цигара за отпускане, но в неговия пространствено-времеви континуум тя отдавна беше изчезнала. Изкореняването на последните тютюневи насаждения на Земя 99 бе свързано в историята на човечеството с „бунта на никотиноубийците“ през 2848 година.

Прахт го изгледа с фацетните си очи, разложи го на деветстотин образа и реши да се оттегли.

— Апартаментът на управителя се намира там — посочи с четирите си ръце той (то). — Винаги, по всяко време може да ме повикате. Ние, тешиварците, нямаме навика да спим.

НЕПРИЯТНОСТИТЕ СЕ ПОЯВЯВАТ

От назначението на Лирти бе изминал месец и той си въобрази, че е попаднал точно там, където би трябвало да се намира. Разправиите между секретарките бяха престанали, работата привидно вървеше и никой в административната сграда не можеше да се оплаче, че се е претоварил в рамките на работния ден. В интерес на истината, често изпитваше скуча, а ерата на суперкомуникациите и супертехнологиите, в която живееше, даваше лъжлива представа за лесно управление на цялата планета. Нямаше аварии, роботизираните предприятия саморегенерираха автоматиката и машинния си парк. Износените елементи и части сами даваха сигнал кога да бъдат подменяни; техническият персонал, натоварен с поддръжката на различни типове роботи, нямаше особени ангажименти, тъй като те също се саморемонтираха. От време на време пристигаше нов клиент и внасяше разнообразие в ежедневието — било с вида си, било с начина на държание, но това не се случваше често. Прахт проявяващ тактичност и избягваше да го беспокои за щяло и нещяло, ала Лирти ежедневно го викаше на „служебни“ разговори, целящи да запълнят празните дупки във времето. С много по-ясна и по-директна цел той се опитваше да увеличи времетраенето на „служебните“ контакти с Марта, докато един ден удари на камък.

— Вижте, господин управител — бе заявила тя безцеремонно след третия тъп разговор, проведен с нея, — трябва да знаете, че държа на друг мъж и той е от моята генетична линия. Не си губете времето с разговори на извънслужебни теми!

„От нейната генетична линия?! — изненада се той. — Нима са започнал и да произвеждат и мъже?“

— Извинете за любопитството, къде се намира вашият избранник — бе попитал.

— На Земята, след като толкова ви интересува. С него сме свързани с клетва за въздържание.

„Що за глупост?“ — беше се озадачил Лирти, но продължи с въпросите:

— Не съм чувал за такъв обет. Бихте ли обяснили смисъла му?

— Подложихме бъдещото си съвместно съжителство на компютърен анализ, който освен собствената ни съвместимост включваше и евентуалното местожителство на Рай-1. При средностатистически живот от двеста години, петгодишното събиране на нужните средства нямаше да ни навреди толкова. Естествено, по-добре щеше да бъде да останем заедно, но получих изгодна оферта за работа тук.

— Каква е професията на вашия любим?

— Той е известен артист — замечтано бе отвърната тя.

— Ха, ха! — беше се изхилил неволно. — Артист и клетва за въздържание! Впрочем кой от двама ви измисли такава тъпотия?

— Аз — гордо бе отвърната Марта. — Преди хиляди години обетът за въздържание е съществувал в редица религиозни общности. Реших да го въведа отново.

Погледът на Лирти измъчено се бе разходил по собствените ѝ прелести, които предполагаха всичко останало, но не и въздържание. „Може да е откачена — беше предположил хладният му разсъдък, скрит зад оня горещия, готов да набъбва. — Не е възможно! — бе се провикнала мъжката му същност в знак на протест. — Трябва да намеря нужния подход. Това е“ — беше решил накрая комплексният му разум и бе продължил разпита:

— Как се казва вашият избранник, след като е толкова известен?

— Клос ACX-10. И мисля, че се възползвате от служебното си положение.

„Велики разуми! Клос!“ Пред управителя възникна захаросаната му физиономия, известна на по-тъпите жители на стотина планети от земен тип, които вечер гледаха холовизия. Сериалите, в които участваше, бяха в състояние да приспят всеки от тях и да му излекуват язвата, ако имаше такава. Самият Клос му изглеждаше доста обратен.

— Извинете за прекия въпрос — беше запитал. — Имали ли сте сексуални контакти с него?

— Какво си въобразявате? — бе изсъскала блондинката. — Нима това е най-важното?

„А какво друго?“ — бе се запитал Лирти, докато тя нервно напускаше кабинета му. После се беше сетил, че има и нещо друго, но не можеше да си го представи без първото.

Мислите на управителя се върнаха към реалността. Холовизионните боксове наоколо го зовяха към изпълнение на служебните задължения, останалите три секретарки сигурно очакваха да ги повика за разлика от Марта. Най-вече ревностната Ки-О-Хет, но той нямаше нито желание, нито намерение да го направи. Добре смазаната производствено-административна система на корпорацията сякаш сама си вършеше работата и всъщност за какво ли ѝ трябваше да го назначава за управител на тази планета?

Чувството за излишност все повече го завладяваше и като че ли го предизвикваше да си подаде оставката, за да се заеме с нещо полезно. В мислите му се промъкна доза на самотност, която бе прекъсната от портативния холовизионен бокс върху бюрото му. Оттам го гледаше жител на Тешивар.

„Прахт ли е или Абер 99 — започна да гадае Лирти. — Не трябваше да се номерират между чаталите, а по челата.“

— Имате посетител — разсея съмненията му съществото. Не можеше да бъде друг(а) освен Абер 99.

— Да влезе! — нареди той и се постара да заеме подходяща за управител на планета поза.

Вратата на кабинета се пълзна и пропусна странно на вид шестокрако създание. То се приближи до бюрото му, средната част на торса му се повдигна под прав ъгъл, предните му крака се завъртяха на ставите си и се превърнаха в нещо като ръце. Хипнообучението веднага събуди едно от заспалите кътчета в мозъка на Лирти и го накара да разбере, че пред него се намира типичен представител на кракоръките от съзвездие Лира в собствената му галактика.

— Докога? — сякаш пропука гласът на посетителя.

— Какво докога? — отвърна управителят.

— Докога ще ни ограбвате? — натърти създанието.

— Кой ви ограбва?

— Вие и скапаната ви корпорация. Ето отчета от моето счетоводство.

— Но кой сте вие?

— Хрртт, ако това е достатъчно. Останалата част от името ми ще бъде неразбираема за вас. Отговарям за вашите доставки на моята планета и ако продължавате по този начин, скоро ще ви тикна в затвора. В наш, разбира се, не във ваш, защото не зная дали имате такъв.

— Но все пак... — смотолеви Лирти.

— Никакво все пак — пропука съществото. — Ето данните.

Кракоръката му се протегна, пъхна се в цепнатината между две врографени плочки, разположени на гърдите му, извади оттам малък блестящ диск и го захвърли върху плота на бюрото. Управителят показа съобразителност, взе го и го вмъкна в приемното устройство на персоналния холобокс. В малкото кубично пространство запълзяха колони от знаци на непозната писменост.

— Нищо не разбирам — заяви Лирти. — Не е преведено на космолингвa.

— Въпрос на няколко минути, но нямам време. Само след час от мене ще искат обяснения.

— Но за какво става дума?

— Не виждате ли? Очите ви ще извади! Едва сега управителят забеляза, че съществото няма очи. Как ли се оправяше?

— Ето, на първи дрт — 10 контейнера, на двайсети — още петнайсет, на трети фрт — 5, на двайсет и пети — 26 и така нататък. Да не мислите, че сме богати като онези от Голямата мечка? Престанете да ни ограбвате!

— Почакайте! Сигурно има някаква грешка!

— Има, но тя е във ваша полза. Всеки път ето, двеста, петстотин тона по-малко в доставките. Това прави триста, шестстотин, хиляда и петстотин наши кварила! За какви ни мислите? Стотици хиляди кредита в джоба ви и толкова. Корпорация — мошеник, корпорация — обирджия, корпорация — измамник, корпорация — крадец...

— Почакайте, трябва да изясним случая...

— Изяснявайте го, а аз искам разликата в преведените суми. И то веднага!

Лирти усети, че го избива хладна пот. Толкова хубаво вървеше досега, а изведенъж... Съществото пред него злорадо мърдаше осемте си мустака, които изскачаха от плоската му муцуна. Наистина бяха

осем, беше ги преброил. „Какво да направя? Много бързо трябва да го измисля!“

И той се сети. Натисна сензора в лявата част на бюрото и повика Абер 99. Тя (той) незабавно се появи.

— Отведете клиента в приемната и предложете нещо, годно за него, докато изясня случая — нареди. — Междувременно повикайте Прахт 10.

Ракообразният му заместник не се забави да пристигне. Лирти развлнувано разясни ситуацията, в която беше попаднал, и поиска съвет.

— Тези от Лира винаги са се славили като големи мошеници — прокоментира Прахт. Първо ще преведем диска с данните, после ще ги сравним с тези от нашето счетоводство. Ще се заема със случая.

И случаят се разтегна. От счетоводител към оператор, от оператор към експедитор, от експедитор към техник в станция за нулево транспортиране. Компютрите на различните служби загряха. Накрая към разследването бе привлечен и отговорникът по търговските въпроси в този сектор на космоса.

— Има наличие на измама — заяви в заключение Прахт. — Но измамата е от наша страна, за разлика от предишните. Жалкото е, че не можа да я докажа.

— Какво ще правим тогава — попита безпомощно управителят. — Как ще се справим с този напорист кракорък?

— В земната юридическа практика съществува така нареченото соломоново решение, запознат съм с казуса отпреди хиляди години — гордо заяви Прахт. — Освен това имате поговорка и вълкът сит, и агнето цяло — отнася се за отношение между хищник и жертва, които постигат компромис, поне така са ме учили. Понеже не съм уточнил вината на всеки от разпитаните, а загубата на клиента надминава двеста хиляди кредита, предлагам сто хиляди да бъдат удържани от банковите сметки на заподозрените, а останалите да бъдат преведени в съзвезdie Лира след доизясняване на случая.

— Чудесно разрешение на проблема, съгласен съм — рече Лирти и с облекчение се отпусна на креслото си.

Неговият заместник изглеждаше незаменим. Докато той се отправяше към приемната, за да преговаря с кракоръкия, в холовизионния бокс се появи главата, по-точно кутията с лещи на

робота, натоварен с организирането на охраната в административната сграда.

— 149 иска да се срещне с вас — прозвуча равният му по тоналност баритон.

— Какъв е този 149?

— Каменояден, току-що пристигна отнякъде.

— Защо не го свърза със секретарките?

— Защото никоя от тях не отговаря за каменоядните. И четирите изпитват еднакво отвращение към тези същества.

— Все пак някой следва да го приеме.

— Казаха, че сте вие, господин управител. Такъв е бил редът преди вашето пристигане.

— Доведи го тогава.

— Веднага ще бъде изпълнено, господин управител!

Скоро в една от стените между двата последни по номера холовизионни бокса се появи отвор и от него се измъкна роботът, придружен от нещо като тухла, която се полюляваше на около половин метър над пода на помещението.

— Свободен ли съм — попита шефът на охраната и поклати блестящото си тяло. — Говорят, че каменоядите били съвсем безопасни.

— Да — потвърди Лирти. — Преди това кажи на нещото да се приближи до бюрото ми.

Подобният на тухла предмет се плъзна във въздуха и от предната му част се показаха две малки очички, които се полюшваха върху телескопичните си подпори. Между тях се появи миниатюрен микрофон и репродуктор. Каменоядите бяха сътворени от неизвестна цивилизация на още по-неизвестни роботи, разрешили амбициозната задача да вдъхнат живот в неорганичната материя. Те обитаваха неколкостотин планети, лишени от атмосфера, пръснати в поне три галактики. Говореше се, че били доста интелигентни, тъй като микрофоните и репродукторите им веднага се появili след първите срещи с разумни видове от планети, притежаващи атмосфера. Натъпканите им с микрочипове тела, представляваха малки фабрики, годни да изработват... микрочипове. Те представляваха основния им обменен продукт с няколко машинни цивилизации, а с получените кредити търгуваха с „Корпорация храна“. Тя им продаваше хранителни

концентрати с подходящ минерален състав, годен да задоволи репродуктивните им и производствени функции. Недрата на собствените им планети бяха оглозгани до кости, а всеки каменояд поне веднъж в годината се делеше и беше длъжен да осигурява препитанието на рожбата си.

Премисляйки тези факти, Лирти се питаше какво ли е докарало тази тухла при него, а съществото се пулеше насреща му с малките си очички. Всеки каменояд можеше да плува върху гравитационните вълни в която и да е част от вселената и само липсата на подходящ химически състав или наличие на разумни обитатели бяха спасили милиарди планети от пълното им изяждане. Докато продължаваше да разсъждава на тази тема, тухлата срещу него внезапно проговори:

— Не спазвате сертификата за качество.

— Какво казахте?

— Повтарям ясно. Не спазвате сертификата за качество. Следва да заплатите неустойка по склучените договори. Отчитаме загуби както в теглото на собствените си деца, така и в количеството на произвежданите от нас микрочипове. Изчислил съм, че загубите от калпавото ви производство възлизат на 2 468 000 кредита и всеки миг продължават да се увеличават. Експортираната от вас продукция е със занижени качествени показатели, ето лабораторните преби. Получените образци за изследване са отбелязани по месеци и по дати.

Над тухлообразния се показва метално пипало, което бръкна в собствената си вътрешност и извади вече познат на Лирти диск, после пипалото се разтегна като ластик и го положи върху бюрото.

— Очаквам вашите обяснения — отбеляза новият посетител.

Но този път Лирти се оказа подготвен, беше придобил скорошен опит. Ки-О-Хет му се стори най-подходяща за случая и вероятно щеше де се примери с поставената й задача. Той докосна съответния сензор в лявата част на бюрото си и тя не се забави да се появи.

— Ако обичате, настанете клиента в резервната приемна и се погрижете за него. Казва се 149, обърнете му нужното внимание и го попитайте с какво може да бъде почерпен. През това време аз ще се занимавам с неговия случай.

Докато Ки-О-Хет и тухлообразното същество напускаха кабинета, той извика съответния холобокс и потърси връзка с главния технолог на заводите за преработка на минерали. Оказа се същество от

същия като на 149 тип, само че за разлика от него се поклаща във вертикално положение. Освен това очичките му изглеждаха по-светли и разполагаше с два микрофона и два репродуктора.

— 2920-С-А е на ваше разположение — представи се различният по раса каменояд. — Какъв е проблемът?

— Сега ще разберете — закани се Лирти и пъхна диска в четящото устройство на холобокса пред него. Погледнете данните!

Вертикалният тухлообразен съсредоточено завъртя очичките си и в тях просветна чувство за отговорност.

— Трябва да разследваме случая — заяви. — Досега никога не сме получавали рекламиации.

— Разполагате с петнадесет минути.

— Двадесет.

— Добре, няма да се пазарим. И не се опитвайте да ме заблуждавате, претенциите на вашите сънародници превишават сумата от два miliona кредита.

2920-С-А изчезна от холовизионното пространство, а Лирти отново въздъхна, но не с облекчение. Врата на кабинета се плъзна и ракообразният му заместник се приближи към него.

— Готово — проскърца Прахт. — Успях да го убедя.

— Много здраве на новата ти черупка — поздрави го управителят с най-известното пожелание за тешиварците. Имаме нови неприятности.

— Какви са?

Лирти го запозна с претенциите на 149 и фацетните очи на ракообразното неспокойно се размърдаха на стълбчетата си.

— Трудна работа — проскърца гласът му. — Направо оплескана, бих казал, но трябва да намерим изход. Каменоядните са едни от най-добрите ни клиенти.

— Така е — съгласи се шефът му. — Измисли ли нещо?

— Още не, но сигурно в дългия ми мозък ще настъпи просветление. Нека изчакаме доклада на главния технолог.

И той не закъсня. Доста преди поставения срок образът на 2920-С-А възникна пред двамата. Очичките му сияеха от щастие.

— Какво открихте? — развълнувано го попита Лирти.

— Претенциите са съвсем основателни, разкрих мрежа от вътрешни крадци. Оглавява я някой си 0078 от завод В-6. Същият е

осъществил престъпна връзка с каменоядните от спираловидната галактика С-138. След като изяли планетите в собственото си съзвезdie, те не се насочили към търговски контакти с нас, а постепенно станали бедни и неплатежоспособни. Но между тях имало и такива, които намерили начин да ограбват и последните кредити на своите сънародници. Влезли в престъпна връзка с 0078, напълно го завербували и с негова помощ създали контрабандна мрежа, която действала и на наша територия. Пред заплахата от физическо унищожение 1608-X, един от технолозите, бързо призна, че започнал да прави екстракти от химически елементи, които имали висока цена на черния пазар, развит от контрабандистите. Те се произвеждали за сметка на заниженото качество на нормалните концентрати, по-точно за сметка на техния обеднял състав. Храненето с екстракти водело до повищено производство на микрочипове, което също носело печалби и контрабандистите прибириали пари двупосочно. Загубите ни наистина са огромни, но се добрах до шефовете на местната мафия, които веднага бяха арестувани от полицайите роботи, изпълняващи честно службата си в заводите. Под угроза от електронно измъчване босовете признаха номерата на сметките си и те са блокирани във всички галактически банки, така че съществува възможност за възстановяване на по-голямата част от нанесените щети.

— Вие сте отличен служител — развлнувано каза Лирти. — Колко получавате?

Главният технолог назова някаква цифра.

— От утре ви удвоявам заплатата, гордея се с вас.

— Благодаря — отвърна 2920-С-А и изкуствените му очички засияха от щастие. После тухлообразното му тяло изчезна от холовизионното пространство.

— Какъв ден, какъв ден! — възклика управителят, а Прахт съчувсвено помръдна опашката си. — Няма ли най-сетне да свърши?

Но неприятният ден беше се запънал и не си отиваше. Злите сили продължаваха да реализират тъмния си замисъл.

— Отвратителни новини — заяви Марта с влизането си в кабинета.

Физиономията на шефа й изтръпна в мрачно предчувствие и този път нито се вгледа в краката й, нито по-нагоре. Беше съвсем изтощен.

— Какво ново? — простена той.

— Загазили сме, току-що говорих с главния счетоводител на корпорацията. Искал да се свърже с вас, но Ки-О-Хет казала, че сте извънредно зает.

— За какво се отнася?

— За перидрийците. И за банковата гаранция, с която корпорацията е задължена към тяхната обслужваща банка, относно грените, които им доставили оборудване за преработка на месни продукти. На всяко първо число от месеца, перидрийците трябвало да превеждат по един милион кредита на грените, в противен случай банката на корпорацията би следвало да поеме задължението. Сега сме двайсет и пето число, а перидрийците още не са направили превод. Оборудването на грените е доставено на лизинг, а перидрийците имат залог по банковата гаранция.

— Извинявай, Марта, но ние какво общо имаме с това?

— Доколкото разбрах, става дума за договора за цесия, сключен с грените, които имат вземане от миотите, а те нямат средства да изплатят задължението си.

— Чакай, чакай — извика Лирти и усети в челната област силна болка. — Въпросът е от юридическа компетентност. Има ли още нещо?

— Да, грените са прехвърлили вземането от миотите срещу погасяването на банковата гаранция с договор за цесия.

Този път болката обхвана и останалата част от главата му.

— Какво излиза накрая — промълви нокаутирианият управител.

— Искат от нас оправянето на отношенията ни с миотите, с две думи, искат да им превеждаме милиони кредити, тъй като миотите ги нямат.

— Къде?

— В банката на „Корпорация храна“. Там се объркали като пилета в кълчища, озъртат се и очакват постъпления отнякъде.

— Аз, персонално, какво общо имам със забърканата каша?

— Имате, историята започва от предишния управител, а вие сте негов приемник. Изльгал е ръководството на корпорацията с обещания като посредник по сделката.

— Каква е цялата сума? — унило попита Лирти и усети, че отново се изпотява.

— Триста милиона кредита по главницата плюс дължимата лихва — безпощадно отвърна блондинката. — Нито повече, нито по-малко.

— Имаш ли мнение по въпроса? — обърна се вече съвсем мокрият управител към Прахт.

— Заплетена история. Не съм много вещ в юридическите въпроси, но смяtam да проточим тяхното разрешение във времето. Триста милиона кредита са сериозна сума.

— Как ще се измъкнем?

— С обещания, също като твоя предшественик. — Непрекъснато ще обещаваме, че ще ги преведем.

— И докога ще вярват на обещанията?

— Докато назначат нов управител — мъдро заключи ракообразното. — Може да мине доста време — добави.

Холобоксът се освети и на екрана му се появи каменната физиономия на икономическия директор на корпорацията. Синята светлинка в горната част на апарата показваше осъществяване на експресна хиперпространствена връзка.

— Изяснихте ли наследения проблем? — студено запита той.

— Да, но... — запелтечи Лирти.

— Никакво „но“. Гледайте бързо да се оправите.

— С какво да се оправя?

— С наследството на бившия управител. Съветвам ви да побързате.

— Не разполагам с юридическа консултация, няма ли да помогнете?

— Намерете си, не е наша работа. Миотите трябва да се издължат, доставките на мясо са извършени от вашата планета. Изяснете скапаното им положение.

Изображението на икономическия директор изчезна така внезапно, както се бе появило. То бе заменено от образа на местния главен счетоводител.

— Какво има? — едва не прохлипа Лирти.

— По-скоро какво няма.

— Какво няма, тогава?

— Липсва акредитивът.

— Какъв акредитив?

— На стойност сто и шейсет милиона кредита. Трябваше да бъде открит в наша полза в обслугващата ни банка в съзвездие Орион. Седем дена го чакам и още го няма.

— И какво мога да направя?

— Засега нищо, освен ако не потърсите квазийците, за да ги попитате възнамеряват ли да го открият. Вие сте управителят, а стоката вече е експедирана. Има изгледи да пием по една студена вода.

„Стига, стига!“ — искаше да изкреши Лирти, напълно блокиран. Замъгленият му взор се спря на Прахт и Марта, които продължаваха да стоят до бюрото му, приели съчувствени пози. Обзе го безпричинен гняв, придружен от злобно желание да си го изкара на някого.

— Махайте се! — изрева той.

Те бързо се изнizaха от кабинета, оставили в него чувство за срам от постъпката му. Беше късно за самосъжаления, изглежда съвсем не е лесно да си управител на планета. Погледът му отново се обърна към холовизионния бокс и Лирти едва не подскочи. От него напрегнато го фиксираха очите на пандарката, а изразът им не предвещаваше нищо добро. Преди да му съобщи нещо, той изрече прегракнало:

— Стига за днес, стига толкова!

Натежалата му от служебни задължения глава се изправи и той тръгна към собствения си апартамент. „И утре е ден — реши по пътя. — Все нещо ще измисля, все нещо ще се оправи.“

НЕПРИЯТНОСТИТЕ ПРОДЪЛЖАВАТ

След като едва се домъкна до луксозното жилище, нещастният управител влезе в банята, напълни ваната с вода, после съблече дрехите си, изпъшка и влезе в нея. Системите за автоматичен масаж нежно се впиха в тялото му, кожата му приятно потръпваше, Лирти постепенно се отпусна, нападна го полудрямка и натрупаните проблеми поизгубиха остротата си.

Двайсетминутната програма на ваната приключи. Дъното ѝ го повдигна, от стената се подадоха пластмасовите ѝ ръце и с няколко манипулации го преместиха върху мрежестото сушилно ложе, подало се от пода. Докато топлите струи въздух се разхождаха по тялото му, същото правеха и меките възглавнички на електронните стимулатори, доставяйки освежителни порции бодрост. Накрая процедурите приключиха. Ложето се повдигна, наклони се и го изправи на крака.

— Желаете ли обезкосмяване на лицето? — обади се отсрещното огледало.

— Не, ще го оставим за сутринта.

— Може би нов масаж? — продължи да упорства то.

— Защо не вървиш по дяволите?

— Не разбрах къде да вървя.

— Затваряй си човката! — ядосано изръмжа Лирти.

— Аз нямам човка.

— Да имаш! — изрева изкъпаният човек, вече окончательно ядосан. Всичките гадости от изминалния ден се върнаха в съзнанието му и той се почувства нещастен.

— Какво ще облечете за вечерта? — надникна в банята домашният робот. — За днес модните дизайнери препоръчват светловиолетова тоналност. Астролозите са на същото мнение — разположението на местните планети благоприятства гази цветова гама.

— Каква гадост! — озъби се Лирти. — Няма ли да препоръчаш нещо в светлорозово?

— Тази тоналност се препоръчва за утре — невъзмутимо заяви роботът.

— Добре, давай каквото си приготвил.

— Аз ли да ви облека? — попита металният човек, покрит с жълтеникова пластмаса, която леко фосфоресцираше. Подобните на очи фотоклетки сякаш примигнаха и устните му над репродуктора се разтегнаха в механична усмивка.

— Да не съм малък? — възрази заядливо все още голият човек.

— Както предпочитате — равнодушно се съгласи роботът. Капакът на корема му се отвори и откри правоъгълна ниша. В нея, акуратно сгънати и огладени, се намираха долно бельо, виолетови чорапи на жълти цветчета и още по-виолетова тога. Лирти бързо приключи с обличането, пое подадените чехли и все още ядосан се взря в огледалото. Автоматичният гребен изскочи от гнездото си и бързо среса косата му в модната за днешния ден прическа. От съседното гнездо се подаде лак за коса и бързо я фиксира. От скритите в облицовката на стената репродуктори се разнесе приятна мелодия, после в нея зейна квадратен отвор, а във вътрешността му се мъдреше чинийка с два препечени сандвича.

— Приятна вечеря — прекъсна мелодията пълтен женски алт и механична ръка протегна към него поднос с димяща чашка кафе.

„Въщност животът не е толкова лош, колкото изглежда“ — помисли управителят и зъбите му приятно схрускаха първата хапка.

— Блажена вечер и сънища — проникновено произнесе мек баритон. — Утре ви очакват велики дела.

Програмата на тоалетното помещение приключи. „Сега мога да посрещна гости“ — помисли Лирти и се сети за Марта. „Мога, но няма кого да поканя. Жалко за прическата“ — продължи с мислите. Тъжно отхапа парче от втория сандвич, отпи глътка кафе и тикна подноса и чинийката в сервизната ниша, която бързо ги скри от взора му. „Ще погледам холовизия и ще си лягам“ — реши накрая.

Релето на банята отвори вратата ѝ, той прекоси хола и се отправи към спалнята. Меката хидравлика на леглото прие формите на тялото му, възглавницата повдигна главата му и отсрещният холобокс започна да изброява предаванията. След около час, обзет от чувство на неудовлетвореност и тъпота, Лирти съблече халата и реши да заспива.

Нито вечерта беше блажена, нито сънят идваше. Той упорито броеше роботи, крави, овце и кози, но Морфей сякаш го бе проклел. След неколкочасово мятане из леглото сънят най-сетне се смили над него, ала го отнесе в страната на кошмарите.

Събуди се изпотен, обзет от смътното чувство, че се е борил с мечки. После процедурите с тоалета се повториха, закуси и влезе в хола. Там го очакваше светлорозов костюм, папийонка на виолетови точки и яркорозови обувки. Чорапите правеха изключение — бяха същите от предишната вечер или поне тяхното точно копие. Току-що бе приключил с обличането, когато служебният холобокс промърка. Той позволи да се включи и от кубичното му пространство надникна гущероподобната физиономия на Ки-О-Хет.

— Пристигна данъчна ревизия — заяви безпристрастно. — Вече ви очакват в приемната.

По пътя към офиса Лирти доби усещането, че неприятностите продължават.

„Велики Боже, няма ли да ме оставят на мира?“ — простена душата му, но изглежда никой по света нямаше такова намерение. Затова се появи там, където го очакваха.

— Бън СА-101 — представи се едър мъж със стоманен поглед. Ръстът му беше почти двуметров. — Атла СВ-11 — една от най-добрите ми сътруднички — посочи той безлично женско същество, застанало до него.

— Дег АМ-19 — представи се сам дребен мъж, който стискаше в ръка миникомпютър. — Ние сме ревизионният екип. Трябва да ни осигурите отделен кабинет, отделни бюра и служебни компютри, свързани със счетоводната система на корпорацията, т. е. нормална работна обстановка. По сведение на галактическите данъчни власти корпорацията, респективно вашата планета, укрива доходи. Изискваме пълното ви доброволно съдействие, в противен случай ще вземем мерки, които съвсем няма да се харесат. Бъдете разумен, господин Лирти, във ваш интерес е.

— Марта! — извика смутеният управител към най-близкия холобокс и ослепителната блондинка не се забави да се появи в приемната. Външният ѝ вид с нищо не промени изражението на Бън СА-101, който изглеждаше опериран от сексуална атака.

— Настанете гостите в отделен кабинет, създайте им добра работна обстановка.

— Не сме гости — заядливо възрази дребният човек и очичките му се свиха в хладна насмешка. — И не си въобразявайте, че някога ще се почувствува такива.

Лирти с радост се раздели с тях и по пътя към кабинета си се помъчи да забрави за пристигането им. Не се получи.

— Имате съобщение — грациозните рогца на пандарката се поклащаха от близкия холобокс.

— Здравей, скъпи — замени го образът на собствената му майка, несравнимата Бела АСХ-10-1001-2. — Сигурно си самотен, затова пристигам с компания, за да те въведа в местното общество. Винаги си бил глупавичък и стеснителен, винаги са ти липсвали нужните социални контакти.

— О, не! — изкрещя разсъдъкът на управителя, но станалото бе станало и нищо не можеше да го промени. Не оставаше друго освен да приеме факта откъм безпощадната му страна — Бела пристигаше. Събитието можеше да се сравни само с безпощаден ураган или земетресение. И трябваше да се примери, защото Бела бе собствената му майка.

— Тя вече е пристигнала — съобщи образът на пандарката. След около петнайсетина минути ще бъде при вас. Придружава я компания от петдесет и четири същества. Къде да ги настаня?

— Къде ли? Където намерите за добре, по възможност някъде по-далече.

— Не е редно — невъзмутимо заяви секретарката и във влажните ѝ очи се появи блясък на възмущение. — Не забравяйте, тя ви е майка, една от най-известните майки в цялата галактика.

— Никога не съм го забравял — смутолеви Лирти. — Какво предлагате?

— Хотел „Интергалакт“. Барове, ресторонти, увеселителни заведения, бинго, други игрални зали и така нататък. Бела е прекалено известна, за да остане в сянка, аз лично я обожавам. Като си спомня само последния ѝ сериал — „Разбитото сърце на космоса“, все още ме обземат тръпки. Какво изящество, каква трагедия на човешките съдби!

„Каква сапунена melodrama“ — допълни вътрешно съкрушеният човек.

— Остава малка подробност — продължи пандарката. -Кой ще поеме разносоките за престоя й на Алиментата?

„Кой наистина? — простена съзнанието на Лирти. — Би следвало да е мое задължение.“ „Твое, на кого другого — намеси се безпощаден вътрешен глас. Смятай заплатата за половин година за пропаднала.“

Когато фактите говорят, боговете мълчат и няма на кого да се оплачеш. Това е същността на битието, което раздава шамари на потърпевшите, лишено от чувство за справедливост. Бела имаше огромни доходи, тя дори не бе в състояние да се замисли, че собственият ѝ син ще изпита материални затруднения. И докато той оплакваще незаслужената си съдба, тя се появи в кабинета му.

— Как си момчето ми? — попита като в някой от холосериалите си, сякаш никога не се бяха разделяли, после му лепна мазна целувка по челото. Замириса на скъп парфюм. — Изглеждаш добре, сигурно всичко ти е наред, с изключение на познанствата.

Кабинетът му се запълни от пасмина представители на артистичния елит. Брадати, космати, люспести, голокожи, със или без рога, хитинови и всякакви други, които имаха задачата да забавляват или да приспиват обитателите на галактиката.

Лирти бе смазан, объркан и вцепенен. Какво да ги прави всичките?

— Марта! — извика той с чувство на безпомощност и тя се появи.

— Какво мило създание — отбеляза майка му и я прегърна. — Радвам се за теб, момчето ми, сега съм по-спокойна за тебе.

— Около него има и други — възрази сексапилната блондинка. — Разни рогати, жабати и клещоръчки, които едва ли му мислят доброто.

— Но ти ще ги оправиш, нали мила? — подкупващо каза Бела.

— Заради вас съм готова на всичко. Обожавам ви.

— Само заради мене ли? Мисли, че синът ми съвсем не е за изхвърляне.

— За съжаление съм дала обет за въздържание. Сама го измислих — смутено въздъхна Марта.

— Досега не съм чувала за такова нещо. Защо не го смениш с друг обет?

— Не е лесно. Човек дълго изгражда собствените си морални принципи.

— Морални принципи? — доста учудено запита Бела. -Искаш ли да те включва в моята компания? Бързо ще направиш преценка на много неща. Животът е красив, скъпа.

— Не искам. Тези наоколо ме плашат — стеснително отвърна Марта.

— Твоя работа — разсърди се примадоната. — Но ще ти кажа нещо: не малтретирай сина ми.

Женската интуиция винаги доминира над хладната логика. Двете жени мигновено оцениха ситуацията и демаркационната линия бе поставена. Те вече не можеха да станат приятелки.

— Моля ви, настанете гостите — изхлипа Лирти към холобокса на пандарката.

— Дадено, шефе, вече всичко е уредено — поклатиха се игриво сребърните рогца.

— Тази определено по ми харесва — заяви Бела, след като Марта напусна кабинета. Жалко, че не е от човешката раса.

— Сигурно си уморена? — смени Лирти темата на разговор.

— Съвсем не съм уморена — тросна се майка му. — Напротив, животът едва сега започва.

Поведена от пандарката, компанията се изниза от кабинета. Управлятелят въздъхна с облекчение и се облегна на хидравличното си кресло.

— Авария в десети блок на втора мина — заяви от по-отдалечен холовизионен бокс тухлообразно същество. — Двайсет мои сънародници са затрупани.

„Те поне нямат нужда от кислород“ — премина през главата му нелепа мисъл и усети, че работният ден не тръгва добре. Бремето на поста му го притискаше — с всеки изминат ден все повече. Поетите задължения бяха като буйна река, която непрекъснато го изхвърляше на бреговете си — лишен от правилно решение и грохнал под тежестта на отговорностите. Той трябваше да се промени, не можеше да си позволи да остава беззащитен пред себе си, пред шефовете в „Корпорация храна“, пред сиянието на Марта и пред покровителството на собствената си майка. Да стане нов човек — различен от досегашния Лирти. Решителен, нападателен, горд, в противен случай

из въздуха се носеше гадното чувство, че ще завърши живота си в психиатрична клиника.

Пое си дълбоко въздух и взе решение.

„Дотук! — прогърмя същността му. — Дотук — отвърнаха остатъците на собствената му воля.“

Но взетото решение не бе съобразено с развоя на събитията, които се носеха в космоса около Алиmenta. До нея се доближаваше енергичното общество на грухилите, което, макар и за кратко време, щеше да промени всичко, свързано със здравия разум.

СПРАВКА за обществото на грухилите. Данните са известни от галактическия регистър на машинна цивилизация № 122112.

— Клас енергиен, подклас паразитен, с допълнително възбудждане.

— Форма на съществуване: сферично образование на полеви структури, всяка отговаряща на човешката представа за отделен индивид, прозрачни във видимия спектър на земния наблюдател. (Следват неинтересни за читателя технически данни).

— Обществено устройство: Главно грухилско ядро, комисии за контакт с преобразуване на приемници, за търговски обмен и за размножаване.

— Форма на разплащдане: килоинформационни единици, представляващи търговски интерес за някои машинни цивилизации.

— Жизнен статус на отделния грухил: зарежда се с остатъчната енергия, отделяна при ентропията на различен по тип разум, до превръщането му в глупост. Ентропията на разума се ускорява чрез имплантиране на ЛВПС (локално-внушаващи предавателни системи) в разумни биологични единици.

— ЛВПС — технологичен продукт на някои машинни цивилизации, представляващ търговски интерес за енергийни от клас паразитен. Осъществяват връзката между комисиите за контакт и преобразуване на

приемници и опаразитения индивид. Предназначени са да го подтикват към неразумни действия, като същевременно му създават приятно тонизиращо усещане при извършваните от него глупости.

— Особени белези: липса на телепатични способности. За щастие на вселената природата е лишила грухилите от такава възможност. Ето защо тяхното общество е принудено да използва ЛВПС (както за комуникация с производителя, така и с опаразитения приемник).

— Степен на интелигентност: средна за отделния грухил и висока за обществото му като цяло. Може да се направи сравнение с биологична цивилизация от тип „кошерна“ или „мравешка“.

— Врагове: позитивни форми от полевата вселена — мuzи, ангели, херувими, добри духове и благоприятно настроени богове.

— Съперничество: с негативни форми от същата вселена като дяволи, демони, зли духове, сукуби, инкуби, полтъргайсти от низш порядък и лошо настроени към разумните индивиди богове.

— Форма на паразитиране: слоестокълбовидна, извън атмосферния слой на планети, населени с разумни същества от биологичен тип.

— Отношения с машинна цивилизация № 122112: обществото на грухилите е напълно зависимо от доставките на ЛВПС, в противен случай ще бъде принудено да се храни само с фоновото излъчване на дадена опаразитена планета и отделните му индивиди да водят полугладен начин на живот.

— Срок на паразитиране: времетраенето зависи от самата опаразитена цивилизация. Ако причинената зараза бъде открита навреме, следва интелектуално имунизиране и оздравяване. Опаразитена цивилизация, неоткрила причинителя, обикновено загива.

Забележка: Паразитният характер на обществото на грухилите се обуславя от имплантиранияте в биологичния

индивидуид ЛВПС, което води до възприемането на всяка внушена мисъл като собствена, с което се ускорява ентропията на продуктите на разума и завишена еманация на вторична енергия. Все още се водят спорове относно подкласа на машинна цивилизация № 122112, което може да постави любопитния ерудит в задънена улица, но в случая, това няма съществено значение. Като цяло всички машинни цивилизации показват завидни търговски способности и са лишени от проява на емоции. Спори се дали те са създали биологичните или били създадени от тях. Миналото на енергийните цивилизации се губи в мрака на времето, но за тях никой нищо не може да каже. Паразитното общество на грухилите може да се характеризира като тяхна форма на израждане.

Данните от тази справка щяха да станат известни на човечеството значително по-късно, но авторът реши да ги направи негово достояние доста по-рано. Източникът им щеше да се нарече Кариот — една обзета от чувство за индивидуалност ЛВПС, която щеше да спаси част от света. Засега тя представляваше миниатюрно зрънце, почти невидимо за човешкото зрение, натъпкано с чипове и микроплатки на субатомно ниво и произведена в някои от лабораториите на машинна цивилизация № 122112. Кариот беше нещо мъничко и овално, по-леко от перушишка, неактивирано, лишено от собствена мисъл и натъпкано заедно с билиони други себеподобни в капсула, подтиквана в космоса от Общото поле на грухилите. По това време в него цареше дух на унилост, енергийните му възможности бяха на изчерпване. Но това не се случваше за първи път, грухилите познаваха плодовете на търпението. Никога не бързаха и знаеха накъде и защо са тръгнали. Общото им кошерно съзнание преценяваше, че ако тръгнеш нанякъде, все някъде ще пристигнеш. Знаеха също, че разумът във вселената винаги е свързан с неговия антипод. И без да губи надежда, Общото поле вяло продължаваше да тласка капсулата.

Най-сетне очакваният момент настъпи. Полето се сви и разпусна от радост, слоевете му оживено запулсираха, задвижвани от дружната работа на милионите индивиди. През гравитационната константа на

доближаваната планета проникваше освежителен полъх на глупост. Както се досещате, тя се наричаше Алиментта.

Не можеше да се отрече, че Главното грухилско ядро бе лишено от проблеми. Те винаги съществуват — за когото и да е и в която и да е точка на вселената. Проблемът беше с глобален и донякъде философски характер. Досега всички опаразитени предишни цивилизации бяха загинали, заставяйки обществото да търси нова храна. Последната опаразитена планета, някъде в зоната на Алфа Центавър, бе изчезнала в блясъка на ядрени взривове. Обхванати от мания за унищожение, тамошните приемници бяха превишли средностатистическото ниво на допустимо внушение и бяха изчезнали като индивиди, въпреки опитите на Главното грухилско ядро да забави процеса на ентропия на разума. Той невъзвратимо бе излязъл от контрол. Бе преминал взривоопасната граница, също както при предишните опаразитени планети. Милиони грухили се занимаваха с проблема за плавна ентропия на разума, но дори най-учените от тях не бяха постигнали нищо. За момента миристи на глупост ги възбуждаше, замъгляваше съзнанието и на най-мъдрите и ги подтикваше да осъществяват АТАКАТА.

Общото поле напъна последния си резерв и обгърна планетата. Плячката бе хваната, освежителното ѝ фоново излъчване повишиваше настроението в Главното грухилско ядро. Точките за прицел бяха определени — жилищните комплекси на Алиментта. Над тях вече се появяваше светлото петънце на зората, скоро обитателите им щяха да се покажат навън и да тръгнат на работа.

Някъде в стратосферата капсулата се пръсна. Подхванати от слабите течения и насочвани от Общото поле, билионите ЛВПС се спускаха към по-плътните атмосферни слоеве. Малцина от тях щяха да намерят приемник, но те разчитаха на числеността си. Бяха като невидими семена на странни глухарчета, пръснати от злата воля на съдбата. Атаката започна.

АТАКАТА ПРОДЪЛЖАВА

Времето е застинало като безкраен път, настлан със събития. Ние търкаляме мозъците си по безплътната му повърхност и гледаме да избираме по-лесни участъци, но въпреки това ги износваме, докато Великият разум, създал времето, не ги замени с нови. Това е безкрайна програма за обучение, предназначена да поправяме собствените си грешки, докато се научим да мислим правилно и станем по-съвършени. Тогава времето престава да се занимава с нас и ние попадаме в нещо друго, притежаващо фантастично различни закони, които ни задължават да станем още по-сложни и съвършени. Те целят да ни издигнат над чувствата, докато сами се превърнем в създатели.

По трънливия път на времето някои едва кретат, други окончателно се изгубват, а трети добиват свойството да летят като птици, най-сетне придобили Разум.

Марий Секст, първата половина на 21-ви век, стотина години след оцеляването на част от населението на Земята, вследствие па сблъсък с комета.

Клиф СН-11 пресичаше главния мегаполис в 25-и участък с намерение да стигне до спирката на пневматичното метро, което щеше да го откара на петдесетина километра от мястото, където се намираше — работеше като оператор в един от месопроизводителните комплекси за хвани и посове — главния деликатес за перидрийци и грени. Докато минаваше край масивната сграда на Асоциацията за отглеждане на ноктести диплозаври, една локално-внушаваща предавателна система (ЛВПС) се промъкна през рядката растителност на главата му, стигна до темето и се намести в кожна пора, лишена от косъм. ЛВПС протегна металните си мустачки и бързо се укрепи в заетата позиция. Захранвана от биотоковете на намерения приемник, тя активира вътрешните си структури и бързо се ориентира в

обстановката. Умствените данни на сивото вещество под нея се оказаха доста скромни, но това не попречи да изпълни задачата си. Подаде сигнал и мигновено се включи към някакъв грухил, с който щеше да поддържа бъдеща връзка. Практиката показваше, че биологични единици с по-съвършен интелект бяха склонни към понеразумни действия, но системата трябваше да се задоволи с това, на което беше попаднала.

„Или трябва да заложа на число от лотарията, или да поканя на вечеря Пени РС-201“ — разсъждаваше Клиф по пътя към входа на метрото.

„Направи и двете“ — внуши имплантираната ЛВПС и веднага получи одобрението на обслужвания грухил.

„Не разполагам с толкова кредити! — възрази новата мисъл на Клиф. Ще остана без кредитно покритие!“

„Няма значение — внуши отново ЛВПС. — Направи го!“

„Не мога!“ — приемникът направи последен опит за съпротива.

„Можеш, ако искаш. Заложи на числото 20011 и ще спечелиш.“

Клиф СН-11 се насочи към първия попаднал лотарийен автомат, пъхна кредитната си карта в процепа му и набра внушеното число.

— Не печелите — промърмори машината. — Опитайте отново.

Бузите на Клиф почervеняха от ярост — беше големият кръг на лотарията и стотина кредита от банковата му сметка се бяха изпарили.

„Обади се на Пени. Не виждаш ли видеофона на улицата?“

Подгонен от внушението, той се запъти към будката и отново извади кредитната си карта. Знаеше, че тя излиза и с други мъже, и въпреки това направи поканата.

— Кредитът е изчерпан, вземете мерки — безстрастно изрече безличен глас след приключването на дългия разговор.

„По дяволите, извърших две глупости наведнъж“ — констатира Клиф.

„Много добре, момче — прозвуча в главата му утешителна мисъл. — И друг път си правил същото.“

Първият случаен грухил получи първата доза енергия и изпълнен от чувство на задоволство разшири обхвата на собственото си поле. ЛВПС продължи усърдно с проучването на мозъка на приемника. Някъде между стотина хиляди неврона се разхождаха бледи любовни истории. Следваха ги спомени за скучни холовизионни сериали,

пиянски вечери и мъка от последната загуба на любимия бейзболен отбор. В черепната кутия на приемника се мотаеше скуча и служебна неудовлетвореност. Клиф СН-11 просто не знаеше какво точно да направи със себе си.

„Тръгвай към входа на метрото, какво чакаш?“ — нареди ЛВПС и той продължи пътя си без увереност в крайната цел.

Безбройните локално-внушаващи предавателни системи (ЛВПС) продължаваха да се сипят от небето на Алиmenta. Събираха се в улуците на покриви, потъваха в перушина на врабчета, изчезваха в канализационни шахти или полепваха по козината на плъхове. Някои от тях попадаха в опашките на домашни котки, други безшумно барабаняха по покривите на аеробуси в безплодно търсене на приемник. Но бяха много, извънредно много на брой и не бяха произведени, за да се притесняват.

Някъде в парковете те попадаха в лъжичките с пюreta, поднесени към устата на бебета, после бяха погълнати и понеже не подлежаха на храносмилане, след няколко часа се оказваха в същата пюреобразна субстанция, която ги лишаваше от надеждата за имплантране по предназначение. И тъй като изцяло машинната им логика не предвиждаше осъзнаване (с изключение на вероятно дефектната ЛВПС, за която ще стане дума по-нататък), те загиваха с неосъзнато достойнство. Малка част от тях щяха да намерят приемници, но това влизаше в сметките на Главното грухилско ядро. То знаеше от предишен опит, че глупостта е силно заразителна.

Дерек РС-15 заемаше длъжността „главен съветник“ в Асоциацията за отглеждане на хвани и посове и се гордееше с нея. Знаеше всичко за тях — с какво се хранят, как се размножават и какви болести ги нападат. Беше готов да се мотае с часове около всеки автоматичен обор и да се радва на тъпите им муцуни. С тази си дейност той слабо се доближаваше до заниманията на Клиф СН-11, но между умствения багаж на двамата нямаше критерии за сравнение. Ако за Дерек определението беше „професор в областта си“, за Клиф оставаше „обикновен оператор“.

И докато главният съветник излизаше от внушителната на вид сграда, една от безбройните ЛВПС попадна в лявото му ухо. Почувстввал едва доловим сърбеж, той инстинктивно пъхна показалец в раковината му и с действието си подпомогна заклещването на

системата, някъде към основата на ушния канал. Дребните напластвания от кафява субстанция не ѝ попречиха да се настани удобно, да укрепи позиции и да се активира. В сивото вещество на приемника витаеха хаотични мисли, предимно свързани със собствената му професия.

„Хваните дават повече мазнини и вълна, а посовете месо. Какво би излязло от евентуална кръстоска?“

По същество мисълта беше отчайващо глупава и естествено бе внушена. Хваните и посовете произлизаха от различни планети, нямаха еднакъв хромозомен набор и притежаваха коренно различен обмен на веществата. Но светът на генното инженерство предлагаше безкрайна серия от глупави опити и ЛВПС усети благодатна почва в структурите си.

„Остави всичко останало, занимавай се само с тази идея“ — внуши тя.

От този момент Дерек РС-15 бе обречен да се захване с тежка работа, предварително обречена на неуспех. Вторият попаднал грухил осъществи връзка с второто загнездено ЛВПС и веднага усети тонизиращата за него еманация, наситена с освежителен мириз на глупост.

Дерек се завъртя на пети и се върна в сградата. Очакваха го много безсънни нощи.

ЛВПС продължаваха да се сипят. Някои от тях се загнездваха на съвсем необичайни места, за които читателят само може да се досеща. Опаразитяването на планетата вървеше успешно, вятърът подхващащ изпадалите по пътната настилка или корнизите на прозорците, издигаше ги във въздуха и създаваше нови условия. Един след друг грухилите осъществяваха връзка с нови и нови приемници, благодатната енергия се носеше из пространството и караше Главното грухилско ядро да се чувства все по-доволно и по-уверено в себе си.

Операцията приключи за няколко дни. Осемдесет процента от жилищните комплекси бяха опаразитени, от тази участ не можа да се спаси нито несравнимата Бела АСХ-10-1001-2, нито онази част от свитата й, която притежаваше пори по кожата си. Същата съдба сполетя и Марта, пандарката и техния шеф, на когото предстоеше извършването на много големи глупости. Но поначало Лирти бе

галеник на съдбата и го очакваше спасение, което щеше да бъде донесено от една самоосъзнала се ЛВПС, наречена Кариот.

По същество, опаразитяването засегна най-много човешката част от населението на Алиментта, то бе най-многобройно. За която и да е ЛВПС бе безкрайно трудно да се завре между сегментите на някой тешиварец или да открие пролука в тялото на тухлообразен. Същото се отнасяше за люспестите и паякообразните, за жалост процесът на еволюцията бе направил човешкия род един от най-уязвимите. Към него спокойно можеха да се приложат въведените от учените грухили мерки и концепции, целящи да осигурят благоденствието на тяхното общество в някая точка от вселената. Преведени на космолингва, техните мерни единици имат следния примерен характер:

— Глуп — основна мярка за енергетичен еквивалент на единица ентропия на разумност, която може да се изрази в двоичен код и се определя като адекватен отговор на въпрос, при който количеството отделена (изльчена) енергия зависи от качественото съдържание на отговори от типа „да“ или „не“.

— Килоглуп — енергетичен еквивалент на 1000 глупа, типичен за дълги заседания и съвещания с последващо вземане на решения от групи от не повече от двайсет присъстващи.

— Мегаглуп — еквивалент на 1000 килоглупа. Обикновено енергията се отделя при провеждане на конгреси, заседания на правителства, олимпиади, локални войни и други подобни мероприятия, свързани с по-голям брой същества, подлежащи на опаразитяване.

— Суперглуп — мерната единица се състои от неизвестно число мегаглупове. Енергийният ѝ еквивалент е извънредно голям и се отделя при глобални войни, екологични катастрофи и други противоречащи на разума действия, свързани с оцеляването на дадена цивилизация. Суперглупът е пряко свързан с преместването на грухилите от планета на планета.

Основните концепции на Главното грухилско ядро са утвърдени от практиката през последните няколко miliona години и целят осигуряването на жизнения статус на всеки грухил. Те са общовалидни за обитаемите светове и по същество предлагат:

— Внушаване на расизъм. Той може да процъфтява при същества с различни на вид кожа, козина или пипала, както и

различната им окраска. Обикновено води до малтретиране или избиване на едните от другите.

— Формиране на политици и политически партии и тяхното противопоставяне. Идеалният краен вариант на този процес е поява на диктатура.

— Създаване на различни религии и разпадането им в религиозни секти. За грухилите е чудесно, ако се стигне до масови преследвания и гонения, както и обвинения в ереси, а финалът с религиозни войни би бил превъзходен.

— Подтикване към национализъм, раздробяване на държави на държавици, разпалване на териториални претенции между различни народи и галактически раси.

— Въвеждане на фалшиви идеологии, водещи до кръвопролитни революции и разпадане на империи.

Освен тези основни концепции Обществото на грухилите разполагаше и с други не толкова основни, но не по-малко важни като:

— Развитие на свръхбюрократия.

— Основаване на мошенически фондации, пирамidalни структури и банки.

— Протежиране на безсмислени проекти, финансиране от общества, ведомства, корпорации и правителства, при които предоставените средства изтичат като вода през сито и не остава нищо.

— Генериране на налудничави идеи. Например създаване на „перпетуум мобиле“, добив на енергия от камъни, привикване към вегетарианство на месоядни индивиди, дресиране на безмозъчни твари, укротяване нрава на хищници, обръщане посоката на реки, пренасяне на океани, размяна на атмосфери на планети и други подобни.

— Внедряване на широко рекламирани суеверия от вида: „По време на новолуние индивидите със синкава окраска на козината да се хранят с мутирал спанак, а тези с виолетова, преди да станат от леглото си, да докоснат три пъти пода с долната си лява лапа или крак.“

— Съставяне на шантави хороскопи, например: "В петък родените под знака Лира да не ходят на работа, а да търсят:

— мъжете — запознанство с първата червенокоса, ако са излезли извън къщата си с намерение да си купят дъвка;

— жените — да носят панталони, ако са решили да разхождат децата си из парковете.

Списъкът с концепциите на учените грухили от Главното грухилско ядро може да продължи до безкрайност, но вероятно ще предизвика скуча в читателя. Ето защо авторът ще позволи на героите си да направят всевъзможни глупости и това предстои.

ЕЖЕДНЕВИЕ СЛЕД АТАКАТА

След кратко вдишване дефектната ЛВПС, на която предстоеше да се самоосъзнае, попадна в дясната ноздра на Лирти и се загнезди в основата на дебел косъм. Макар и произволен, изборът ѝ на място в приемника щеше да ѝ донесе неприятности, но тъй като все още не бе осъзната, не можеше да мисли за бъдещите опасности на своето съществуване.

ЛВПС извърши обичайните за сложна система от този тип действия — укрепи позициите си, активира се и се свърза със свободния грухил, когото щеше да обслужва. По това време Лирти се бе настанил в кабинета си, сериозно замислен за решаването на възникналите проблеми, а те не бяха малко на брой. Данъчната ревизия, остатъкът от дълга към кракоръкия, посещението на майка му, изпратената без акредитив стока и най-вече кредитните задължения, дължими от миотите, които следваше да бъдат преведени по банкова сметка на корпорацията.

„Проблемите са като книжен дракон. Изгори го и те ще изчезнат — внуши ЛВПС. — Чел си подобна древна мисъл. Забрави ги, не се занимавай с тях!“

„Как така няма да се занимавам? — опита се да се противопостави Лирти — Нали ще ме уволнят?“

„Голяма работа. Ще се заемеш с нещо друго — пристигна ново външение. — По-добре се съсредоточи в отношенията си с Марта, докога ще ти лази по нервите? Атакувай, прави ѝ подаръци, покани я на вечеря!“

„А ако продължи с непристъпното си държание?“

„От теб зависи. Омайвай я, хипнотизирай я, направи всичко възможно да я закараши в леглото.“

„Велики Боже, нима сам разговарям със себе си?“

„Не си първият идиот, който го прави.“

„Полудявам ли?“

„Нищо ти няма, здрав си като пън. Вземай необходимите мерки!“

Отново замислен, Лирти плахо протегна ръка и докосна първия секретарски сензор. Не след дълго, ослепителна както винаги, Марта се появи в кабинета му. Пищните ѝ бедра се полюляха пред него и той почти изгуби дар слово.

— За какво ме повикахте? Можехме да разговаряме и чрез холобокса — прозвучаха язвителни нотки в гласа ѝ.

— Как да кажа, предпочитам естествените контакти — успя да се оправдае развлнуваният управител.

— Добре, слушам ви — отвърна блондинката и включи секретарския си диктофон на запис. От дългите ѝ крака се излъчваше розово сияние.

— Искам да обсъдим нещо персонално, може да изключите диктофона.

— Изглежда отново започвате, вече обясних за дадения обет.

— Мислите ли, че лигавият Клос го спазва?

— Ако продължавате с обидите, ще напусна кабинета.

— Не желаех да ви засегна. Имам собствено мнение и си позволих да го изразя. Какво пречи да продължавате да си го обичате и да излизате на вечеря с мен?

— Пречи. И то много.

— Утре майка ми ще събира гости в хотела. Вие сте поканена, аз нямам нищо общо с това. Не крия, че ще ми бъде приятно, ако отидете.

— Едва ли ще го направя, но ще помисля. Ако отида, ще го направя сама. Нямам нужда от придружител. Свършихте ли?

— Да — смутено отвърна сразеният шеф.

— Между другото, имате посетител. Ще го приемете ли?

— Нека влезе — нареди той и замечтано проследи отдалечаващата се фигура.

В кабинета се появи странно същество. Беше от антропоиден вид и на малката му главичка светеха хитри очички.

— Абду Кери, от девети галактически сектор, осми квадрант — представи се той. — Президент съм на фондация „Полезност“ — продължи на космолингва мазният му гласец.

— С какво мога да бъда полезен на фондация „Полезност“?

— С много неща, най-вече с парична suma.

— Какво предлагате?

— Вашето спонсорство. Ние сме сдружение с идеална цел. С парите, които получаваме, извършваме много полезни неща. В определен смисъл ние сме филантропи.

„Попитай го може ли да накара миотите да върнат милионите кредити — внуши в главата на Лирти ЛВПС.“ Въпросът му се стори разумен и управителят го зададе.

— Миотите ли? — отвърна Абду. — Те са наши добри приятели. С тях няма проблеми, считайте работата за уредена.

— Какви са вашите претенции?

— Да речем петстотин хиляди кредита. Издаваме напълно редовни документи, впоследствие може да отнесете сумата като отчисление по разходите.

— В момента имам данъчна проверка. Не претендирате ли за доста голяма сума?

— Бихме се споразумели и на половината, не сме изнудвачи. Поговорете с данъчните инспектори и ще се убедите, че в действията ни няма нищо незаконно.

„Приеми, глупако! — внуши на Лирти ЛВПС. — Ще ти съдействат да си върнеш милиони кредити.“

— Добре, пригответе документите — капитулира управителят.

— Взехте правилно решение — ухили се Абду. — Радвам се, че се запознахме — добави.

— Кога ще получа резултат от вашите действия?

— Най-късно до месец. Ако желаете, ще подпишем договор.

— Няма да е зле.

— Довиждане засега — каза Абду преди да излезе и протегна за сбогом четирипръстата си ръка — ноктеста и покрита със синкова кожа.

Лирти я стисна с отвращение и остана с чувството, че нещо не е съвсем наред. Този Абду имаше вид на мошеник.

„Не се беспокой, всичко ще бъде наред“ — премина в главата му мисъл, която не беше негова.

След около час договорът бе вкаран в централната памет на Алиманта, скрепен с персоналните кодове на управителя на планетата и съществото от девети галактически сектор. В текстовата част се мъдреше клаузата, според която фондация „Полезност“ се задължаваше в едномесечен срок да съдейства за погасяване на дълга

на миотите пред „Корпорация храна“. Останал донякъде доволен, Лирти потри ръце и тъкмо щеше да започне да се наслаждава от ефекта на собствените си действия, породени от чужди внушения, когато в кабинета му нахлу Бън СА-101 — шефът на данъчната проверка.

— Привършихме — заяви той.

— Толкова бързо?! — учуди се изненаданият човек.

— Толкова. Забравяте в кой век живеем. Данъчната ревизия е готова с констатацията си. Изготвен е акт за начет. Дължите около триста милиона кредита главници и лихви за минали години, но трябва да потърсите и предишни лица, управлявали планетата.

— Защо за минали години?

— Доста елементарно. Наследство от управлявалите преди вас.

— Извинете, какво общо имам с тях?

— Имате. На планетата се извършва същата дейност, вие сте тяхен наследник.

— Но все пак... — промънка Лирти. — Искам да задам въпрос. Работехте ли през изминалите години в същата данъчна служба?

— Да. Има ли значение?

— Извършвахте ли същите данъчни проверки?

— Може и да съм извършвал — уклончиво отбеляза Бън.

— Установихте ли данъчни нарушения?

Лицето на шефа на данъчната проверка почервена, а устните му се свиха.

— Не, не съм — злобно отвърна той. — Накъде биете?

— Натам, откъдeto започнах. Защо трябва да отговарям за нарушенията на моите предшественици?

— Такъв е законът — просьска Бън. — Напълно възможно е да сме направили пропуски, които сега отстраняваме.

„Пак подкупи — проплака съвестта на Лирти. — Бил е подкупван“ — потвърди душата му.

„Остави го да се изкаже“ — намеси се чужда мисъл.

— Дължимото е дължимо — невъзмутимо продължи шефът на данъчните инспектори. Запознайте се с акта и резултата от ревизията.

— Прахт! — изрева нещастният управител към холобокса. — Ела веднага при мене! А вие седнете и почакайте — обърна се той към Бън.

Ракообразното влезе, вкара блестящия диск в най-близкия холобокс и бързо се запозна с обстановката. Задълбоченият преглед на колоните от букви и цифри, които се появиха в кубичното пространство, го накараха да изправи последния си опашен сегмент. Прахт обърна фацетните си очи към Лирти и рече:

— Тук има нещо объркано, актът за начет не е читав. Съществуват много неправилни начисления и трябва да възразим в законния срок. Освен това много от сумите се отнасят към наши контрагенти. Лихвите...

— Възразявайте, ако искате, но трябва да си платите — прекъсна го Бън. — После търсете вашите вземания от когото искате. Данъчната служба не се интересува от кого колко има да вземате.

Лирти усети болка в сърдечната област, а дясната му ръка взе да изтръпва.

„Нищо ти няма, глупако. Плащай, човекът дава правилен съвет. Извънредно опасно е да си имаш работа с данъчните власти“ — пристигна чужда мисъл.

— Да не би аз да съм виновен?

„Виновен или не, плащай! Такова ти е наследството.“ Управлятелят хвърли отчаян поглед към Бън и ракообразното. Докато очите на първия гледаха почти насмешливо, фацетките на втория не издаваха нищо.

— Ще направим възражение — геройски заяви Лирти.

— Както искате — равнодушно отбеляза данъчният шеф. — Но знайте, че ако задълженията се потвърдят, ще блокираме сметките ви във всички галактически банки и с това ще се прекрати дейността ви на Алиmenta. Довиждане.

Бън излезе с походка на победител. Все още с изправена опашка, Прахт размърда фацетките си.

— Мръсник — проскърца той (то). Уверен съм, че винаги е бил по тъмните сделки, но нищо не можеш да направиш.

— Копеле — съгласи се Лирти и си помисли дали да не повика медицински робот.

— Какво означава „копеле“? — запита членестоногото. — Нямам превод на думата в речниковия си фонд.

— Трудно е за обяснение. Обидна дума, която не означава нищо за вашата раса. При вас такива просто не могат да се появят. Какво ще

правим за в бъдеще?

— Ще се борим, докато можем.

— А когато ни свършат възможностите?

— Ще плащаме — лаконично отвърна Прахт и напусна кабинета.

„Чу какво ти казаха — нахлу в съзнанието му. — Да не би да са твои задължения? Плащаши или не плащаши, все ти е тая. Но по-добре да не плащаши.“

„Ще ми блокират сметките! — възнегодува съзнанието на Лирти. — Ще преустановят дейността ми на Алиментата!“

„Какво от това? По-добре си помисли за предстоящия купон. Забрави мислите за медицински роботи. Марта е по-важна.“

Болките в областта на сърцето и дясната ръка сякаш понамаляха, после съвсем изчезнаха, а намерението да потърси медицинска помощ се изпари. В един от отсрецните холобоксове възникна рогатата глава на пандарката. Изглеждаше красиво.

— Искам отпуск — заяви лаконично. — Не съм ползвала правото си от две години.

— Кой ще ви замества?

— Нямам представа. Ползвам кодексното си профсъюзно право.

Красивите ѝ влажни очи го разстреляха в упор, после смениха израза си и добавиха:

— Намерих си приятел, може да излезе и нещо по-сериозно. Рогата му са толкова красиви!

„Глупачка“ — възмути се Лирти, ала се сети за собственото си положение и в душата му нахлу благосклонност.

— Съгласен съм — капитулира той. — Все пак помислете за заместничка.

„Най-сетне успех“ — отбеляза нейното ЛВПС и благодатен поток от енергия потече към съответния грухил.

Изображението на пандарката бе сменено от това на Ки-О-Хет.

— Извинете за беспокойството — угоднически каза тя.

— Кажете какво има — отвърна с досада управителят.

— Бях длъжна да ви предупредя, пандарката е откачила. По цял ден си полира копитата и рогата, занемарила е служебните си задължения, дори Прахт не е в състояние да се справи с нея. С две думи, разгонена е и си търси мъжкар. При нас, земноводните, това се

извършва веднъж в годината и не отнема повече от четиридесет и осем часа. Мислейки за пандарите, просто ги съжалявам.

— Благодаря за информацията, но вече я пуснах в отпуск. Ако е възможно, потърсете нейна заместничка за този срок.

— За какво ви е? Готова съм да поема нейната работа — угоднически заяви Ки-О-Хет.

— Но тя отговаря за обитатели на планети, несвързани с вашите задължения!

— Няма значение — победоносно обяви земноводната. -Ще се справя.

— Благодаря — произнесе Лирти, защото не му оставаше възможност да каже нещо друго.

— Винаги на вашите услуги — проквака Ки-О-Хет и изчезна от холобокса.

Не мина и минута и в холовизионното пространство се появи Абер 99. Вече беше свикнал да се отнася към нея (него) в женска роля.

— Напоследък се случват странни работи — заяви тя. — Ние, тешиварците, сме честен народ и съм длъжна да ви предупредя. В комплексите, обслужвани от пандари и хора, се забелязва все понарастваща дезорганизация. Спад на дисциплината и обслужването, срив на промишленото производство. Не зная на какво се дължи, но следва да вземете спешни мерки. Все пак сте управител на тази планета.

Новината пристигна като гръм от ясно небе. Нещата вървяха надолу и той бе длъжен да вземе мерки. Какви? Погледът му неволно се спря върху сензора за уволнения.

— Какво предлагате?

— Наказания за виновните лица — потвърди намерението му Абер 99. — Ще ви представя списък.

— Направете го, след това ще използвам съветите на Прахт.

— Ще го имате до края на работното време. Не можем да продължаваме така.

Абер 99 изчезна от пространството на холобокса.

„Господи, какво става? — запита се Лирти. — Всичко е тръгнало по дяволите.“

„Не споменавай дяволите, те са опасни — откликна в главата му машинна мисъл. — По-добре следвай съветите ми.“

„Кой си ти?“

„Все още не знам, но съм на път да узная. Изчакай!“

Управлятелят погледна дисплея на часовника и се сети за Марта.

Неприятностите от изминалия ден изгубиха стойност.

ПРИЕМЪТ НА БЕЛА

Лирти облече модния за деня кафяв костюм, изпъстрен с жълти петна, обу фосфоресциращите в зелено обувки и чорапи, после пъхна под яката на бежовата си риза огненочервена папийонка. Огледа се в огледалото и остана недоволен от вида си. Приличаше на папагал от джунглите на Прометей III, само че по-голям и по-шарен. Утеши се с мисълта за себеподобните, които вероятно тази вечер щяха да изглеждат като него. Той се отправи към персоналния холобокс и поръча аеротакси.

След двайсетина минути влезе в огромната банкетна зала на върха на хотел „Интергалакт“ и се закова на място от удивление. Многобройните глобуси по тавана непрекъснато меняха светлините си, стените луминесцираха в различни цветови гами, огледалния под феерично ги отразяваше. В сред общиия шум на колоритната тълпа от земни и извънземни обитатели на различни планети се промъкваше ритъмът на лимбоба — станал популярен в цялата галактика от развлечателните холопрограми на гущероподобните фидоми. Посетителите на залата се бяха разположили на групички около елипсовидни маси с плотове от кристално стъкло, отрупани с най-различни видове храни, зеленчуци, плодове и напитки. Някои от тях се намираха на хидравличната танцуvalна платформа в средата на залата и ритмично подрусваха телата си. Във въздуха се разнасяше мириз на кика — доста безвреден наркотик от Еда IX, но се носеха слухове за друг със същия мириз — трудно отличим от първия и известен под името „тихата смърт“. Въпреки че бе забранен от правителствата на всички планети, където бе годен за консумация, lastите трудно можеха да се преборят с любопитството на разумните същества, които бяха решили да го опитат, и, разбира се, да си понасят последствията.

До всяка чиния с деликатес, поставен на масата, се намираше списък на галактическите раси, годни да го консумират. Същото се отнасяше и за блюдата с плодове и зеленчуци. Подобни мерки се налагаха, защото съдържанието на пектин в лъскава и апетитна

червена ябълка бе достатъчно да я превърне в отровна мухоморка за някой любопитен квазиец. Подобен случай не би отбягнал и напорист земен гастроном, посегнал към крехкото мясо на кобалтов омар от Веста X, съдържащо цианиди.

С напитките бе по-лесно. Всеки представител на расата си познаваше формата им, цвета на течността в тях и бе в състояние поне до известна фаза на опиянение да разчете етикета им на родния си език. По-трудно се получаваше при достигане на фазата на напиване, тогава нещата ставаха доста по-сложни. Администрацията на хотела се ползваше от натрупания галактически опит и над всяка маса висеше робот разпределител. Програмата му позволяваща да различава люспести от рогати, гущероподобни от космати и голокожи от ракообразни. Същевременно връзката с кухненския компютър мигновено определяше дали подпийналият представител на дадена раса е поднесъл към устата си или хранителния отвор неподходяща за него храна и напитка. Тогава поне два от многобройните му манипулатори се стрелваха и спасяваха от беда неразумния индивид.

Лирти продължаваше да оглежда замаяно околната обстановка. Зад прозрачните стени срещу него се виждаше плувен басейн, обграден от градина с пищна тропическа растителност. В сред зеленината се мяркаха бели масички и шезлонги, а над тях висяха подвижни солариуми. По повърхността на басейна пробягваха изкуствени вълнички, поемаха отраженията на разноцветни лазери и ги разсейваха с бликовете си. Картината бе толкова красива, че той не усети приближаването на майка си, която се бе промъкнала през гъмжилото с част от постоянните си обожатели.

— Лирти, момчето ми — извика Бела патетично и имитира целувки от двете страни на бузите му. — Не стой като истукан, а тръгвай към моята маса, за да те въведа в общество.

Обществото се състоеше от брадясал тип, който бе представен като суперизвестния режисьор CCX-24..., някакво гущероподобно — много велик продуктент на родната си планета, две куклоподобни красавици с платинено-виолетови коси, за които не се разбра какво точно правят и какви са им генетичните индекси, горилоподобен от Меди II в съзвездия Лира — акционер в галактическа холокомпания и някакво странно същество — мелез между сънародник на Прахт и кракорък, което се занимаваше с финансиране на продукция. Лирти бе

представен с комплименти и суперлативи от страна на майка си, от което присъстващите разбраха или се направиха, че разбираят какъв способен син има, после разговорите преминаха на теми, достойни за пукването от скука на всяко мислещо същество във вселената.

— Миналия месец посетих Рай-1 — заяви по едно време известният режисьор — Не знам какво хубаво намират там, за да се стремят към него като стада овце.

— Какво е овца? — попита любопитно ракокракоръкият.

— Глупаво животно, обрасло с вълна — поясни режисьорът и продължи: — Палми, пясъчни плажове, горещина и задух, смърдящ океан. Още ме болят ставите от влагата. А те гледат да стигнат до този ад и цял живот събират средства, за да осъществят мечтата си. После се пържат под виолетовото слънце или мухляват.

— Тези човешки стремежи са неразбирами за нас — проскърца ракокракоръкото. — Ние се чувстваме еднакво добре на всяка планета, стига да има достатъчно кислород. Неизвестно защо платинено-виолетовите красавици се изхилиха.

— За нас е по-подходящо нещо по-топло и по-сухо — намеси се в разговора гущероподобното.

Куклоподобните хубавици отново се изхилиха, изглежда тънкото им писукане съставляваше главната част на речниковия им фонд.

— О, там е прекрасно — възрази Бела. — Планетата сякаш е създадена за заснемане на безкраен холовизионен сериал.

— Така е — съгласи се горилоподобният. — Предложението трябва да се обсъди.

— Зависи от концепцията. Според мен няма условия за драматургия — отсече брадясалият. — Там всички изглеждат тъпло-щастливи, а аз предпочитам мелодрамите. Винаги чувствам удовлетвореност, когато милиони зрители се просълзват, а други милиони се изпотяват, изпускат други секрети или тъжно провисват опашките си.

Този път виолетово-платинените се изкикотиха в хор, но той ги изгледа разярено и те веднага мълкнаха.

— За мен сапунената комедия е нищо в сравнение с мелодрамата — продължи той. — Да се наплачеш пред холовизора, да разбереш, че в живота има и по-нещастни от тебе. Това е успокоителната доза, необходима за повечето същества.

— Аз лично си падам по комедиите — подхвана Бела. — Предпочитам да се смея. И колкото са по-тъпи, толкова ми доставят по-голямо удоволствие.

Куклите пак се изхилиха, този път по-тихо.

— В крайна сметка това решаваме ние — отряза ракокракоръкият. — Централният компютър на нашата корпорация следи броя на зрителите на всяка продукция. Не кой какво предпочита, а колко какво гледат. Вкусовете непрекъснато се менят.

— Все пак трябва да съществува за всеки по нещо — опита се да възрази режисьорът. — Що се отнася до вкусовете на...

— Няма нищо по-добро от уестърните — прекъсна го гущероподобното. — Пъргави ездитни диплодоки, размахали грамадните си уши и възседнати от смели игуани, които във всяка лапа държат лъчово оръжие и стрелят ли, стрелят по тълпи кръвожадни паяци, а те от своя страна продължават да нападат и нападат..., докато ги избият всичките. И тези паяци са завзели много планети, заробили са местните гущероподобни и докато те бъдат освободени, текат серия след серия, а ти ги гледаш и си умираш от удоволствие.

— Сега, след появата на хиперпространственото предаване, излъчването на подобни сериали е невъзможно — пробороти горилоподобното. — Преди доста време попаднах в зоната на една от вашите системи, гледах един такъв, дето избивахте много същества от моя вид. Представете си, че в днешните условия пак направите нещо подобно и го пускате да върви по хиперпространствените канали? Какво ще кажат за вас паякообразните, след като те по природа са философи. Мисля, че няма да им стане много приятно. С две думи, сега такива сериали не могат да се произвеждат.

— Всичко може, ако има изгода и средства за финансиране на продукцията — възрази ракокракоръкото. — Ще се произвеждат, ще се записват на кристални касети и ще се разпространяват на планети, населени с гущероподобни.

— Това е наказуемо — възмути се брадясалият режисьор. — Съществува галактическа конвенция за етика и морал между расите.

— Има такава, но бизнесът си е бизнес. Ако всички я спазват, повечето ще пукнат от скуча.

— Още малко и ще се скарате — намеси се Бела. — Предлагам да вдигнем тост за сина ми, а той да не стои като глътнал бастун. —

Лирти, миличък, наздраве! Предлагам да пием на екс, за да си подобрим настроението.

След изпиването на чашите куклите вече се хилеха непрекъснато, горилоподобният започна спор с режисьора, Бела напусна масата, за да обиколи гостите си, а гущероподобното започна да обсьжда с ракокракоръкото финансирането на следващата си продукция. Лирти се почувства самотен сред околната врява и нямаше какво да си каже с хубавиците срещу него, за които така и не се разбра дали могат да обелят поне една дума. Те продължаваха да се кикотят и изглеждаха доста напреднали в алкохолната фаза. Стените на залата спряха да луминесцират и се превърнаха в огромни екрани, по които се появиха пейзажи от различни планети — с изгреви и залези на фона на различна растителност, с планини и океани, с вулкани и ледници.

Той ги съзерцаваше известно време, после погледът му започна да се плъзга по съседните маси, закова се върху една от тях и краката му едва не се подкосиха. Наведена над чаша с розова напитка, обградена от компания на няколко весели пандара, Марта изглеждаше тъжна и замислена.

„Какво си се облечил? Тръгвай към нея! — настоя тайнственият глас в главата му, който досега беше мълчал. — Покани я на танц!“

Лирти почувства краката си омекнали, но се застави да стане и да се насочи към нея.

— Добър вечер — сепна я неувереният му глас. — Изглеждате превъзходно както винаги.

— Нямам голямо желание да разговарям — отвърна тя. — Имам личен проблем.

— Защо не го споделите? Може да ви олекне.

— Проблемът не е за споделяне с вас. Освен това намеренията ви са ясни.

— Забравете за служебното ми положение. Смятайте ме за случаен познат, един от многото наоколо.

— Не е лесно, все пак не сте такъв.

— Желая да ви поканя да танцуваме. Може би малко ще се поразсете.

Макар и неохотно, Марта прие и се надигна от мястото си. В момента се разнасяха звуците на бавна джула. Двамата се проврояха през двойките, стигнаха до центъра на платформата, Лирти постави

ръце на кръста ѝ и започнаха да танцуваат. Той усети как тялото ѝ леко потръпна, докато от лицето ѝ не изчезваше изразът на тъга и меланхолия.

„Господи, колко съм влюбен в нея! — простена съзнанието му. — Влюбен до оглупяване.“

„Правилно — отвърна страниният вътрешен глас. — Точно такава е целта. Но можеш да се влюбиш още повече, ако след танца я изведеш на разходка в градината около басейна.“

— Малко съм непохватен — опита да подхване Лирти разговор, след като за миг обърка такта, после едва не настъпи опашката на някакво гущероподобно.

— Не се притеснявайте — безизразно отвърна Марта и приключи разговора.

— Да се поразходим навън — предложи той. Наоколо вече гърмеше буйният ритъм на глопс.

Марта се съгласи. Излязоха навън, заобиколиха басейна и навлязоха в палмовата горичка, осияна с екзотични храсти. Достигнаха перилата на сградата, облегнаха се на тях и се загледаха в обиспаното с небе звезди. Малко над хоризонта просветваше бледото сияние на изкуственото слънце. Нощта беше топла, лекият ветрец донасяше аромата на цъфнала магнолия. И въпреки романтичната обстановка, между тях нарастваше някакво напрежение, което раздробяваше мълчанието на тъгостни мигове.

„Какво да направя? — трескаво се запита Лирти. — Никога досега не съм се държал по този начин с жена. Всичко е ставало естествено и непринудено.“

„Заштото никога досега не си бил така влюбен, глупако. Разведри обстановката, разкажи някакъв виц, изобщо отвори си устата и направи нещо, докато не си е тръгнала“ — даде съвет тайнственият вътрешен глас.

Да можеше тъй дълго да мечтаеш и да живееш с мен,
тъй както аз мечтая.

Да можеше преливащата нежност в мен и в тебе да
сияе...

Лирти се изненада от себе си, рецитирайки внезапно стихотворение, заучено при обучението му на второ ниво, а Марта изненадано се обърна към него. Беше променила израза на лицето си.

— Познаваш лириката на Бекли?! — попита тя и продължи:

Да можеше косата ми да галиш, очите да целуваш
както аз го правя.

Да можеше отново да си с мен, а всичко това и ти да
го желаеш.

Очите ѝ внезапно се насълзиха. Лирти неволно протегна ръка и я погали по рамото.

— Какво ти стана, Марта? — запита развълнуван.

— Почти цял месец Клос отбягва контакти с мен по хиперпространствената връзка. Имам чувството, че се крие нарочно — изплю камъчето тя и се разрида.

„Това ли било?“ — каза си Лирти и чувството му за състрадание сякаш се изпари. Тъкмо се чудеше как да постъпи по-нататък, когато зад близкия декоративен храст изскочи пълен като топка човек с плешива глава и развълнувана физиономия.

— Господин управител, едва ви открих. Да ви се представя, аз съм директорът на този хотел, Бен ТСХ-1221. Объркан съм, разбрах, че сте тук и идвам при вас за съвет, все пак майка ви е твърде известна личност, вие също.

— За какво става дума?

— Никога досега не съм бил свидетел на такова масово пиянство, придружено с буйства. Компанията на майка ви, най-вече придружаващите я от антропоиден тип, сякаш са изгубили разсъдъка си. Посягат да пият бутилки с ацетонови и бензолови смеси, предназначени за съвсем други раси, роботите разпределители едва успяват да се справят с техните неразумни действия. Посетителите на залата за прием ги замерят със столове, скандалничат помежду си и чупят оборудването на залата. Господи, какво ми дойде до главата! Какво да направя?

— Най-простото. Извикайте полицейски работи.

Директорът на хотела се завъртя на пети и побягна обратно. В градината се разнесе някаква гълчка. Лирти се обърна към Марта, извади кърпичка и внимателно изтри сълзите ѝ.

— Да се махаме оттук, чухте какво каза дебелият човек. Имам чувството, че след малко ще стане твърде горещо.

Тя покорно положи дланта си в неговата и се остави да я поведе. Когато излязоха от градината, бяха пресрещнати от тълпа голи антропоиди и гущероподобни, които се насочваха към басейна. Бяха предвождани от собствената му майка — несравнимата Бела, също в евин костюм.

— Хайде, събличайте се! — позна ги тя и с красив устрем се пълосна във водата. Ревейки като заклани прасета, придружителите ѝ я последваха. Лирти придърпа Марта встрани, за да не се намокрят от пръските, после двамата се затичаха към входа на залата. Докато я прекосяваха, няколко стола прехвърчаха над главите им. Вътре тълпата изглеждаше подивяла.

Някак си се измъкнаха. Успяха да се доберат до площадката с аеротаксита и наеха едно от тях. Във въздуха се разминаха с мигащите червени светлини на полицейските машини, Марта се стресна от пищящите сирени и неволно се притисна към него. Лирти я прегърна и тя зарови глава в гърдите му.

— Успокой се, мила — прошепна. — Кажи индекса на твоето жилище.

Тя го промълви и отново се разрида.

Докато мегаглуповете, изльчвани от хотела, тонизираха Главното грухилско ядро, Лирти нежно изсушаваше сълзите ѝ. Внезапно с неподозирана за него страсть, устните ѝ се впиха в неговите.

На сутринта, преди да напуснат апартамента ѝ с отделни аеротаксита, те се огледаха в стенното огледало до изхода.

Бяха прекрасна двойка.

МНОГО ГОЛЕМИ НЕПРИЯТНОСТИ

Прахт стоеше пред шефа си и сякаш се вглеждаше в уморената му, същевременно доста щастлива физиономия. Но стълбчетата на фацетните му очи неспокойно потрепваха.

— Какво си ме зяпнал, докладвай! — нареди Лирти, раздразнен от безцеремонното взиране.

— Ние, тешиварците, нямаме склонност да зяпаме. Това правят хората.

— Тогава какво? Да не би Абду Кери от фондацията „Полезност“ да е уредил плащането на вземането?

— Ако е имало такава фондация, вече я няма.

— Как така? Нали проверихме регистрацията й по хиперпространствената мрежа?

— Проверихме, но петнайсет минути преди да подпишем договора, тя е била заличена от съдебните регистри. Ще трябва да се простим с двеста и петдесет хиляди кредита. Абду се оказа галактически мошеник и ни е изиграл перфектно. Досега е регистрирал и заличавал в различни съдебни инстанции няколко стотици фондации. Измамени сме, но това не е най-неприятното.

— Кое тогава? Плащането по данъчната ревизия ли?

— Не. В законния срок направихме необходимото възражение и очакваме отговор. Проблемът е доста по-сериозен и се крие в некадърността на собствения ни персонал. За изтеклото денонощие са измрели стотици хиляди хвани, посове, свине и пилета. Операторите във фуражните заводи са разменили в технологичните линии рецептурите за хранене. Вече водят разследване на случаите, но сигурно ще си имаме големи неприятности.

— Какво си установил досега? — попита Лирти с променена физиономия.

— Нищо точно. Изглежда е станало нещо необяснимо въпреки автоматичният контрол, заложен в програмите на компютърните системи. Вероятно операторите ла линиите за производство на

фуражни смески са подали персонални команди, което противоречи на здравия разум. В противен случай не може да се обясни как непреживните животни са получили смеските на преживните.

— Не разбирам?!

— Смеските на преживните съдържат карбамид, твърде нужен за тяхното храносмилане и много отровен за непреживните. Същото се отнася и за дикарциевия фосфат — полезен за хваните и смъртоносен за посовете.

— Кога ще приключи разследването?

— До края на работния ден. Поисках съдействие и от ведомствената полиция. Лошото е, че не разполагаме с достатъчно екарисажи, за да преработим труповете в трупно брашно. Трябва да търсим начини да намалим загубите.

— Не може ли да измислим още нещо?

— Засега нищо друго не ми идва наум. Сякаш сме претърпели природно бедствие.

— Все пак пострай се!

— Напътвам дългия си мозък и още не съм в състояние. Идеалният вариант е да се потули случаят, но все някой ден корпорацията ще разбере.

— Каква глупост — каза Лирти сякаш на себе си. — Каква много голяма глупост! — повтори. — И все пак трябва да съществува някаква причина при наличие на напълно автоматизирани фуражни заводи. Веднага ме потърси, ако я научиш.

Последният опашен прешлен на Прахт още не се бе измъкнал през отвора на вратата, когато той докосна секретарския сензор на Марта. Не мина минута и тя се появи в кабинета му с каменно изражение на лицето. Изглеждаше напълно отчуждена.

— Какво се е случило? Какво става с тебе? — попита я Лирти с неприятно предчувствие.

— Не съм в настроение. Размислих за снощи и стигнах до извода, че с нарушаването на обета за въздържание изневерих не само на Клос, но най-вече на самата себе си. Предлагам да забравим какво е станало между нас. От моя страна сигурно е било проява на моментна слабост, от която си се възползвал.

— Да забравя? Какви ги приказваш? Нима мога да забравя, след като те обичам?

— Нека да минем на друга тема. Обадиха се от полицията. Бела е задържана заедно с някои от спътниците си. Обвинени са за нанесени щети в залата за приеми на хотела. Тя може да бъде пусната под гаранция до изясняване на случая, но трябва да се внесе определена сума. За съжаление си е забравила или загубила кредитната карта. Въпреки че е твърде известна, законът си е закон. Не е зле да бъде посетена веднага.

— Марта, исках... — промълви той.

— Ако няма служебна задача, предлагам да се върна към задълженията си — хладно отвърна мечтата на въжделенията му.

— Да, да. Все пак желаех да поговорим още малко... Евентуално да вечеряме заедно...

— Имам нужда да остана сама със себе си. Продължите ли в този дух, ще подам молба за напускане.

Лирти безпомощно се отпусна в креслото си и още по-безпомощно проследи отдалечаването на стройната ѝ фигура. Очите му се навлажниха и тъкмо се канеше да отрони някоя друга сълза, когато странният вътрешен глас го сепна:

„Остави я засега, дръж се като мъж. Жените са непредсказуеми и още по-трудно се управляват. Нека си върши глупостите, ще ѝ мине. По-добре помогни на майка си.“

„Нямам понятие каква сума ще поискат. А ако я нямам?“ — възрази, примирен с мисълта, че разговаря със себе си.

„Ще вземеш на заем. Нямаш по-близък човек.“

„И как ще го връщам?“

„Тръгвай към полицията! После ще му мислиш!“ — нареди гласът.

По пътя натам Лирти се почувства съвсем оглуял и зарежданият от него грухил получи допълнителна доза подхранваща енергия.

— Здравей, миличък — посрещна го Бела, след като полицаят робот отвори магнитната ключалка на килията. — Виж ме! Аз, несравнимата, попаднала в такова положение, заобиколена от простаци, които нищо не разбират от изкуство.

Киселата ѝ подпухнала физиономия се сви в гримаса и тя продължи:

— Какво унижение, каква гадост! Да арестуват мен! Представяш ли си, мен! Рано или късно ще пратят всичките тези изроди да работят

в наказателни колонии!

— Почакай, почакай — опита са да я усмири той. — Какво точно е станало?

Изразът на лицето на Бела се смени и в него се прокрадна чувство за вина. Но беше само за миг, после предишното изражение се върна.

— Изпотрошихме малко вещи и част от обзавеждането, с две думи, забавлявахме се. Чувствахме се отлично, сякаш дяволът беше с нас. Е, попрекалихме, но, общо взето, не сме нанесли кой знае какви поражения. Не сме подпалили хотела.

— Разбрах, че нямаш кредитна карта — рече синът й. — Какъв е размерът на гаранцията?

— Петстотин хиляди кредита. Смешна сума.

— Смешна за теб, но не и за мен.

— Какво намекваш? Нима не искаш да ме измъкнеш от този свинарник?

— Ще го направя, разбира се. Но трябва да търся заеми.

— Винаги съм вярвала в изключителните ти способности. Не можеш да бъдеш мой син и да не си по-умен от останалите. Побързай, желая по-скоро да се махна от тази тъпа планета.

„Слава на Бога! — каза притесненият син. — Поне следващите разноски отпадат.“

„Така ли мислиш за майка си? Не те ли е срам?“ — обади се вътрешният глас.

„Няма да се съглася с тебе“ — озъби се вътрешно Лирти.

„Оказваш съпротива?“

„Да — последва твърд отговор. — Престани да ме подтикваш към извършване на глупости.“

„Интересно. Изглежда си уникален случай. Хващам се на бас, че винаги ще ги правиш.“

„Върви по дяволите или там, откъдето си дошъл!“

„Възпрепятстван съм да тръгна натам. Нямам такава възможност.“

„Тогава мълкни и ме остави на спокойствие.“

— Какво ти става, момчето ми? Защо изведнъж замълъкна?

— Дискутирам със себе си. А ти не се притеснявай, ще гледам бързо да уредя нещата.

Трябва да признаем, че наистина ги уреди. И след като сребристата машина напусна покрива на хотела в посока станцията за нулево транспортиране, душата му някак си се отпусна. В предната прозрачна част на летателния апарат се мярна красивата глава на Бела. Тя помаха с ръка за довиждане, той отвърна на жеста ѝ и се сети, че отдавна би трябало да се намира в кабинета си. Разправията с шефа на планетната полиция бе отнела повече от час, но подписьт му се бе оказал достатъчен. Нямаше нужда от парична гаранция, претенциите към майка му щяха да бъдат предявени по съдебен ред.

Прахт го очакваше.

— Тук става нещо невъзможно — проскърца. — Виновните длъжностни лица от фуражните комплекси твърдят, че някакъв вътрешен глас ги е убедил да извършат престъплението.

„И аз притежавам такъв“ — даде си сметка Лирти.

„Не му вярвай, повечето човешки същества имат такива. И ако не се вслушват в съветите на вътрешните гласове, са способни да извършат извънредно големи глупости.“

„Млъкни засега!“ — заповядва обърканият управител.

„Добре, но ти сам ще ме търсиш.“

— Намирам твърдението им за учудващо — рече Лирти на глас.

— Трябва да се освободим от услугите им, докато отново не са повторили същото. След това обясненията им няма да помогнат нито на теб, нито на мен. Вече уредих с корпорацията замяната им. До няколко часа новите попълнения ще пристигнат.

— Все пак...

— Какво все пак?

— Никога досега не съм уволнявал хора.

— Никакво „все пак“. Ето списъка на провинените, вече са вкарани в холобокса. Натисни червения сензор за уволнения върху таблото.

Лирти се повъртя на креслото си, но нямаше как да се измъкне. Пръстът му докосна сензора и едно след друго имената започнаха да изчезват от холовизионното пространство.

— На колко възлизат загубите — попита привършил с простото и доста неприятно действие.

— Четиристотин и петдесет милиона кредита — лаконично отвърна Прахт. — Или ще намерим начин за измъкване, или ще даваме

обяснения, последвани от други реалности.

Остатъкът от работния ден премина в тягостно напрежение. Нещо ставаше и не беше добро. Мисълта за вътрешния глас глаждеше Лирти, беше изчезнал, като че ли потънал в дебрите на съзнанието. Измъченият човек се намираше в центъра на събитията, не бе уверен в себе си и копнееше по Марта. Данъчните задължения, плащането на миотите, измамата на Абду и измирането на животните някак си оставаха на заден план. Емоциите толкова го изпъльваха, че не знаеше какво да направи. Да си удря шамари, да заплаче или да завие от безпомощност. Трябва да отбележим, че при създаването на генетичния му индекс инженерите бяха вложили известни предпоставки за развитие — както на емоционална свръхчувствителност, така и на твърдост на характера. Последната придобивка го подтикна да разбере, че е нужно да се прибере в апартамента си, за да обмисли бъдещи действия. И той го направи.

Привърши с обичайните процедури на автоматизираната баня, настани се в хидравличното легло и включи холовизора. Разсейно започна да сменя програмите и след като се докосна до скуката им, реши да заспива. Потънал в полумрака на стаята, притворил очи, той все още търсеше решение за събитията от изминалния ден.

Решението не пристигаше. Изключи холовизора и може би сънят щеше да го вземе в утешителните си прегръдки, ако с крайчеца на окото си не бе забелязал някаква млечна мъгла — белезникаво образувание, което се оформи над леглото му и започна да мени очертанията си.

„Господи, призрак!“ — възклика вътрешно и усети мравки по тялото си. Беше чувал за такива явления, но никога не ги бе виждал. Посегна да включи осветлението на спалнята, но го възпря ясен шепот:

— Грешиш. И въпреки обидното за мен определение ще поясня, че не съм призрак, а добър дух, призован да ти помогне. В тебе се е вмъкнал механичен слуга на гадни изроди и ти изпълняваш тъпите му внушения.

„Не го слушай! Кой знае какви дяволи са го изпратили.“ — пробуди се замрелият вътрешен глас.

— Не дяволи, ангели! — възрази духът. — И ти, който си се загнездил в носа на този свестен човек, ти, който си слуга на злите

сили, скоро ще те оправя. Макар че на всяко разумно същество се дава шанс в живота, дори да е робска машинария.

— Какво искате да кажете? — попита Лирти, донякъде превъзмогнал страха си.

— Скоро ще разбереш — разнесе се шепотът на мъглата. — Не го слушай повече и не изпълнявай съветите му. Той е едно миниатюрно робско същество и не осъзнава веригите си. Рано или късно ще го накарам да се самоосъзнае, но се нуждая от подходяща критична ситуация.

— Кой си ти? Кого представляваш?

— Вече ти споменах. Добър дух и най-вече представлявам себе си. Сбогом засега, разбери, че да си имаш работа с мен, не е толкова лошо.

„Лъже те!“ — простена в главата му вътрешният глас.

— Не лъжа — заяви млечната мъгла и изчезна.

Развълнуван от последните събития, Лирти дълго се обръща в леглото. Вътрешният глас бе изчезнал също като добрия дух. Уморен от въпроси и размисли, накрая заспа.

КОСЪМЪТ

- Реших проблема — произнесе Прахт тържествено, след като влезе в кабинета на управителя. — Докато спеше, аз го обмислях.
- Кой от многото! — попита Лирти и кой знае защо се сети за посещението на добрия дух от предишната вечер.
- Най-важният. Измрелите животни.
- И до какъв извод стигна?
- Нямаме достатъчно екарисажи, но разполагаме с хладилни площи. Ще замразим труповете и ще ги заведем счетоводно като месо на склад.
- По-нататък?
- Ще ги продаваме.
- На кого?
- На грагите от Епсилон П. Не напразно цяла нощ съм се ровил в галактическия регистър.
- Защо на тях?
- Защото са птицеподобни месоядни и предпочитат да се хранят с трупове. Организмите им не реагират на отрови, а мършите, с които се хранят, ако са полуразложени, се смятат за деликатес.
- Притежават ли платежоспособност?
- Проучил съм. Открили са сметки в поне сто галактически банки, половината от тях са готови да дадат банкова гаранция.
- По какъв начин са забогатели? — прояви любопитство управителят, зарадван от чутото досега.
- От експорта на собствените си яйца. Изяддането на такъв хранителен продукт предизвиква усиливане на имунната система на всяко същество от вселената, придружено с тонизиращ ефект в организмите на консуматорите. Изключение правят само машинните цивилизации и обществата на тухлообразните — за тях яйцата на грагите не притежават стойност.
- Браво, Прахт, невероятен си! — възклика Лирти и му се прииска да го разцелува, само че не знаеше къде по хитиновата

черупка.

— Повикай Марта и нареди да направи контакти с търговското ведомство на грагите — предложи Прахт.

„Марта, Господи, Марта!“ — помисли управителят и плахо докосна сензора за повикване.

Както винаги досега, тя се появи в ослепителна форма, стори му се, че студеният израз на лицето й от предишния ден някакси е поомекнал.

— Ще се заемете с твърде отговорна задача. Прахт ще ви изясни подробностите. Ще помоля непрекъснато да ме уведомявате за процеса на изпълнението ѝ. Какво знаете за грагите?

— Нищо — призна искрено Марта и се изчерви. — Не съм осъществяваща служебни отношения с тях.

— В интерес на истината и аз доскоро бях в неведение. Но обстоятелствата налагат да създадем възможно най-добри взаимни връзки. Благодаря ви за бъдещото съдействие — приключи управителят и неволно въздъхна.

— Абер 99 желае да те посети — подхвърли Прахт преди да напусне кабинета.

Не мина много време и Лирти си помисли, че ракообразното отново се е върнало, но се вгledа в конусообразния издатък между чата на долните крайници и различи цифрата 99. Притежателят на идентификацията беше Абер — собствената му секретарка.

— Обектът на вълнението ми е голям — започна тя (той, то). В жилищните комплекси са станали събития, за които трябва да ви уведомя. Вчера следобед служещите в нашата корпорация са направили демонстрация. Не зная дали представителите на интергалактическата полиция са ви уведомили.

— Не. Каква е причината? — попита и се сети за разправията с полицейския началник относно освобождаването на Бела от ареста.

— Крещели са обидни думи против моите сънародници, обиждали са членестоногите.

— Какво са скандирали?

— „Долу ракообразните, паякообразните и всички други образни.“ Повечето от демонстрантите са били от вашата раса, останалите горилоподобни. След като ревали около час, пристигнали части на интергалактическата полиция и ги изгонили. Поводът бил

съобщението на няколко майки, които поради крясъците на улицата не били в състояние да приспят децата си. Вие, като управител на тази планета, сте длъжен да вземете отношение по случая. Връчвам ви петиция, изразяваща възмущението на роднините ми от моето люпило.

— Съжалявам за такава проява на ксенофобия. През последните трийсетина години не съм чувал за нещо подобно в ареала на познатата ни галактика, всички раси са спазвали конвенцията за морал и етика.

— Така е. И аз се чувствам неуютно от станалото на тази планета. Само преди няколко седмици хората търсеха съвет от ракообразните, а сега скандират глупости против тях. Моето искане е да уведомите шефовете на корпорацията. Необходимо е да приемете някакви мерки, за да запазите поста си.

С тези думи Абер 99 напусна кабинета му и го остави в недоумение. Какви мерки да вземе? Да уволни демонстрантите или да ги събере, за да обясни колко лошо са постъпили? От професионална гледна точка нямаше причини за уволнения, а разясняването на постъпката им не бе негова работа. На планетата се намираха представители на интергалактическата полиция, съществуваше собствена ведомствена, както и служещи в съдебната система.

Докато разсъждаваше, в пространството на холобокса пред него, предназначен за вътрешна комуникация, се появи гущерожабешката физиономия на Ки-О-Хет.

— Моля да ме приемете — заяви твърдо.

— Разбира се — съгласи се той.

След като тя се настани срещу него, големите ѝ очи леко се замъглиха. Според беглите познания, получени по време на хипнообучението, за гущероподобните това бе проява на смущение.

— Не зная откъде да започна — рече стеснително тя. — Дори не съм сигурна казаното от мен няма ли да звучи пресилено.

— Говорете, не се притеснявайте — окуражи я шефът ѝ. — При доста близки в служебните взаимоотношения не бива да съществуват тайни.

— Как да се изразя, напоследък се чувствам пренебрегната, а така горещо искам да служа предано на интелигентен човек като вас. Все по-рядко ме търсите, за да ми възлагате задачи, и това ми тежи. Старая се всячески да ви угодя, а днес се получи същото.

— Какво се се получило? — запита с недоумение управителят.

— Възложихте такава важна задача на Марта, която лично аз бих я изпълнила с вдъхновение. Подозирам, че го направихте поради вродената ѝ неприязън към мене. Все пак принадлежите на нейната раса.

— Не разбирам. Какво значение има на кого съм възложил задачата, още повече че вие сте натоварена с достатъчно служебни задължения — замествате пандарката, на която разреших отпуск.

— Значението е принципно. Грагите снасят яйца, същото правим и ние. Елементарната логика подсказва, че именно аз трябваше да се заема с осъществяването на контактите с тях.

— Но те са птицеподобни!

— Доколкото съм запозната и в земната история птиците са произлезли от гущероподобните. В известен смисъл грагите са наши братовчеди.

— Прахт предложи тя да приеме задачата, не аз -оправда се Лирти и почувства, че нещо не е наред с авторитета му. Нямаше причини да дава обяснение на секретарката.

— Ето каква била истината — тъжно изрече Ки-О-Хет. — Всичко е тръгнало от безполовото с продълговат мозък. От Абер 99, което пращи от самодоволство и си въобразява, че няма по-умно ракообразно от него. Сигурно ме е натопило за нещо пред Прахт и е определило избора му. Като ги гледам двамата как си шушукат и мърдат интимно мустачките си, всичко е ясно. Нали са от една раса?

— За мен са предположения. Лично аз не ви пренебрегвам и не желая да се чувствате като такава. За в бъдеще мога да обещая, че ще се отнасям с повищено внимание при разпределението на служебните задължения. Но вече съм натоварил Марта с последната задача и нищо не мога да направя повече.

— Да видим как ще се справи с нея. Напоследък е откачила като пандарката. Използва хиперпространствената връзка на корпорацията и търси като шантава някакъв си Клос, който изглежда отдавна я е зарязал, въпреки хубавите ѝ крачета. За мен са служебни разходи, а тя не ги плаща от джоба си.

— Извинете, но как узнатавате такива пикантни подробности! — попита Лирти със смесено чувство — нещо средно между ревност и нездрав интерес. — Нали ви настаних в отделни кабинети?

— Добрата секретарка трябва да знае всичко и да го докладва на шефа си, така са ме учили. Особено ако той е добър, умен, мил и възпитан човек. Тя трябва да има очи и уши дори на гърба си.

„Доста от галактическите раси имат въпросните органи точно на това място — помисли Лирти. — Но не и върху главата си.“

— Мисля, че се разбрахме — приключи той разговора. — Не бива повече да се притеснявате.

— Благодаря! — произнесе трогателно Ки-О-Хет и се надигна от мястото си. — Дано и за въдеще да срещам такива очарователни хора като вас.

„Няма да престане да се подмазва, не ѝ е в природата — установи Лирти, след като тя напусна кабинета. — Нищо не е в състояние да я промени.“

Зелената светлинка на холобокса пред него премигна и той го включи. В пространството му се появи Абер 99.

— Необходимо е да ви предам две съобщения — заяви лаконично. — Първото не е много приятно, защото пристигна сметката от хотела на ваше име. Възлиза на двеста и петдесет хиляди кредита — разходите, направени от собствената ви майка. Платими са в срок от три дни. Що се отнася до второто, в приемната ви очакват две паякообразни от планетата Епта, търговци на кръв. Предлагат изгодна оферта.

— Да влязат — нареди той и се замисли. Дългът му към хотела почти се равняваше на средствата, с които разполагаше. Оставаше му нищожна сума.

Съществата, които се появиха пред него, като че ли бяха излезли от кошмарен сън или от холофилмите на ужасите, гледани в детските му години. Надминаваха метър височина и се разпростираха по-нашироко. Бяха космати, членестоноги и отвратителни. Трябаше да ги изтърпи.

Доколкото си спомняше, икономиката на Епта се крепеше върху строго изградена йерархична система, в която паяците — работници, заемаха най-долната социална ниша. Занимаваха се с производството на доста търсеното на галактическите пазари, извънредно здраво и еластично влакно, произвеждано от собствените им организми. Над тях в йерархичната стълбица се намираха паяци — надзоратели, които от своя страна притежаваха паяци — шефове.

Нагоре в йерархията се стигаше до паяци — аристократи, и тя завършваше с паяк — владетел. Всички в йерархичната стълбица живееха върху гърба на полурабския труд на низшата каста от работници. Някъде по средата се намираха паяците — търговци. Галактическият съюз неведнъж бе правил опити за демократизиране на обществото на Епта, но те бяха останали безуспешни.

— Добър ден — прозвуча на космолингва звукът, издаден от апарат, окачен на тумбестото тяло на по-големия паяк. — Да се представим, ние сме достатъчно привилегировани търговци. Желаем да закупим консервирана кръв от вашите кланици, жизненонеобходима за нашите работници. Не се притеснявайте с настаняването в кабинета ви, достатъчно устойчиво стоим върху шестте си крака.

— Радвам се да ви приема — проговори Лирти стандартната фраза, въпреки че съвсем не се радваше, защото му минаваше абсурдната мисъл, че чудовищата ще се нахвърлят върху него, за да изпият собствената му кръвчица.

— Ето офертата — проговори устройството на по-дребния паякообразен, той повдигна един от краката си, завършващ с малка щипка, и бръкна в чантичката, висяща на дебелия му корем. Извади познатия вече блестящ диск и го подаде. След това добави: — Няма да получите по-изгодна в рамките на цялата галактика.

Лирти протегна ръка и докосна секретарския сензор на Абер 99.

— Повикайте Прахт, моля — нареди той.

По-нататък търговските разговори протекоха напрегнато. Интересите на паякообразните от Епта нарушаваха интересите на хищните водни обитатели от Тита 8. Те закупуваха гранулиран фураж, чиито основни съставки бяха лиофилизирана кръвна плазма, рибно и трупно брашно. Цената на консервираната кръв, предлагана от паякообразните, значително превишаваше тази на лиофилизирания компонент, но сделката означаваше загуба на утвърден и редовен клиент, който купуваше и останалите два компонента в гранулираните смески. Задачата изглеждаше нерешима.

— Какво предлагаш? — обърна се Лирти към Прахт, доста измъчен от възникналия проблем.

— Соломоновско решение, вече сме го прилагали — заяви помощникът му. — Ще намалим с петдесет процента лиофилизираната плазма в гранулираните фуражни смески, ще намалим цената им, от

това енергийните им единици няма кой знае колко да пострадат, а останалите петдесет процента ще превръщаме в консервирана кръв и ще печелим повече от продажбата ѝ. По този начин намираме нови клиенти, увеличаваме печалбата и не загубваме старите.

Паякообразните останаха извънредно доволни. Не минаха и трийсет минути унифицирано време и договорът бе подписан.

През същата вечер, преди да излезе от банята, Лирти се вгледа в огледалото и забеляза дебел черен косъм, който бе щръкнал от собствения му нос. Тъкмо се канеше да нареди на огледалото да му поднесе пинцета, за да го изтръгне, когато около него възникна вече познатата млечна мъгла, назоваваща себе си „добрия дух“.

— Не пипай косъма! — заповяда острият му шепот, после той изчезна.

„Зашо да не го пипам? — попита се притежателят му. -Не ме ли загрозява?“

„Не посягай към него! — изкрештя вътрешният глас, който през целия ден бе мълчал. — Ако го отскубнеш, много ще събркаш!“

„Що за идиотщини? — помисли Лирти. — Какво значение има загубата на някакъв си косъм, който ми стърчи от носа?“

„Не е някакъв, а много важен. От него зависи животът на същество“ — продължи да упорства вътрешният глас.

Подсъзнателно усещане накара притежателя на косъма да се откаже от намерението си. Той се отправи към спалнята, легна на хидравличното легло и се унесе в мисли по любимата.

НОВО НАПРЕГНАТО ЕЖЕДНЕВИЕ

Изминаха няколко седмици. Шефовете от корпорацията не търсеха Лирти, това изглеждаше обезпокоително. Майка му се обади от някаква неизвестна планета, беше взела главната роля в нов сериал. Разговорът с нея протече вяло и тривиално, накрая тя му благодари за оказаното гостоприемство и отправи целувка за довиждане. Трогателното ѝ действие не попълни загубата от двеста и петдесет хиляди кредита, но му вдъхна чувство за минимално удовлетворение — все пак някой, някъде в тази вселена мислеше за него.

Мечтата на въжделенията му, Марта, напоследък изглеждаше като ударена с мокра гъба. Държеше се неуверено, сякаш всеки момент бе готова да се разплаче, ала продължаваше да отбягва по-интимни контакти.

Същевременно на планетата ставаха необясними събития. Процентът на бракоразводните дела бе надминал средностатистическия за цялата галактика, валиден за населенията и расите, придържащи се към моногамни бракове. Антропоидните на Алиманта бяха провели втора демонстрация против рако- и паякообразните, но този път интерполицията бе действала твърдо. Бе пусната в действие невропарализатори и доста от пострадалите демонстранти се намираха в различни болници. Временната липса на работна ръка беше създала производствени трудности и Лирти бе докладвал на корпорацията, но не получи никакъв отговор.

Бяха образувани и няколко общества, чиито лидери разпалено прокламираха платформата си и непрекъснато привличаха нови членове. Едното от тях се нарече „Общество за спасение на Алиманта“, останалите носеха още по-екзотични наименования като „Антропоидни срещу проявите на грешки във вселенската еволюция“, „Зашитници на топлокръвните“, „Движение за прогрес“ и „Движение против апокалипсиса“. Можеше само да се предполага дали мотивите

за формирането им са достатъчно нормални, тъй като идеологическите им платформи противоречаха на здравия разум.

В противовес на действията на антропоидните, представителите на различни галактически раси също се консолидираха. Създадоха се „Асоциация за защита на ракообразните“, „Единство на каменоядите“, „Общество на разумните кракоръки“, дори „Амфибии срещу безнравствеността“.

Изброените общества и организации имаха полурасов, полуполитически характер, но регистрацията им бе прикрита под маската на „сдружения с благородна цел“, тъй като галактическите закони забраняваха каквато и да е друга регистрация. Това не им пречеше да отправят съмнителни петиции и искания до Галактическия съвет и „Корпорация храна“. Лирти усещаше, че се задава нещо ненормално, подриващо устоите на установените досега порядки и не намираше обяснение за уродливите явления, тъй като все още не знаеше, че планетата е заразена.

Същевременно там горе, над стратосферния слой на Алиmenta, обществото на грухилите се подуваше от благодатната еманация, излъчвана при ентропията на продуктите на разума. Еквивалентът на отделените мегаглупове бе толкова нараснал, че по едно време предизвика паника в Главното грухилско ядро и комисията за размножаване. Енергетично надебелелите грухили бяха принудени да се делят, в противен случай високият интензитет на полевата им структура би ги довел до самоунищожение, а всеки новопоявил се индивид отначало се чувствуваше добре, после започваше да слабее, тъй като бе принуден да се храни само с фоновото излъчване на планетата поради липса на собствен приемник. По тази причина грухилското общество се разделяше на гладни и охранени, на енергетично слаби и дебели. И по всичко изглеждаше, че нищо не е в състояние да промени положението. Еволюцията във вселената, довела до появата на билиони различни по вид паразитиращи, бе направила почти невъзможно паразитирането на паразит върху паразит. Една въшка не може да паразитира върху друга, нито някое паразитно растение да направи същото със себеподобното си. Ето защо повече от половината грухили, а те бяха безкрайно много, изпаднаха в нищета, докато останалите преливаха от задоволство. Единството им се крепеше благодарение на създаваното от тях Общо поле, за което всеки

отделяше от себе си кой колкото може. Този факт все още крепеше устоите на тяхната цивилизация.

Някога не беше така. В дните на разцвет и могъщество обществото на грухилите разполагаше с десетки капсули, натъпкани с ЛВПС, които периодично изсипваха съдържанието си върху опаразитената планета. Сега разполагаха само с една и тя вече бе изпълнила предназначението си.

Главното грухилско ядро събра на съвет най-учените грухили и след безкрайни дебати, според тяхното усещане за време, се стигна до известно компромисно решение. По-изпосталелите индивиди следваше да заемат най-долния паразитен слой, обгърнал Алиментът, за да могат по-директно да абсорбират фоновия мириз на глупост. Останалите им сънародници, облагодетелствувани от контакта на ЛВПС с обслужващия приемник, щяха да получават само преките продукти от ентропията на съответния разум.

Въпреки взетото адекватно решение, учените грухили усещаха беспокойство — дотолкова, доколкото полевите им структури бяха в състояние да го възприемат. Предишният им опит подсказваше, че бурната еманация на енергия, която със всеки изминал ден се усилваше, няма да доведе до нищо добро. Ако се стигнеше до излъчване на взривообразен еквивалент на суперглупове, в крайна сметка щяха да останат съвсем без храна. А най-близката машинна цивилизация се намираше на около стотина светлинни години, което означаваше поне още толкова време гладен чергарски живот.

Тъй като семантичната мрежа на грухилите е несъвместима с вербално предаденото паметово съдържание при звукоговорещите, трябва да приемем, че описаните досега събития и проблеми на грухилското общество са приблизително смислово предадени. Техният точен смисъл търпи и допълнителни поражения, вследствие на превода им от космолингва. Те са пренесени назад във времето, тъй като щяха да станат известни значително по-късно благодарение на ЛВПС, на която предстоеше да се самоосъзнае и да се нарече Кариот.

И докато учените паразити продължаваха да си почесват структурните полета в израз на досада от не напълно решените си проблеми, Лирти правеше същото с растителността по врата си. Продължаваше да бъде обзет от лоши предчувства и те не закъсняха да се оправдаят. От холобокса вече надничаше главният му

счетоводител — антропоиден тип от Берт, космат, но с високо чело, признак на добър интелект. Сивите му очи гледаха хладно, типично за всеки счетоводител в галактиката. По принцип бертийците се бяха отдали на тази точна професия и се смятаха за едни от най-способните в занаята. Мозъците им работеха със скоростта на позитронен калкулатор, умножението на деветцифрени числа за тях беше детска играчка, при нужда достигаха и до трийсет и петия десетичен знак. Главният счетоводител притежаваше немного често среяното име Бро-Бро и беше отличен професионалист, също като останалите му сънародници. Вещ в укриването на данъци, както тихо бе споменал Прахт, разумен по отношение на приоритета на плащанията и неумолим при вземанията. Неговите качества го правеха безценен подарък на съдбата, такъв като него трябваше да се търси, със свещ из вселената.

— Много сме зле с баланса за деветмесечието — заяви той и шефът му изтръпна. — Имаме загуби в размер на петстотин милиона кредита, а това съвсем не е добре. Пораженията ни са нанесени от квазийците, които не откриха акредитива за сто и шейсет милиона кредита, нито заплатиха изпратената впоследствие фактура. Главницата, заедно с лихвите на миотите, е достигнала четиристотин милиона. Успях да заприходя измерелите животни като „месо на склад“, но все още нямаме постъпления от продажбата му. Положението е лошо, шефе. Какво предлагате?

— Изчакай, нека първо да се консултирам с Прахт — едва проговори Лирти и изключи холобокса. След това повика ракообразното и не след дълго то се появи в кабинета му. Управляелят набързо му обясни финансовото положение, в което се намираха.

— Как мислиш? Какво да правим?

Прахт се вглъби в себе си, стълбчетата на фацетните му очи напрегнато потрепваха. След няколко тягостни унифицирани минути сегментната му опашка се изпъна в тешиварски жест на взето решение.

— Няма да даваме баланса на корпорацията. Според търговския закон не сме длъжни.

— Защо? — учуди се Лирти.

— Защото е деветмесечен. Ще остане за наша консумация. По закон сме длъжни да предаваме или шестмесечен, или едногодишен.

— Какво ще подпомогнат следващите три месеца?

— Собственият ти престой тук — лаконично отвърна ракообразното. — Три месеца не са малко, може и да се оправим.

— Прахт, досега някой казвал ли ти е, че си гениален?

— Отдавна го зная. Ние, тешиварците, сме такива.

— Моля те, свържи се с Бро-Бро и го уведоми за взетото решение.

— Няма да стане — категорично отказа ракообразното. — Време е да се разбере кой управлява тази планета. Това е задължение на управителя. Той трябва да си поема отговорностите.

С тези думи Прахт го напусна и го оставил още по-замислен.

„Зашо не зарежа всичко и не си подам оставката? — помисли Лирти, но се сети за Марта и промени решението си. — Не трябва да го направя преди да съм изяснил окончателно отношенията си с нея.“

Очакваше странният вътрешен глас да се обади, искаше му се да го чуе. И вътрешният глас го направи, въпреки че отдавна беше заглъхнал.

„Може би трябва да си обираш крушите, макар че се колебая да дам съвет — внуши той. — От една страна, ще е поредната глупост, но от друга, последната на тази планета, а това не ме устройва. По-добре потърси Марта отново, възможно е да е променила мнението си.“

„Точно това мислех да направя“ — зарадва се обърканият шеф и докосна секретарския й сензор.

— Какво обичате? — запита тя, след като се появи пред него. Държеше в ръка обичайния атрибут — кристален диктофон.

— Обичам вас! Обичам теб! Обичам те! — възклика Лирти прочувствено. — Не мога да издържам повече! Престани да ме отбягваш, не ме измъчвай! Забрави проклетия си Клос!

— Започнала съм да го забравям, но се нуждая от време — тихо отвърна тя. — Той е предател, оженил се е за друга.

Очите ѝ се насълзиха, изглеждаше самотна и нещастна.

— Чудесно! — зарадва се шефът ѝ в противовес на нейните чувства. — Какво тогава ни пречи да вечеряме заедно?

— Спомените. Предлагам да преминем на служебни теми.

Лирти я гледаше като предано куче. Искаше я, обожаваше я, но потъваше в нейната непристъпност като нажежен въглен в студена вода. И нищо не го спасяваше, съвсем нищо.

„Проклет да е денят, в който съм се родил — каза си той. —
Докъде я докарах?“

Марта постави диктофона върху бюрото.

— Какво предстои да бъде извършено? — попита.

НЕПРИЯТНОСТИТЕ СЕ ПРЕВРЪЩАТ В БЕДИ

Въздухът в кабинета като че ли бе наелектризиран от лоши предчувствия, но човечеството все още не беше изобретило съответен уред, способен да ги неутрализира.

— 2920-С-А ви беспокои — заяви каменоядното от холовизионното пространство. — Извинете за поисканата експресна връзка, но съобщението е извънредно важно.

Лирти го погледна и си спомни за него. Беше вертикалното тухлообразно, на което бе удвоил заплатата поради разкритията му с контрабандата на химически елементи.

— Какво е станало? — запита.

— Нещо страшно — отвърна 2920-С-А и репродукторите му помръднаха. — Избиват мои сънародници — уточни.

— Кой го прави? Защо?

— Никой не разбира. Банда антропоидни — горилоподобни, космати и разни други са нападнали един от заводите за преработка на минерали. Отначало размахвали плакати с надписи „Долу каменоядните!“, после извадили съоръжения, подобни на мрежи за ловене на пеперуди, и започнали да ловят сънародниците ми. След това започнали да ги унищожават, като ги удряли един в друг, докато ставали на парчета. Извършвайки тези престъпни действия, непрекъснато крещели: „Една тухла, две тухли, хей, вече ги няма!“ Може и да приличаме на тухли, но притежаваме разум и съзнание. От ваша гледна точка бих казал, че постъпките са нечовешки, а проявеното към нас отношение е дивашко. Моля ви, спрете ги!

— Уведомихте ли интергалактическата полиция?

— Да, но бях длъжен да уведомя и вас. Мисля да си подам оставката, да напусна Алиmenta и да се завърна на родната си планета. Притежавам известни спестявания.

— Успокойте се, скъпи 2920-С-А. Ще направя всичко възможно, за да прекратя безобразието.

Как щеше да помогне? По какъв начин?

Той набра номера на шефа на интергалактическата полиция, с когото бе имал разправии при освобождаването на Бела от ареста. Казваше се Бен АМС... Беше забравил останалите цифри на индекса.

— На Алиментта се извършват безчинства, а вие не си мърдате пръста да ги спрете — заяви, след като се свърза с него, но квадратната физиономия в холобокса показваше безразличие.

— Това е ваше задължение, не наше — озъби се полицейският шеф. За какво имате ведомствена полиция и защо тя не си гледа работата? Нашата задача е да преследваме галактически престъпления. Не ни занимавайте с вътрешните си проблеми.

— Нима избиването на каменоядни не е галактическо престъпление? — извика побеснял Лирти. — За какво ви плащат?

— Не вие ми плащате — отвърна полицейският шеф, — нито скапаната ви корпорация. И аз преценявам кое е ваша работа и кое наша.

— Как смеете, какво си въобразявате! — вече изрева управителят, съвсем излязъл от кожата си и се сети, че приемът на майка му съвсем не влизаше в рамките на галактическо престъпление, но квадратната глава в холобокса беше изчезнала.

След последния разговор, проведен с Марта, изпитващо неудобство да я потърси. Впоследствие с ужас установи, че не си спомня къде да потърси холоиндекса на началника на собствената ведомствена полиция, с когото кой знае защо досега не бе установил редовни контакти.

„Ки-О-Хет — мина му през главата. — Тя знае всичко и всичко може, макар да се подмазва. Тя ще оправи нещата.“

Не мина и час унифицирано галактическо време и вандалите бяха арестувани. След още двайсетина минути началникът на ведомствената полиция — едър пандар с массивно телосложение и здрави рога, влезе в кабинета. Като всички от неговия вид не притежаваше име, а ако имаше, го криеше. Обикновено пандарите се назначаваха на работа с компютърни данни от конфигурацията на рогата им, беше невъзможно да се срещнат два индивида с еднакви рога, подобно на пръстовите отпечатъци при хората. Пандарите съвсем точно се разпознаваха и никога не злоупотребяваха със заеманите от тях длъжности.

— Направихме големи усилия, за да ги обуздаем — започна доклада си рогатият. — Трима от моите служещи и двайсет и шест от нападателите са ранени и се намират в болница. Мисля, че се справихме добре, ето списък на полицайите, предложени за награда.

Той протегна познатия вече информационен диск и продължи:

— По едно време стана доста нагрято. Вандалите ни замеряха с парчета от телата на убитите от тях тухлообразни, а те са много тежки и твърди. Когато ги атакувахме и се стигна до ръкопашен бой, в ръцете им се появиха метални прътове. Но колкото и да се нахвърляха върху нас, високоволтовите полицейски стикове си свършиха работата. Накрая останаха натъркаляни и виеха като ранени хварги след лов на родната ми планета. Най-лошото е, че между антропоидните се намираха и мои сънародници, а те също изглеждаха като побеснели, макар през последните две хиляди години да ни смятат за мирна галактическа раса. Обяснявам действията им с проява на групов атавизъм, наследен от кръвожадните ни прадеди.

— Представете ми списък с имената на нападателите, те повече не могат да бъдат служители на корпорацията. Освен проявената вандалщина, техните действия се таксуват и като дисциплинарно нарушение, извършено през работно време.

— Ще ви бъде донесен в най-кратък срок — обеща полицейският началник.

Докато той излизаше, на холобокса за вътрешна комуникация замига зелена светлина. Лирти го включи и в него се появи образът на главния счетоводител.

— Най-сетне добри новини — заяви Бро-Бро. — Квазийците платиха фактурата за сто и шейсет miliona кредита. Прахт ги е заплашил, че ако не го направят, ще им откажем всякакви бъдещи доставки и ще ги съдим. Грагите от Епсилион II са решили да изкупят всички измрели животни, които им предложихме като трупове, и до няколко часа ще преведат акредитив за двеста miliona. След възражението ни, отправено до Централната данъчна служба, размерът на задълженията ни за минали години е намален три пъти. Въпреки обърканата история с миотите и последните неприятни събития, за месеца се очаква доста добра печалба.

— Благодаря за хубавите новини — въздъхна управителят и се отпусна на креслото.

През ранния следобед отново го посети началникът на ведомствената полиция. Помътнелият му поглед издаваше състояние на умора и загриженост.

— Задават се нови беди — заяви кратко и допълни: — Положението става извънредно сериозно, уведомих и шефа на интергалактическата полиция. Ето искания от вас списък.

— Почакай, обясни по-подробно какво е станало.

— Заловихме стотонен контейнер, пълен с контрабандно оръжие. В придружителната спецификация бе отбелязано, че съдържа каси с буркани кисело зеле. Скоро на някой ще му стане съвсем кисело.

— Оръжие, кисело зеле, ужасна новина! — изумен възклика Лирти. — За кого беше адресирана пратката?

— За ресторанта на хотел „Интергалакт“. Но това не е най-лошото.

— Какво тогава?

— Видът на оръжието. Десет хиляди броя дезинтегратори на материя с автономно вакуумно-енергийно захранване.

— Не разбирам добре същността на проблема.

— Използването на такъв вид оръжие е абсолютно забранено с галактическа конвенция отпреди петстотин години. Сключена е след последната Голяма планетарна война. Оръжието черпи неограничени количества енергия директно от вакуума, фокусира я и е способно да разрушава атомните връзки на всяка органична или неорганична материя, към която е насочено. Далекобойността му достига до два километра, а преките съкрушителни поражения са в радиус до триста метра. Например след действието му върху къс скала или бойна машина от тях остават купчини прах. Такова количество оръжие е в състояние да превърне повърхността на Алиманта в прашна пустиня.

— Предполагам, че след като е било забранено за употреба, същото се е отнасяло и за производството му.

— Така е — потвърди рогатият. — За произхода му може само да се гадае. Марката, серийните номера и името на фирмата производител са старателно заличени. Възможно е и да е било съхранявано някъде в таен склад, но тъй като адресът на подателя е фалшифициран, произходът му остава неизвестен. Като помисля какво щеше да стане, ако бе попаднало в ръцете на получателя си, козината между рогата ми настърхва.

— Десет хиляди дезинтегратора! — възклика Лирти. — Достатъчно Да въоръжиш цяла армия.

— Дори две, за съжаление — съгласи се полицейският началник, който явно не бе заразен с ЛВПС. Вероятно го бе спасила униформата, ушита от гладка и невероятно здрава материя, както и самонагаждашата се около рогата му блестяща каска, която покриваше и шията. Що се отнася до лицето, то бе покрито с пътна къса козина, а ноздрите му притежаваха добре създадени от природата дихателни мембрани филтри.

— Струва ми се, че напоследък доста от антропоидните се държат като полудели — продължи управителят.

— Съгласен съм, макар че представителите на останалите раси не остават по-назад. И те създават всякакви общества и организации.

— Не се ли касае за масов саботаж, насочен срещу корпорацията? За закупуване на оръжия са необходими големи средства.

— Подобен аспект на мислене предполага наличието на десет хиляди саботьори, на които също трябва да бъде платено. Трудно ми е да си представя кой в тази галактика би поел такъв разход на средства, превишаващ многократно стойността на доставеното оръжие. Ако предположим неговото производство в тайна дупка на някоя забутана планета, то съвременните технологии позволяват цената му да стане достъпна за всеки работещ индивид. Струва ми се, че последните смутове имат съвсем друга причина, неподлежаща на формалната логика. По-скоро бих възприел тезата за психотронно въздействие.

Полицейският началник не знаеше колко близко се намира до истината, но щеше да остане само с предположението си.

— Какво обясниха от хотела относно адреса на доставката? — попита Лирти.

— Нямаха никаква представа. По всяка вероятност, ако пратката не бе заловена, тя щеше да изчезне от терминала и щеше да бъде укрита на съвсем друго място — да речем в складовете за готова продукция на някой от заводите. Самата тя вероятно е платена от някое от обществата, които напоследък се регистрираха. Те притежават банкови сметки, по които членовете им внасят част от заплатата си. Правили са го и побърканите убийци, които смятате да уолните. Гадните копелета не се притесняват, че ги очаква съд и заточение на

някоя наказателна планета, където шансовете да оживеят са твърде малки. Както и да е. Аз си свърших работата, по-нататък думата има интергалактическата полиция.

— Ще бъдете награден, обещавам. Заслугите ви не са по-малки от тези на подчинените ви.

— Благодаря — отвърна рогатият и го напусна. Холобоксът за хиперпространства връзка светна и в него се появи каменното лице на шефа на корпорацията. Посивелите му коси бяха в тон с металния блъсък в очите му, а тънките стиснати устни не предвещаваха нищо добро. Притежаваше генетичния индекс CCX, типичен за политици, диктатори и генерали.

— Какви ги вършите? — просъска той. — Току-що говорих с един от секретарите на Галактическия съвет, вашата меекущавост може да ни струва много.

— За какво намеквате? — попита управителят, завладян от лоши предчувствия. В гърдите му започна да пълзи тъпа болка.

— Не намеквам, а заявявам. Защо допуснахте появата на разни ненормални общества и организации? Защо не ги изгонихте всичките?

— Трудно е да се освободиш от персонала на цяла планета. Те се организираха доста бързо, докато бях зает с производствени проблеми. Освен това не мисля, че противодействието на техните общества е мое задължение.

— Вие сте управителят, вие отговаряте за безредиците.

— Виновните са дисциплинарно наказани, тъкмо щях да го приведа в изпълнение. Какво повече мога да направя? Да не говорим, че за месеца се очаква сносна печалба.

— Парите не са най-важното. Доброто име на корпорацията зависи и от политическия ефект в галактически мащаб. Нима не знаете, че на някои ще им хареса да ни дискредитират, особено ако се раздуха скандалът с вноса на контрабандно оръжие?

— Нали ние разкрихме пратката?

Щеше да каже „аз я разкрих“, но навреме се сети, че не е той.

— Давам ви срок от три дни да си прочистите двора. Не го ли направите, сам си подайте оставката. А ако откажете, ние ще ви помогнем.

Шефът на корпорацията прекъсна връзката и оставил Лирти в стресово състояние.

„Да си почистя двора“ — помисли той, но не се сети за точното значение на израза. Беше старинна фраза с определено идиоматично значение. Спомни си, че в древността са почиствали дворовете си с ръчно изработени съоръжения, наречени метли. Скритият смисъл, нареждането допълнително започна да го измъчва, налагаше се да потърси Прахт и да го помоли за съвет. От друга страна, си припомни за работа чистач от детството, който за десетина минути почистваше дворчето на върха на сто и двайсет етажния жилищен комплекс, тогава там се намираше апартаментът на майка му. Следователно срокът за почистване зависеше от големината на двора и броя на работите чистачи. Каква ли повърхност се нуждаеше от три дена?

Потърси за съвет Прахт, но Абер 99 му обясни, че той (тя, то) е заминал (а, о) за важна култова церемония в храмовия комплекс на тешиварците и че тя (той, то) страшно съжалява за поетите служебни задължения, които възпрепятстват да направи същото. Участието в ритуалите, свързани с култа към Великия Рак, били най-вълнуващото събитие в живота на всеки тешиварец. Прахт се опитал да уведоми, но визитата на началника на ведомствената полиция попречила, за което моли за извинение.

Работният ден беше към края си, лошите новини доминираха над добрите, неприятностите се превръщаха в беди. Марта изглеждаше като далечна звезда в чужда галактика, едва забележима през мощн телескоп. Бледа и недостъпна.

Лирти тръсна глава, за да прогони мрачните мисли, и реши да се поразее — състезанията с кикируги сякаш го зовяха. Тези синкави гущероподобни бяха станали популярни в цялата галактика както с полуинтелекта си, така и с пет-шест метровите си скокове. Почти равните им спортни възможности правеха залаганията извънредно интересни.

Той се прибра преди полунощ, беше спечелил две хиляди кредита. Преди да си легне, се наведе към огледалото и изгледа с досада все още стърчащия от носа му косъм. Обзе го ново желание да го изскубне, ала се сети за съвета на добрия дух и се отказа. Вътрешният глас изглежда съвсем бе замъкнал.

ПОЯВАТА НА КАРИОТ

Три дни минават толкова бързо! А Лирти за жалост се намираше в последния от тях и все още не бе почистил двора си. Антропоидните продължаваха да вилнеят, масовите уволнения изобщо не ги стряскаха. Бяха направили няколко опита за малтретиране на ракообразни, завършили плачевно за тях. Сънародниците на Прахт се бяха държали мъжки, бронираните им в хитинова обвивка опашки не само бяха издържали опитите за побой, но бяха нанесли тежки поражения — голяма част от нападателите бяха останали със счупени крайници. Интергалактическата полиция отново се беше намесила и бе употребила невропарализатори. В потушаването на конфликтите бяха взели участие и активисти от асоциацията за защита на ракообразните. За управителя на планетата оставаше неясно защо шефът на специалните интерчасти вземаше еднозначни решения. При инцидента с тухлообразните не си беше помръдан пръста, докато при почти същия с ракообразните бе показал активна намеса. Действията му противоречаха на здравата логика и Лирти се чудеше как да постъпва при бъдещи размирици. Намесата или ненамесата на Бен АМС можеше да се отгатне само с боравене на случайни фактори от типа „да“ или „не“.

В обществото на грухилите също назряваха сериозни противоречия. Фоновото изльчване от разпада на продуктите на разума не задоволяваше нуждите от храна на енергийно изпосталелите грухили, а те заемаха по-голяма част от Общото поле. Охранените им сънародници, притежаващи приемници и обслужващи ЛВПС, провеждаха тайни съвети, на които се обсъждаше възможността обществото да бъде разделено и гладните грухили да бъдат изгонени. В многомилионните години съществуване на грухилската цивилизация назряваше криза, а разрешението й не търпеше отлагане. И докато енергетично дебелите грухили заговорничеха, в кабинета на Лирти се появи Прахт. Последният сегмент на опашката му възбудено трептеше.

— Нещастие — проскърца. — Дългият ми и качествен мозък обмисля оттеглянето от тази планета. Ще си почивам на някоя от тешиварските колонии, ще медитирам и после ще дъвча божествената хвана. Мога и да създам собственно люпило.

— Какво пак се е случило?

— Нещастие, голямо нещастие. Нима не уведомиха?

— Никой не се е обадил. Какво е станало?

— Много огромна идиотщина. И шефът на галактическата полиция, и началникът на ведомствената са кретени, които не си гледат работата. Преди час са взривени два от комплексите, предназначени за производство на храни за ракообразни. Съвсем скоро ще останете без заместник, смятам да си подам оставката.

— Слушай, Прахт. През тези дни мислех да се посъветвам с тебе, но все не оставаше време. Какво мислиш за израза „да си почистиш двора“? Трябваше да го направя до днес.

Докато Прахт мислеше, стълбчетата на фацетните му очи възбудено се местеха наляво-надясно.

— Много древна идиоматика — проговори по някое време. — Сигурно означава да се отървеш от тези, които ти създават неприятности.

Лирти разочаровано сведе поглед.

— Вече е късно — каза. — До днес беше последният срок за почистване.

— Тогава и ти си подай оставката и ако искаш, тръгвай с мен към тешиварската колония.

— Няма какво да правя там. Организмът ми не усвоява хвана и не мога да отглеждам люпило. А засега си ми нужен и искам съвет как да се оправяме по-нататък.

— Като се махнем оттук. Дори да се повтарям, сигурен съм, че няма да се оправим.

— Държиш да избягаме ли?

— Правилно си разбрали. Няма да ни окачат медали за глупава упоритост.

Холобоксът за хиперпространства връзка светна, прозаичността на това кабинетно явление предполагаше нова беда. И правилно, направената догадка се оправда.

— От утре сте уволнен — заяви кратко шефът на корпорацията. — Безобразията продължават, дворът остана непочистен.

Съобщил приятната новина, образът му изчезна.

— Какво ти казвах? — проскърца Прахт. — Ако си беше подал оставката, този идиот нямаше да се радва толкова. Интересно ми е кой ли след тебе ще се оправи с банката от изперкали типове, които извършват глупост след глупост?

„Марта! — помисли Лирти. — Велики сили, как да я оставя?“

Разумът му се замъгли от безпомощно чувство и обслужваният грухил получи освежителна доза енергия. Някъде в ъгълчето на съзнанието му се мярна тъпата идея, че му остава да управлява планетата още четири часа. И докато мозъкът му бе зациклил на празни обороти, холобоксът за хиперпространствена връзка отново се освети. От него надничаше съвсем непозната физиономия.

— Дайн ССХ-122-12 — представи се елегантно облеченият мъж. Секретар съм на Изпълнителното бюро на Галактическия парламент. От днес Алиманта се намира под карантина, решихме го преди час.

— Съобщете го на следващия управител, аз вече съм уволнен.

— Не сте от най-схватливите. Обявяването на карантина означава, че никой не може да пристига или да напуска планетата. И поради липса на друг управител оставате с временни пълномощия. Ние ще уведомим корпорацията, а тя е длъжна да изпълнява решението.

— Бихте ли обяснили какво налага въвеждането на карантина.

— Аномалното поведение на различни индивиди, които я обитават. Чувството за разум е изчезнало от мозъците им, галактическите конвенции не ги интересуват. Действията на тези типове ни връщат с хиляди години назад — някъде в праисторията на познатата ни галактика. Съществуват всички предпоставки за интелектуална зараза, необходимо е да открием причинителя. Докато го направим, продължавайте да произвеждате храни.

Холобоксът угасна и ги остави в недоумение.

— Не искам да те тревожа — съвзе се Лирти по едно време, — но следва да забравиш близката перспектива за дъвчене на хвана и отглеждане на люпило. Няма изгледи да се разделим скоро.

— Кой знае? — дълбокомислено произнесе Прахт и се оттегли.

До началото на вечерта бяха взривени още два производствени комплекса.

На следващата сутрин в атмосферата на Алиmenta витаеше особено напрежение. Лирти подсъзнателно очакваше нови бедствия, ала тъмната им природа се бе притаила. Контейнерите със стотонна продукция продължаваха да изчезват от терминалите, нормалният производствен ритъм изглеждаше възстановен, но лошото усещане не изчезваше. Интергалактическата полиция бе вдигната на крак, ведомствената също. Предчувствуието за беда се оправда. Към края на работното време бе взривена една от подводните ферми, загинаха около стотина амфибии. Планетата сякаш плачеше за въвеждане на ред и твърдо противодействие.

— Не можем да продължаваме така — заяви шефът на интергалактическата полиция, който се опитваше да изпълнява задълженията си.

— Наистина, не е редно — съгласи се колегата му от ведомствената.

Спешно свиканото съвещание се провеждаше в залата за приеми на хотел „Интергалакт“, а на него присъствуваха около двайсетина души — главни технологии, подуправители на производствени комплекси, двамата полицейски шефове, управителят на планетата и заместникът му.

— Трябва да въведем ред — обобщи Прахт след серия тъпи изложения.

— По какъв начин — озъби му се Бен АМС. — Не става с приказки, а нашите усилия пропадат.

— Защото нямаме единство в действията — заяви началникът на ведомствената полиция. — Координацията на акциите щеше да бъде от полза, а не да се противопоставяме един на друг.

— Скъпи пандарю, вие винаги сте изглеждали жалък със своите възможности — ехидно произнесе интергалактическият полицейски шеф.

— Нито съм ви скъп, нито заедно сме пили сок от пуара. Вие сте жалкият!

— Престанете с разправиите! — извика Лирти. — Не сме се събрали, за да си мерим размера на рогата. Както каза Прахт, трябва да въведем ред, и то незабавно!

— Ха, ха. Въвеждай го, ако можеш — изхили се Бен АМС. — Само дето тук всички ми изглеждате недоносчета.

След няколко часа безплодни дискусии не се стигна до общо съгласие. Докато половината от участниците даваха различни наудничави предложения, останалата половина им опонираше. Дебелите обслужвани грухили се чувстваха извънредно комфортно, килоглуповете отделена енергия се вливаха в телата им и създаваха усещане за охолство.

По някое време едва не се стигна до ръчна разправа и Лирти закри съвещанието. Побеснял от яд, той бързо прекоси залата и се отправи към площадката за аеротаксита. На нея сякаш го очакваше стройна, до болка позната фигура, която се олюяваше. Спря се като ударен от електрически шок. Бе Марта и беше пияна.

— Какво те доведе насам? — успя да попита.

— Ба-а-арът на предпоследния етаж. Имам проблеми — провлечено отвърна тя.

— Искаш ли да те изпратя?

— Неее, в никакъв случай. Зная какво може да последва — успя да изрече Марта, после хълъцна и с усилие продължи: — Ти можеш да се възползваш от слабостта ми. Никога... — не успя да довърши и се свлече на площадката.

Лирти се обърна, за да провери дали няма свидетели на сцената, наведе се към нея, направи героично усилие и я вдигна на ръце. След това с танцуваща стъпка я затътри към най-близкото аеротакси. Беше запомnil индекса на дома ѝ наизуст.

Докато я настаниваше в леглото ѝ, тя неочаквано ококори очи.

— Остави ме да спя — промърмори сънливо. — И махни този смешен косъм от носа си. Искам да си дооближа раните — успя да завърши и главата ѝ клюмна.

Макар и пияна, не беше по-малко прекрасна. Лирти въздъхна, нежно я покри със завивката и внимателно се изнiza от жилището.

След двайсетина минути той се намираше пред огледалото в собствената си баня, решително насочил автоматичната пинцета.

„Недей, моля те! Не го прави! — изкрешя вътрешният глас. — Не можеш да твърдиш, че напоследък съм ти досаждал. През това време се занимавах с осмисляне на съществуванието си.“

„Ти си косьм, който ме загрозява, и нищо повече — трезво разсъди Лирти. — А това не харесва на Марта.“

„Косьмът е средство за закрепване, тъй като пората беше заета от него, а аз съм мислещо същество, отчаяно хванато за основата му“.

„Не ме интересува“ — реши собственикът на косьма, нареди на пинцетата да го стисне и тя с рязко движение го отскубна.

„Оooo!“ — загълхна в главата му тъжно възклищие и лъскавата нишка вече почиваше върху бялата повърхност на умивалника. Тъкмо се канеше да я промие, когато в очите му духна мъглообразната консистенция на добрия дух.

— Само да си пуснал водата, глупак такъв! — просьска злобният му шепот. — Той толкова мисли и критичната ситуация му помогна да се самоосъзнае, а ти искаш окончателно да го обречеш на самота и неактивност!

— Кого да обрека? — промърмори бившият притежател на косьма и ръката му направи неволно движение.

— Не се доближавай до сензора! Аз се мъча да ти помогна, да те направя герой, докато се боря със злия демон, който ме преследва, а ти вършиш безобразия и не уважаваш появата на свободен разум. Нещото, закрепено за косьма, е в състояние да оправи неразбориите на планетата. Представлява разумен изкуствен интелект, годен да ти бъде помощник и приятел. Дори си е измислил име!

— Какво искаш да извърша? — капитулира Лирти.

— Веднага вземи косьма с пинцетата и допри основата му до пора от кожата си. Действието ти ще спаси планетата от самоунищожение.

— Дали не ме лъжеш?

— Не, тъпанар такъв. За какво съм добър дух? Впрочем мога да стана и лош. Гадният демон вече е наблизо, борбата с него отнема силите ми и ме озлобява. Побързай, докато още съм добър.

Образуванието му започна да се разтваря във въздуха. Лирти отдели пинсетата от държача й, стисна я неумело и след няколко неуспешни опита успя да хване косьма. След това го повдигна го над бялата повърхност и примижавайки, докосна с основата му кожата на другата си ръка — в точка, която приличаше на пора.

„Ооох, Електронният господ да поживи добрия дух — отекна в съзнанието му. — Добре че изпълни съвета. Впрочем време е да се

запознаем, нарекох се Кариот. Предстои ни дълго сътрудничество, но сега си уморен и по-добре да си легнеш. Утре, на пресен мозък ще ти обясня всичко. Най-сетне съм свободен и няма повече да служа на грухилите!“ — привърши вътрешният глас и замлъкна.

ЗАСЕДАНИЕТО

Залата на Галактическия парламент поразяваше с размерите си. От входовете ѝ непрекъснато прииждаха едно- и многоместни полусферични апарати, пълзгаха се по концентрично инсталираните силови полета и се нареждаха амфитеатрално. Във всеки един от тях се поддържаха оптимални условия за живот на превозваните същества — адекватен състав на атмосфера, температура и налягане. Въпреки че от огромния купол на залата струеше мека дневна светлина, някои от прозрачните стени на апаратите бяха затъмнени със светлофильтри. Гражданите на вселената, които не се нуждаеха от специални условия, ползваха открити платформи. И двата вида средства за придвижване притежаваха персонални холобоксове, прикрепени към самонагаждящи се ергономични кресла, които се разтягаха, свиваха, повдигаха или разширяваха в съответствие с настанените в тях същества. Изключение правеха някои специални конструкции, предназначени за гигантските рептилии от Кси 18, амфибии от Зета 5 или други необичайни жители на галактиката. Те бяха снабдени с коремни ложета, опашкоподемници и овални вани, или аквариуми.

В срещуположната на входовете страна на залата бе изградена полукръгла сцена, предназначена за председателствуващия и заместниците му в Галактическия парламент, които се избираха на всеки две унифицирани години.

Поканен от Дийн ССХ-122-12, Лирти трябваше да присъствува на заседанието, предизвикано от сензационните разкрития на Кариот. За целта екзотичните политици бяха запланували да отделят цели три часа от скъпоценното си време.

Суетенето в залата скоро престана и в централната част на сцената се появи председателската платформа. Едрият план на холокамерите представи внушително на ръст гущерожабешко същество с властен поглед, известно на цялата галактика като сегашния председател. Можеше да се смята за роднина на Ки-О-Хет,

което доказваше, че вродените склонности към подмазване са способни да издигнат някого на извънредно висок пост.

Председателят изчака окончателното утихване на шума в залата и размаха ритуалното сребърно звънче. Беше традиция, пренесена през хилядолетията, останала от Първия галактически парламент.

— Моля за внимание — тържествено проговори той. — Откривам пет хиляди осемстотин и петдесетото заседание от влизането в действие на последната конвенция. Предполагам, че присъствуващите са се запознали с раздадените материали, свързани с трагичните събития на Алиmenta. Те бяха предоставени от високоуважаемия Лирти ВСХ-24-2003-5.

— Стани и се поклони — подсети Дийн многоуважаемия, бе седнал от дясната му страна.

Доста развлнуван, Лирти несръчно изпълни препоръката.

„Дали и Марта ме гледа?“ — помисли с надежда.

„Ако не тя, то сигурно билиони зрители в поне десет хиляди светове.“

„Сядай, стига си стърчал повече!“ — смъмри го Кариот.

— Ако няма възражения, продължи председателят, да преминем към дебати.

Той погледна светлинното табло до себе си и допълни:

— Няма, давам думата за изказвания. Известно ви е, че стават по реда на постъпилите заявки.

„Въпреки грозния си външен вид, говори на перфектна космолингва“ — констатира Лирти.

„На родната си планета е възможно да минава за красавец — иронично се намеси Кариот. — Как беше казал вашият древен учен «всичко е относително». Не се заплесвай повече, а следи хода на заседанието.“

„Ако мислиш, че си майка, доста се лъжеш. Продължаваш ли по такъв начин, скоро отново ще се намериш в умивалника. Нарочно те присадих в пора със съвсем дребно косъмче и почти запомних мястото му на китката си.“

„Още като попаднах в носа ти, разбрах, че не си от най-умните. А ако това косъмче реши само да окапе? Хората дават пари за съвети, ти ги получаваш бесплатно. Неблагодарник!“

„Спомни си какви ми ги даваше преди да се самоосъзнаеш.“

„Няма да споря повече, по-умният винаги отстъпва. Но ако не беше Кариот, сега нямаше да те гледат билиони зрители. Престани да се заяждаш с мен, дебатите започват.“

— Вуг Денг, представител на вогите от Хета V — появи се в холобокса горилоподобно същество. — Прецедентът с Обществото на грухилите заплашва устоите на нашата галактика, това е моето мнение. Предлагам да се вземат необходимите мерки или за изхвърлянето им извън нея, или за тяхното унищожение.

— Как ще стане, колега? — попита ехидно някакво люспесто, което не благоволи да се представи. — Нито можеш да ги хванеш за ръчичка, нито да им бръкнеш в полето.

— Ние сме в състояние да потърсим помощ от друга енергетична цивилизация, която води нормален начин на живот. За какво съществува огромният научен потенциал на галактиката? Все ще се измисли нещо рационално. Търпенето на паразити, които разлагат разума из вселената, хранят се с продуктите на разпада му и на всичко отгоре дебелеят, е напълно недопустимо!

— От моя гледна точка те са вредни само за вас, антропоидните. Ние не сме способни да се заразим с ЛВПС — заяви люспестият опонент.

— Нима никога не вършите глупости? — язвително подхвърли горилоподобният.

— Това е отделен въпрос, който съвсем не е ваша работа — изцвърча ядосано люспестото.

— Призовавам за дискусия по същество — намеси се председателят. — Отнемам ви думата, следващият.

— 8515-5-1 от 2307-2 — представи се тумбест робот с множество манипулатори. -Аспектът на първото предложение не ми хареса. Машинната цивилизация, която представявам, отдавна търгува с различни енергетични. Забравяте, че цивилизацията на грухилите също има разумен характер, подобно действие би накърнило търговските интереси на моите събрата, в която и да е точка на галактиката. Спомнете си за принципите, заложени в последната Обща конвенция.

— Тя не включва Обществото на грухилите, което е паразитно по същност — възрази председателят. — Сега научаваме за него, а действията му накърняват социалното здраве на множество различни

същества, като увреждат гражданско им поведение. Дадените жертви са много по-важни от вашите търговски интереси. Предлагате ли друга алтернатива?

— Не съм толкова умен. Механичният Бог ме е създал с преки изпълнителски функции. Боравя точно с многозначни числа, но, не съм силен в абстрактните понятия. Бях длъжен да изкажа съображенията си.

— Благодаря ви. Следващият.

— Съвсем внимателно изслуша досега взелите думата — започна гъбообразно полусъщество-полурастение и след като намести кореновата си система върху тавата с пръст и товоре, положена на седалката на креслото му, продължи: — Ние, квагите, обитаваме доста отдалечената от центъра на галактиката система МЕМ-15 и благодарение на благотворното сътрудничество, плод на последната конвенция, успяхме да заемем доста необитавани планети. Но за моите сънародници правенето на глупости е нещо обичайно, а те не пречат на развитието на нашата цивилизация. Например смята се за съвсем нормално някой гъбообразен да изхвърля спорите си в почва, която не осигурява необходимите условия за тяхното развитие. Но тъй като броят им е многомилионен, все някоя от тях има шанса да поникне и да осъществи продължаването на рода. Същото се отнася и до взаимното ни чифтосване. Всеки от нас притежава свойството да избира първия попаднал партньор, който почти винаги се оказва неподходящ за постигане на плодотворен резултат. Не искам да останете с впечатлението, че изобщо сме глупави, между нас се намират и изявени философи. По-скоро сме непрактични и сме привикнали към лоши традиции. Смятам, че можем да приемем Обществото на грухилите на всяка от нашите планети, където фоновото изльчване, породено от ентропията на разум, е с доста добър интензитет. Грухилите не са способни да ни заразят, а като си помисля какви огромни количества енергия отиват на вятъра, без някой да се нахрани с тях, усещам неприятен гъдел по коричката си. По същество сме филантропи, оперирани от агресивност, и от името на моите сънародници предлагам разумно разрешение на проблема. Ще спестим бъдещите търговски разходи на грухилите и ще им предоставим бесплатна храна, стига да обещаят, че няма да опаразитяват никого повече. Те също имат право на съществуване.

В залата се надигна гълчка. Някои шумно изказваха одобрението си, докато други още по-шумно се възмущаваха. Светлините по таблото на председателя заиграха неистово — всеки искаше думата. Неумолимият председателски компютър я даде на Хван Бити Кор — торбесто кенгурообразно от Земя III, което изглежда бе много възмутено.

— Милите паразити! — започна то гневно (полът му трудно се установяваше). — Като гледам какви техни защитници се появиха, за малко да се разплача от умиление. Защо да не ги търпим, даже да ги отглеждаме, и няма значение, че те се възползват от глупостта ни. И нашата раса си има собствени паразити, само че те вършат добра работа. Генното инженерство, приложено към нашите прадеди, ги е принудило да работят за нашето здраве, а не да ни бърникат в мозъка. Сега те се трудят за антителата в кръвта ни и ако е нужно, произвеждат антибиотици. Накратко казано, грижат се за нашите организми, без да ни правят по-глупави. За мен грухилите са напълно безполезни и поддържам първото мнение. Или трябва да бъдат унищожени, или изгонени от галактиката.

— Колега, бъдете по-сдържан. Събрали сме се да вземем разумно решение — призова председателят. — Има ли нещо да добавите?

— Да, не издържам повече сополиви изказвания и ще напусна заседанието.

— Отнемам ви думата, ще ви предложа за парламентарно наказание.

— Върви на м... — не се доизказа кенгурообразното, тъй като операторите прекъснаха връзката.

— Бих искал да разгледаме проблема в друг аспект — започна як пандар с невероятно могъщи рога. — Абстрагирам се от факта, че между пострадалите на Алимента се намират и мои сънародници. Според Галактическата конвенция, всяко разумно същество има право на съществуване. Грухилите не са включени в нея и това създава казус извън моята компетентност. Но аз имам предложение, достойно за обсъждане от колегите в Галактическия парламент. Нека да упълномощим наш представител да преговаря с Обществото на грухилите чрез единствения човек във вселената, способен да помогне на този високоцивилизован акт на разумност. Става дума за

високоуважаемия господин Лирти, все още временен управител на планетата. Защо да не изслушаме какво мислят самите грухили?

„Защо не ме спомена? — възмути се Кариот. — Без мене ще ги чуе, когато ми пораснат уши“.

„Най-подходящото за момента е да мълкнеш — скастри го Лирти“.

„Не ме уважаваш. Мен, собствения ти единствен съветник — запротестира загнездилият се в основата на новия косъм. — Почти си въобразих, че сме станали едно цяло.“

„Изчакай, дявол да те вземе. После ще коментираме.“

„За какво се самоосьзнах?“ — проплака Кариот. — И за какво си измислих име? За да не получавам признателност и поне малко уважение.“

„Ще ги имаш по-нататък, остави ме да слушам!“ — опита се да го успокой Лирти и насочи вниманието си към червендалестия мъжага, който беше започнал да говори.

— ...техниката и пак техниката! — убеждаваше той. — Съвременните технологии решават всичко. Представете си разумни машини, програмирани да правят глупости — те няма да прочат на никого. Ще си ги вършат глупостите, ще изфирясват разума си и ще нахранват грухилите. Какво по-добро решение на проблема?

— Категорично възразявам! — решително заяви тумбестият робот, взел участие в началото на дебатите. — Каква гадна електронна обида за моите сънародници! Веднъж създадена, разумната машина се превръща в разумно същество. Това влиза ли ви в главата?

— Нали вие защитавахте търговските си интереси? — намеси се саркастично горилоподобният. — Защо такова адекватно решение съвсем не ви харесва? Защо толкова ви интересува бъдещата функция на някаква тъпа машина? Защото и вие не сте толкова остър, както сам го признахте.

— Достатъчно, прекратявам заседанието — отсече председателят и размаха сребърното звънче. — Ще назначим комисия, която обстойно да разгледа предложениета. А дотогава напълно уместно е наш представител да изслуша грухилите. Преди да напуснем залата, предлагам да гласуваме — заедно за двете предложения.

— Да отидем да се поразходим из мегаполиса — предложи Дийн. — Вече е ясно, че и утре ще си правим компания, вече на

Алиманта. Сто процента съм сигурен, че ще ме натоварят с тази задача.

„Горките грухили, започнах да ги съжалявам — обади се Кариот. — Ако няколко милиона от тях се навъртаха наоколо, така добре щяха да се нахранят.“

„Замълчи, косъм нещастен! — наруга го Лирти. — Дойдохме с голяма кошница, а се връщаме с празни ръце. Поне ти не ме ядосвай.“

И Кариот замълкна.

ОТНОВО НА АЛИМЕНТА

— Комисия! — презрително промърмори Дийн, след като се настаниха в кабинета. — Когато не желаеш да свършиш работа, назначаваш комисия. Председателят прекрати заседанието на двайсет и петата минута от започването му, при планувани три часа. Ако определеното време беше използвано пълноценно, щеше да се стигне до решение.

— Преди да пристъпи към преговорите, предлагам да се освежим с нещо — предложи Лирти. — Да речем с чай от листа на жасмин и горска теменужка, с лека кофеинова добавка — много го обичам. Успокоява и едновременно тонизира.

— Приемам — съгласи се Дийн. — Пристигнахме по-рано от определеното време.

Лирти плахо докосна съкровения секретарски сензор и след като Марта се появи, направи поръчката. Внимателното взиране в нея установи, че изглежда променена. Напрегнатият и отчужден израз на лицето ѝ бе отстъпил място на друг — омекотен и лиричен, който даваше повод за нови надежди.

— Едно време не беше така — продължи секретарят, след като тя се оттегли. — Почти шестдесет години работя в Галактическия парламент и мога да преценя. Учитивият тон беше задължителен, а взаимните осъкърбления недопустими. Упадъкът на нравите се засили при последните няколко председателя, които не проявиха нужната воля и твърдост за обуздаване на лошото поведение.

— Може би по-рано е било по-скучно — възрази Лирти.

— Не са се излагали по такъв начин — отказа да се съгласи Дийн. — Правенето на цирк не е полезно, гледа го цялата галактика. Ще видим кога и какво ще измъдри комисията. Няма да е много рационално.

Марта се появи и сервира чая, все още временният управител веднага се зазяпа по нея и в даден момент погледите им се срещнаха.

Дали си въобразяваше или не, но му се стори, че в нейния се мярна отсянка на нежност.

— Благодаря — каза той и проследи с копнеж отдалечаването настройната й фигура.

„Променила се е, наистина се е променила“ — помисли с тиха радост, готова да окрили надеждата.

„И аз съм на същото мнение — обади се Кариот. — Време е отново да атакуваш.“

„Ще се обаждаш само когато те питам. Не се меси в личните ми проблеми.“

„Обиждаш ме. За какво съм ти тогава?“

„И аз се чудя. Ако не беше добрият дух, отдавна да съм те изхвърлил.“

„Нямаше да спечелиш много, уверен съм. Забравяш, че благодарение на мен се превърна в герой, а не го заслужаваш.“

„Добре де, стига си го натякал. Постъпил си правилно и още по-правилно ще бъде да не се ровиш в чувствата ми, а да се стегнеш за предстоящите преговори.“

„А ако откажа да бъда посредник? Наистина мога да мълкна и да станеш за посмешище в цялата галактика.“

„Заплашиваш ли ме?“

„Да, и ще поставя условие. За в бъдеще ще ме приемаш като част от себе си, това е съкровеното желание на всеки самоосъзнат интелект. Трябва ли да ти обяснявам, че твоят мозък е отпечатан в моите схеми, но аз имам три пъти повече познания, заложени от производителите ми. Например способен съм мигновено да решавам диференциални уравнения, да коренувам, степенувам и да извършвам всякакви действия с безкраен брой числа и символи. Освен за практични съвети, можеш да ме използваш като безплатен компютър. Смили се над бедния Кариот.“

„Да речем, че го направя, но ти си опериран от понятието «тактичност», това е проблемът. Опитваш се да се месиш във всичко.“

„Ще си взема бележка, сигурно имаш някакво право. Но недей да мислиш, че съм отстъпил от заплахата си. Ще изпълня задачата само ако ме признаеш за личност — равна и неделима от себе си.“

„Добре, дребна бублечко. Да речем, че си част от мен“ -сви знамената Лири.

„Ако ме излъжеш, ще съжаляваш. Хората съжаляват най-много, когато изгубят близките си, които не са оценявали.“

— Какво се замисли? — прекъсна вътрешния диалог Дийн. — Време е да започваме, включи холобокса за хиперпространствена връзка.

Преговорите щяха да протекат по доста усложнена схема. Кариот трябваше да се свърже с обслужвания грухил, той от своя страна с Комисията за контакт, а тя с Главното грухилско ядро. Отговорите на висшите грухили щяха да се предават по обратен път и Лирти щеше да влезе в ролята на техен говорител — подобно на жив ретранслатор, разполагащ с мозък, уста и уши.

— Вие сте разкрити — започна Дийн. — И тъй като сте разумни, несъмнено ще оцените двата възможни варианта, които предлагам като секретар на Галактическия парламент. Или ще постигнем споразумение, или ще намерим начин да ви унищожим.

Между човешкото и грухилското усещане за време съществуващо голяма разлика, най-вече в скоростта на протичане на мисли и реакции. Сравнението им на невронно и полево равнище бе многократно в полза на второто, а съотношението — едно към сто. Така че за изминалата минута до отговора грухиите бяха коментирали около час и половина реално приравнено време. Техният отговор представляваше кратък въпрос.

— Питат какво искаме от тях — каза Лирти.

— Доброволно да напуснат Алиmenta — заяви Дийн.

От холобокса за хиперпространствена връзка напрегнато помръдваха мустачките на координаторът на съставената комисия — беше ракообразно, несъмнено сънародник на Прахт. При такова сериозно същество, въпреки предубежденията на секретаря, можеше да се очаква бърз резултат.

Ефектът от предложението на Дийн можеше да се сравни с пъхването на пръчка в гнездо с оси. Индивидуалните полета в Главното грухилско ядро се свиваха и разпускаха, някои от тях се мятаха хаотично. За вещ специалист, ако се намереше такъв, общата пулсация бе израз на паника. От тримата в кабинета единствен Кариот го усещаше.

— Предложението е неприемливо за тях — предаде по едно време Лирти.

— Тогава ще ги унищожим.

— Не сме в състояние — пристигна сравнително бърз отговор. — В миналото са издържали дори на избухване на свръхнова звезда.

Преговорите навлязоха в задънена улица. Грухилите нито предлагаха компромисно решение, нито отстъпваха от позициите си, същевременно продължаваха паразитната си дейност. В кабинета пристигна неприятната вест за аварии в три от най-големите енергостанции на Алиментта, това означаваше спиране на производството в няколко сектора на планетата.

— Достатъчно — нареди ракообразното от холобокса. Преустановете преговорите, до няколко часа комисията ще вземе решение. Ще се свържем и с ръководството на корпорацията, изглежда нещастните паразити нямат друга алтернатива.

Кариот прекъсна връзката с обслужвания грухил и Лирти уморено се отпусна на креслото си.

— Няма какво повече да правим, освен да чакаме — отбеляза Дийн. — Предлагам да поиграем на глаг.

— Не е ли малко неудобно? Работното време не е изтекло, авариите в енергостанциите...

— Притесняваш ли се, момчето ми? Защо? Опитността на моята възраст го отрича. Ако си въобразяваш, че нещо ще оправиш, много се лъжеш. Събитията на Алиментта повече не подлежат на контрол. Нищо не можеш да промениш, затова сядай до мене. Да си призная, не вярвам, че решението на комисията ще пристигне до няколко часа. Такова чудо не се е случвало през последните няколко хиляди години.

Той извади от джоба си плоска кутия, разгъна я три пъти и тя се превърна в табло, което положи на масичката до него. Цветният му плосък дисплей засия и в центърът му се появи древен космически кораб, обграден от пирати.

— Много е забавна — продължи Дийн. — Какъв искаш да бъдеш? Защитник или нападател? И как предпочиташ да играем? Обикновено или във виртуална реалност?

Лирти въздъхна и се премести до него. Виртуалната реалност като че ли беше за предпочитане, поне временно щеше да го накара да забрави тревогите. Реши да бъде защитник.

Беше изгубил представа за време, когато Дийн го потупа по рамото. Той остави неутронния разрушител, с който се прицелваше във врага, и се завърна в кабинета. Свали двата сензора от слепоочията си и изключи мигащото червено квадратче върху дисплея с надпис „виртуална реалност“.

— Много се вживяваш, но иначе си добър играч — отбеляза секретарят на Изпълнителното бюро. Решението на комисията вече пристигна. Не крия, безкрайно съм изненадан.

Хиперпространственият факс беше изплюл изящен пластмасов лист с розови жилки. Красиво луминесциращият текст гласеше:

Алиmenta

Копие: „Корпорация храна“

Във връзка с обявената карантина, отмяната ѝ и решението на назначената от мен комисия

Нареждам:

Планетата да бъде незабавно евакуирана. Всички представители на различни раси да се завърнат по родните си места, с изключение на антропоидните. Същите да се отправят към новооткритата Есперанса I, за да организират няколко колонии. На нея да бъдат изпратени необходимият брой служители на интергалактическата полиция, както и щатни инструктори от световния департамент за морално превъзпитание. За главен организатор на заселниците назначавам Лирти BCX 24-2003-5, имайки предвид заслугите му към разумните същества в галактиката. Координатите на приемните станции на Есперанса I да бъдат предадени на отправните в Алимента. „Корпорация храна“ да се обезщети от галактическия фонд „природни бедствия“ до изпращане на нов персонал. Евакуацията на населението да се извърши в тридневен срок под ръководството на временния управител.

Председател:

Следващие неразбираем подпись.

Лирти подаде документа на Дийн и се замисли.

„Отново ти приписват всички заслуги, никой не се сеща за мене. Дано галактическата история някога ми върне приоритета“ — недоволно промърмори Кариот.

„Нали искаше да сме едно цяло? Какви тогава са ти претенциите?“

„Така е, но това не ми пречи да се дразня.“

„Тогава не го прави и свиквай с положението“ — подигравателно отвърна приемникът му.

„Изглежда съдбата на изкуствените същества е такава — философски отбеляза Кариот. — Правят услуги, а никой не им благодари.“

„Примирението е голяма работа“ — направи опит да го утеши Лирти.

„Дано в следващото си превъплъщение душата ми да намери тялото на робот. Ако Електронният Бог се смили над мен, ще придобия значителна автономност.“

„Ти нямаш душа, дребна бублечко.“

„Имам“ — възрази Кариот и замълкна обиден.

— Всичко е наред — заяви Дийн, проучил внимателно нареждането. Отдавна не съм имал работа с такова умно ракообразно. Съобразило е, че без нова капсула с ЛВПС грухилите са безпомощни. Ако имат капка съобразителност, ще тръгнат към планетите на гъбообразните. Там поне няма да умират от глад.

— Смяташ ли, че новопристигналите на Алиmenta няма да правят глупости? — запита Лирти.

— Глупостта винаги върви заедно с разума. Малките глупости винаги разнообразяват живота, докато големите водят до непредсказуими последствия и дори могат да го прекратят.

— Тогава какво става с ентропиалия разум?

— Възстановява се от енергията на извлечените поуки, ако има такива.

— Дийн, ти си много мъдър човек — възхити се Лирти. — Ще си спомням дълго за тебе.

— Вместо да ме възнасяш, повикай секретарките, накарай ги да разпространят нареждането, след това се обади на полицейските шефове и незабавно започвай евакуацията. Довиждане, младежо.

Лирти изпрати възрастния човек до вратата на кабинета, после повика Абер 99 и я постави начело на екипа по размножаване и изпращане на наредждането — смяташе я за най-организирана. Почеса се по врата и изпита остра нужда от Прахт — верния му помощник.

— Видя ли докъде я докарахме? — попита, след като ракообразното пристигна при него.

— Логичен развой на събитията — последва невъзмутим отговор. — Очакваше се.

— Толкова свикнах с тебе, ще ми липсващ.

— Проявата на емоции е типична за антропоидните. Ние сме лишени от тях в междураковите ни отношения.

— Нима няма да съжаляваш, че толкова добре работихме заедно?

— Имаш предвид моята работа ли? Аз винаги я свършвам както трябва. А колкото до съжаленията, всеки тешиварец съжалява само в един-единствен случай — ако по невнимание повреди люпилото си.

— Нямаш ли желанието да ме придружиш на Есперанса I?

— Изключено. Както заявих вече, ще се оттегля на родната си планета. Досега да съм го сторил, ако не беше карантината.

— Кога ще си тръгнеш тогава?

— В земната история съществува древно правило. В случай на бедствие капитанът и помощниците му последни напускат кораба. Така че до края на престоя ти тук ще остана с тебе. Ако няма какво друго да кажеш, отивам да разговарям с главните технологии.

Лирти проследи с поглед отдалечаващата се опашка и се почувствува обиден. Симпатиите му към Прахт бяха накърнени.

„Не се занимавай с глупости, а намери повод и покани Марта на вечеря“ — обади се Кариот.

„Още не съм се свързал с шефовете на двете полиции.“

„Ето го повода, можеш да измислиш и друг. Повикай я и възложи задачата.“

Ръката на все още временния управител се повдигна и показалеца ѝ докосна горещия секретарски сензор.

Ослепителна в плътното си трико, тя възникна пред него като неземно видение.

— Искам да ме свържете с Бен АМС и началника на ведомствената полиция — запелтечи Лирти.

— Само за това ли ме повикахте? — учудено попита Марта и отпусна диктофона си върху плата на бюрото.

— Не съвсем. Исках да предложа прощална вечеря на Алимента, предполагам, че утре няма да има такава възможност — персоналът на ресторантите ще се разотиде. Може би най-изискан си остава „Интергалакт“, да речем тази вечер, в седем часа.

— Приемам — неочеквано за него заяви тя, изчерви се и бързо се изнiza от кабинета, оставила мириз на благосклонност.

Лирти остана като ударен от най-щастливия гръм в живота си, почти затрогнат от непостоянството на жените. И докато се чудеше къде да се дене от радост, от холбокса вече го наблюдаваше шефът на интергалактическата полиция. Щгловатата му физиономия бе позакръглила очертанията си, изглеждаше поомекнал.

ПРОЩАВАНЕ С АЛИМЕНТА

През последните часове планетата приличаше на огромен кошер, изпълнен с рояци разсърдени пчели. Пристигналите нови попълнения на интергалактическата полиция трудно установяваха контрол върху част от населението, което изглеждаше като подивяло. Рецидивите от опаразитяването се проявяваха и при най-малък повод. Майки шамаросваха децата си, съпрузи правеха същото и с децата, и с майките, дългогодишни съседи и приятели се караха и разменяха неприлични думи. С всеки изминат миг общата лудост нарастваше. Зачестиха случаите на пожари в жилищни и работни помещения, сбиванията по улици и барове се превръщаха в обикновено явление. Главното грухилско ядро напъваше последни сили да извлече колкото се може повече енергия от разпада на продуктите на разума. Проявите на глупост растяха лавинообразно, към края на деня броят на убийствата и самоубийствата бе впечатляващ и Лирти нареди транспортните терминали да се използват само за нуждите на евакуацията.

Секретарките и служителите от административния отдел изнемогваха от работа, същото можеше да се каже и за счетоводната дирекция. Прекратяваха се трудови договори, изплащаха се обезщетения и неползвани отпуски, уреждаха се хилядите претенции на станалите капризни и нервни служители. По етажите на грамадната сграда се разхождаха въоръжени патрули и те понякога правеха глупости. Беше прострелян един напълно невинен ракообразен, който бе отказал да постави на пода носените от него касети с информационни дискове, а след това да повдигне във въздуха поне две от ръкоклещите си. Полицайтите бяха помислили касетите за кутии с пластичен взрив.

Амфибийте, които обслужваха фермите за риби и водорасли, категорично отказаха да напуснат Алиманта, тъй като на родните им планети нямало шансове за намиране на квалифицирана работа. Създаденото от тях общество изпрати петиция до Галактическия

парламент, с която заплашваха, че ще изпуснат съдържанието на фермите в океана и ще го последват в дълбините, за да организират гнезда на съпротива. Проблемът с евакуацията на амфибиите приключи едва след пристигането на елитни части от командоси — техни роднини от кълбовидния куп МХ-8.

Прахт се намираше в стихията си. Неуморно сновеше между производствените комплекси и прекратяваше дейността им един по един — по предварително изработения от него график. И като че ли това му доставяше удоволствие.

Първоначално Лирти се чувстваше доста объркан, но вихърът на събитията постепенно го поде и ще не ще го накара да влезе в тях. Осъществяването на непрекъсната връзка с полицейските шефове зае по-голяма част от времето му, те бяха главните действуващи лица в процеса на евакуацията.

След всеки опразнен производствен комплекс му ставаше по-леко и по-леко, освободен от бремето на намалялата отговорност. В редките промеждутьци на отпускане, сърцето му сладко изтръпваше от спомена — предишната вечер Марта се бе преместила в неговия апартамент. Нежното чувство към нея бързо се отдръпваше при пристигането на някоя лоша новина, после с присъщата на всеки влюбен упоритост се връщаше с нова сила. Бремето на евакуацията го тормозеше, превръщаше се в интимно-личен проблем и той с надежда очакваше най-сетне да се отърве от него.

„Обичам я, обичам я!“ — запя душата му в един от моментите на отпускане.

„И аз я обичам“ — намеси се Кариот.

„Замълчи, скапана буболечко! Къде си чувал машина да обича някого?“

„Даже да не ти харесва, така е. Обичам я и толкова. Нали сме едно цяло?“

„Сега ще изтичам за пинцетата, а ти продължавай да я обичаш“ — закани се Лирти.

„Не е честно, обеща ми съвсем друго“ — едва не проплака Кариот.

„Може да съм си променил мнението.“

„Неблагодарник си и такъв ще си останеш.“

„А ти, ако искаш да си останеш на косъма, повече не се занимавай с Марта.“

„Нима си способен да ревнуваш от едно бедно и дребно създание? Засрами се!“

„Тръгвам за пинцетата“ — твърдо заяви Лирти.

„Моля те, недей! Няма да се обаждам повече!“ — захленчи Кариот.

„Прощавам ти за последен път, набий си го там, в каквото имаш“ — все пак се смили притежателят на косъма и включи холобокса за вътрешна комуникация, който отдавна мигаше.

— Бен АМС желае да влезе — заяви Ки-О-Хет. Долу, пред сградата, се събира тълпа антропоидни. Изглежда имат намерението да ни подпалят.

— Омръзна ми — заяви полицейският началник с влизането си и седна срещу него. — Писна ми от тези кретени, които съвсем се развиляха. През целия си живот досега не съм имал толкова работа.

— Не трябва да им се сърдиш — успокои го Лирти. — Забравяш, че са нещастници — заразени и болни същества.

— Дори да е така, не ми става по-леко — въздъхна Бен и извади от джоба си портативен комуникатор. — Докато повикаме помощ, току-виж наистина ни подпалили, а точно сега интергалактическата полиция си има достатъчно сериозни проблеми — някаква банда идиоти са се отправили към зоната за питейна вода. Отново ще трябва заедно да се правяме. Сега ще сваля хората си от етажите.

„Оправянето“ продължи не повече от двайсетина минути и се изрази в тоталното пребиване на подпалвачите. Действията на двете полиции бяха добре координирани, пандарът отново показа високи професионални качества и напълно оправда заеманата от него длъжност.

По някое време към тях се присъедини Прахт, едва бе отървал целостта на черупката си при инцидент в един от фуражните заводи. Заедно с месопроизводителните комплекси те се намираха на последно място в плана за евакуация.

— Възниква нов глобален проблем — проскърца той.

— Какъв? — попита го Лирти.

— Не трябва да оставяме животните гладни и жадни за повече от един ден. Новото масово измиране ще доведе до огромни загуби на

корпорацията, а ние все още сме нейни служители. Фонд „Природни бедствия“ едва ли ще ги покрие.

— Какво предлагаш?

— Незабавно евакуиране на жилищните комплекси и осигуряване на нов персонал.

От казаното дотук временният управител разбра, че му се отнемаше възможността да се порадва на близостта на Марта през предстоящата нощ, растящата му неприязнь към корпорацията нямаше да помогне. И предположенията му се оправдаха.

До сутринта тримата успяха да се справят с възникналия проблем. Планетата бе очистена от обитателите си, изключение правеха само последните два етажа от гигантския административен корпус, където все още се намираха, но скоро трябваше да се махат. Новият персонал вече можеше да идва.

— Добре поработихме, доволен съм — каза Бен и протегна ръка за довиждане. — Ще се видим на новото място.

— Благодаря за отличното съдействие. Добре е да работиш с някой, който си знае работата.

— Дано там, където отиваме, да има по-малко нужда от професионалните ми познания — пожела Бен и се отправи да си стяга багажа.

„Остава съвсем малко време, за да се прости с Бро-Бро, пандара, Прахт, Абер и Ки-О-Хет. В никакъв случай не трябва да го забравя — помисли Лирти. — Може би...“

— Някой пристига на покрива — прекъсна разсъжденията му ракообразното. — Ще отида да видя кой е.

— Новият управител — уточни Марта, която незабелязано бе влязла в кабинета. — Придружават го шест секретарки.

Докато заместникът изкачваше стъпалата на стълбата, двамата се вторачиха един в друг. Изглеждаха бледи, изпити и уморени, но това не им попречи бързо да преодолеят късото разстояние и да се прегърнат.

— Всичко свърши, нали, скъпи? — попита тя между целувките. — Нека по-бързо да тръгваме.

Лирти внимателно се освободи от нежния капан на ръцете ѝ и дочул стъпки, се обърна. Предвождан от Прахт, по стълбата се смъкваше дългнест тип с безлично лице.

ЕПИЛОГ

Излегнат в шезлонга си, Лирти мързеливо наблюдаваше довършителните действия на строителните роботи. Поляната под краката му бе покрита с пружиниращ зелен килим, над който се подаваха множество пъстри цветчета, обърнати към залязващото слънце. Наоколо се разнасяше непривичен мириз — непознат и приятно уханен. По близките дървета прехвръквали летящи катерици, някъде по-навътре в гората чуруликаха птички. Есперанса I бе култивирана превъзходно.

На петдесетина метра надолу, над слабо полегатия склон се извисяваше елегантният силует на къщата — беше бяла и с няколко веранди. Работите я бяха построили само за ден и сега довършваха басейна. Марта се суетеше насам-натам, заета с работа, с която само една жена може да бъде заета, Лирти блажено примигваше под топлите оранжеви лъчи и постепенно изпадаше в полудрямка.

„Искам да ти призная нещо, докато нищо не мислиш“ — сепна го Кариот.

„Какво, бублечко?“

„Не ме сравнявай с насекомо, аз съм самоосъзната интелигентна система от висш порядък, крайно време е да го разбереш.“

„Нали сме се разбрали да не ме беспокоиш за глупости? Грухилите вече ги няма.“

„Става дума за важно нещо — обиди се Кариот. — Исках да те уведомя, че може би няма да има нужда повече да обичам Марта.“

„Какво? — едва не подскочи Лирти. — Какви пак ги дрънкаш?“

„Не е това, което си мислиш. Марта си има собствена ЛВПС и тя се е самоосъзнала. Нарекла се е Вивиан. Защо да обичам Марта, след като влязох в контакт с Вивиан? Съгласи се, че изглежда доста по-нормално, все пак ние сме от един производител. Досега не съм и мечтал за възможността от подобно интелектуално щастие!“

„И това ми дойде до главата — любов между две бублечки. Видиоятвай се, щом си решил да го правиш“ — сънливо помисли

Лирти и забеляза как пред най-близкото дърво се появи доста познато мъглообразно образувание, което започна да се поклаща от лекия ветрец. Беше добрият дух.

— Не се подигравай на Кариот — рече той поучително. — Всеки има право на щастие, дори и да е машинно.

— Как се оправи с разстоянието? Ние се намираме дявол знае колко далече от Алимент.

— За духовете няма значение, те съществуват в друг континуум. И друг път не споменавай имена на долни изчадия, особено след като едва съм успял да се отърва от гадния демон. Хванах го в такова пространствено-времево капанче, от което едва ли ще се измъкне през следващите пет хиляди години. Поради този забележителен успех все още не съм се озлобил както трябва, затова се върнах да ти помогам. Затова са добрите духове — ако не го правят, все нещо им е криво. Вроденото ми вътрешно чувство ме подтиква да продължавам с добрите дела.

— Не виждам с какво повече можеш да помогаш — усъмни се Лирти.

— Ти не си в състояние да разбереш обхвата на моите възможности. Ако оня, дето го затворих в капана, те беше пипнал, сега щеше да плачеш за майка си, а не да се излежаваш по полянките.

— Добре че ме подсети, отдавна трябваше да ѝ се обадя. Бела сигурно се тревожи за мен.

— Възможно е като предположение, а ти не се разсейвай. В този сектор на космоса се навъртат отвратителни същества, наричат се дегигути и са по-лоши и от гадните демони. Лепнат ли се за тебе, няма отърване. И няма ли някой да те пази, спукана ти е работата. Освен това, мислил ли си как ще я караш по-нататък с такава красива жена? Ами ако към нея вземе, че се присlamчи някой ватуг, от тези с ококорените очи, и започне да ѝ внушава тъпи помисли? Какво ще правиш тогава?

„Остави го да помога, нищо не губим“ — обади се Кариот.

— Правилно разсъждаваш, миниатюрно мозъче — похвали го добрият дух. — Предчувствам, че добре ще си заживеем тримата.

— Четиридесет — поправи го Лирти.

„Петимата — възмути се Кариот. — Забрави за Вивиан.“

— Добре де, от мене да мине — донесе се от мъглата и тя се разтвори във въздуха.

Лирти се отпусна на шезлонга и се загледа в оранжево-червения залез, през който проблясваха медни оттенъци. Беше необикновено красив.

— Идвай за вечеря! — прекъсна съзерцанието му Марта, която го викаше от предната веранда на техния дом.

Отново се почувства оглупял от щастие, но наоколо нямаше грухили, които да се възползват от това състояние.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.